

วารสารข้าราชการ

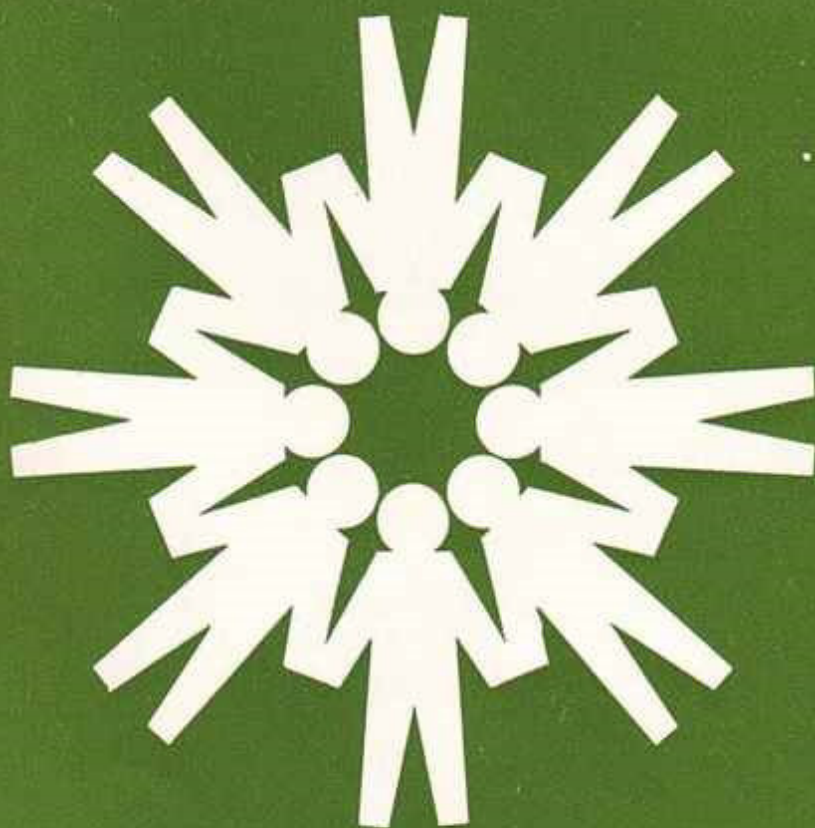
ปีที่ ๒๓ ฉบับที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๒๑

ห้องสมุด
สำนักงาน ก.พ.

- บทบาทของข้าราชการกับความมั่นคงแห่งชาติ
- สัมภาษณ์พิเศษ : ข้าราชการกับประชาชน

— ดำรง สุนทรสารทูล

— พ.ต. รังสรรค์ ประดิษฐ์พงษ์ ๗๑ ๙

ย่อเรื่อง

6 “สภาพการทำงาน — ความประพฤติ — การปฏิบัติตนของข้าราชการเพื่อสร้างศรัทธาให้แก่ประชาชน และลักษณะการติดต่อกัน การรู้เข้าใจกฎหมายระเบียบต่าง ๆ ตลอดจนการรู้จักหน้าที่ของประชาชน ความเป็นอยู่ในปัจจุบันของประชาชน” เป็นคำตอบที่ได้จากทัศนะต่าง ๆ ตั้งแต่ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ระดับอธิบดีซึ่งทำหน้าที่ฝ่ายปกครอง — ฝ่ายควบคุมสินค้า — ฝ่ายจัดเก็บภาษีเงินได้ — ตำรวจจราจร — นางพยาบาล ส่วนด้านประชาชนไม่ว่าจะเป็นแม่ค้า — คนขับรถแท็กซี่ — นักศึกษา ฯลฯ ต่างก็ให้ทัศนะได้มากพอที่จะมองเห็นปัญหาอุปสรรคทางแก้ไขปรับปรุงในอันจะสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน เพื่อสรรสร้างความสะดวกเรียบร้อยในสังคมต่อไป

16 บทบาทของข้าราชการกับความมั่นคงแห่งชาติ ข้อเขียนของอาจารย์มหาวิทยาลัย ที่มีความห่วงใยกังวลและตระหนักถึงภัยที่จะเกิดขึ้นแก่ชาติ เห็นควรให้ข้าราชการทุกฝ่ายมีบทบาทร่วมกัน โดยให้คำนึงถึงความมั่นคงของชาติทั้งในทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งให้สำนึกในความรับผิดชอบต่อประชาชน โดยชี้ให้เห็นว่าปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงแห่งชาติ ส่วนใหญ่มีมาจากการใช้อำนาจหน้าที่ของข้าราชการ ข้าราชการควรปรับปรุงตัวเองให้สามารถปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งนี้เป็นการเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติให้ดีขึ้นเอง

21 นายอำเภอหล่มเก่า เขียนถึงปัญหาความล่อแหลมของการปกครองโดยมุ่งมองในแง่ของระบบราชการ ชี้ให้เห็นถึงระบบราชการในปัจจุบันเป็นทั้งสิ่งเกื้อกูลและไม่เอื้ออำนวยต่อระบบการปกครองประเทศ ปัญหาที่ว่าระบบราชการในฐานะที่เป็นสิ่งล่อแหลมต่อการปกครอง ผู้เขียนเห็นว่าเห็นได้ชัดจากตัวข้าราชการ ความไม่ยุติธรรม ความไม่สุจริต ความไม่เข้าใจภัยจากฝ่ายตรงข้าม การวางตัวเป็นนายของประชาชน ระเบียบกฎหมายที่ล้าสมัย มีช่องโหว่ การเมืองเข้าแทรกแซงงานประจำ การแก้ปัญหาก็ควรปรับปรุงระบบราชการให้มีประสิทธิภาพ ทั้งตัวบุคคลและระบบโครงสร้างบริหาร

28 กฎหมายและระเบียบใหม่ที่น่าสนใจประจำฉบับนี้ : การพิจารณาประโยชน์ตอบแทนต่าง ๆ อัตราเงินเดือนและค่าจ้างของพนักงานและลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจ/ การเลื่อนขึ้นเงินเดือนข้าราชการเป็นกรณีพิเศษ/ ขออนุมัติในหลักการให้สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ เป็นผู้ตรวจสอบโครงการวิจัย ๑๕

บทบรรณาธิการ

ข้าราชการกับประชาชน ความสัมพันธ์ต่อเนื่องที่นำไปสู่การพัฒนาประเทศ

ในปัจจุบันสถานการณ์บ้านเมืองเปลี่ยนแปลงไป มีเหตุการณ์บางอย่างที่กระทบกระเทือนต่อความมั่นคงและความปลอดภัยของชาติ เป็นระยะที่รัฐบาลกำลังเร่งพัฒนาประเทศทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม การพัฒนาและแก้ไขปัญหาดัง ๆ ที่เผชิญหน้าอยู่จะสำเร็จลุล่วงไปได้ ส่วนหนึ่งจำเป็นต้องอาศัยข้าราชการที่ดีปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายของรัฐบาล รวมทั้งอาศัยความร่วมมือจากประชาชนเป็นสำคัญ

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า ความสัมพันธ์ ระหว่างข้าราชการ กับ ประชาชนมีลักษณะใกล้ชิดกันมากขึ้น ประชาชนเริ่มเข้าใจในระบบราชการและข้าราชการมากกว่าเดิม ข้าราชการปฏิบัติตนเป็นผู้รับใช้ประชาชนดีขึ้น มีการสร้างทัศนคติและแนวคิดใหม่ ๆ ในการทำงาน โดยเฉพาะข้าราชการรุ่นใหม่ ๆ ที่เข้ามารับราชการ มีความตระหนักในความเป็นข้าราชการ มากขึ้น พยายาม ทำตนให้ เป็น ตัวอย่าง และที่พึ่ง ของประชาชน มุ่งหวังพัฒนาประเทศโดยอาศัยความร่วมมือจากประชาชนเป็นพื้นฐาน แต่ในบางโอกาสความขัดแย้งระหว่างข้าราชการกับประชาชน ก็มีบ้าง ซึ่งอาจเป็นเพราะประชาชนไม่เข้าใจวิธีการทำงานหรือระบบราชการเป็นประการแรก อาจจะไม่ชอบ หรือไม่พอใจในตัวข้าราชการเป็นส่วนตัว เป็นประการที่ ๒ หรืออาจจะเป็นเพราะผลประโยชน์ที่ขัดกัน เป็นประการที่ ๓ และประการสุดท้าย อาจจะเป็นเพราะข้อบกพร่องของข้าราชการเอง

ถึงอย่างไรก็ตาม ไม่ว่าสาเหตุแห่งความขัดแย้งจะเกิดจากสิ่งใด ข้าราชการจำเป็นต้องระลึกเสมอว่าตนเป็นผู้รับใช้ประชาชน จะต้องกระทำตนให้เป็นที่ไว้วางใจแก่ประชาชน ไม่ว่าจะโดยส่วนตัวหรือการติดต่อราชการ จะต้องเป็นผู้มีวัฒนธรรม มีศีลธรรม รู้จักประหยัด การปฏิบัติหน้าที่ก็ควรคำนึงถึงความต้องการของประชาชนเป็นหลัก อำนวยความสะดวกและติดต่อกับประชาชนด้วยอัธยาศัยไมตรีอันดีงาม สำหรับประชาชนก็ควรปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบแบบแผนที่วางไว้ รู้จักสิทธิและหน้าที่ของตนเอง

เมื่อทั้งข้าราชการและประชาชนได้ร่วมมือกันสร้างความเข้าใจที่ดีต่อกัน โดยต่างมุ่งถึงความสามัคคีและประโยชน์ของประเทศชาติเป็นส่วนรวมเช่นนี้ ผลกระทบที่ได้รับย่อมทำให้ระบบราชการได้ก้าวไปข้างหน้าอีกก้าวหนึ่งอย่างแน่นอน และนั่นจะเป็นการนำไปสู่การพัฒนาประเทศในที่สุด ๑๕

จดหมายจากผู้อ่าน

เรียน บรรณาธิการวารสารข้าราชการ

ผม เป็นสมาชิกวารสารข้าราชการ เป็นเวลานาน อยากจะทราบว่าในขณะที่หน่วยงานกลางบริหารงานบุคคล ของ ข้าราชการ ได้แก้ไข ปรับปรุงระดับตำแหน่งของข้าราชการทั่วประเทศ ทำให้ข้าราชการได้รับประโยชน์ กันถ้วนหน้าไปแล้ว นั้นหน่วยงาน กลาง บริหาร งานบุคคล ลูกจ้าง ได้ แก้ไขปรับปรุง และให้ประโยชน์อะไรแก่ลูกจ้างไปแล้วบ้าง ลูกจ้างมีปัญหา ข้อขัดข้องใจ ก็ไม่รู้จะไปร้องเรียนกับใคร เพราะหน่วยงานกลางบริหารงานลูกจ้างเป็นสองหน่วย สามหน่วย ทั้งกรมบัญชีกลางและสำนักงานประมาณ คงจะไม่มีเวลาที่จะมาเหลียวแลงานของลูกจ้าง หน่วยงานกลางบริหารงานลูกจ้างน่าจะให้เป็นหน้าที่ของ ก.พ. เป็นผู้บริหารจะดีกว่า เพราะเมื่อมีการแก้ไข ปรับปรุง หรือการให้ความเป็นธรรมอะไรต่าง ๆ จะได้ทำพร้อม ๆ กันไปเลย อย่าลืมนะทุกคนทำงานก็หวังความเจริญก้าวหน้าด้วยกันทั้งนั้น ไม่ว่าข้าราชการหรือลูกจ้าง แม้กระทั่งข้าราชการที่ได้เลื่อนระดับตำแหน่งเท่าที่เห็นงานเท่าเดิม ตำแหน่งสูงขึ้น จึงเห็นว่างานของลูกจ้าง น่า จะ มีการปรับปรุงให้ ลูกจ้างได้ มอง เห็นอนาคตของตนเองบ้าง ที่ผ่านมาลูกจ้างเคยร้องเรียนมาขอยกฐานะเป็นข้าราชการ ทางผู้บริหารบอกว่า

ไม่เป็นธรรมแก่ข้าราชการ ลูกจ้างทุกคนที่ปฏิบัติงานอยู่ทุกวันนี้ก็ผ่านการสอบแข่งขัน สอบคัดเลือกมาแล้วทั้งนั้น เรื่องนี้ได้เงียบหายไปไม่มีผู้บริหาคคนใดได้หยิบยกมาดูอีกเลย ขอให้ท่านผู้บริหารระดับสูงได้เหลียวแลปัญหานี้ด้วย

ในฐานะที่ผมเป็นลูกจ้าง จึงใคร่เสนอความเห็น ว่า ตำแหน่งลูกจ้างที่จ้างไว้เป็นเวลายาวนานไม่มีกำหนด และมีหน้าที่เช่นเดียวกับตำแหน่งทางราชการ เช่น ตำแหน่งพนักงานพิมพ์ดีด ตำแหน่งพนักงานการเงิน ตำแหน่งพนักงานธุรการ ฯลฯ น่าจะได้ปรับเป็นตำแหน่งทางราชการ เพื่อเป็นกำลังใจแก่ลูกจ้างที่ได้ตั้งใจปฏิบัติงานมานาน และเป็นประโยชน์แก่ทางราชการเสมอมาด้วย

ศักดิ์ดา บุรณสมภพ

ตอบ คุณศักดิ์ดา บุรณสมภพ

การที่ จะให้หน่วยงานใด เป็น องค์การกลางในการบริหารงานบุคคลของลูกจ้างนั้นย่อมขึ้นอยู่กับกฎหมายและนโยบายของรัฐบาล อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติ สิทธิและผลประโยชน์ที่ลูกจ้างพึงได้รับนั้นส่วนใหญ่จะอิงตามข้าราชการพลเรือนอยู่แล้ว

ส่วน เรื่อง การยกฐานะ ของลูกจ้างชั้น เป็น
ข้าราชการพลเรือนสามัญนั้น จำเป็นต้องคำนึงถึง
ด้านกฎหมาย เพราะการเป็นข้าราชการพลเรือนจะ
ต้องผ่านขั้นตอนตามกฎหมาย เช่น การสอบแข่งขัน
ตลอดจน ต้องมีคุณสมบัติ ต่างๆ ตามที่กำหนดไว้
เป็นต้น

เรียน บก. วารสารข้าราชการ

ทำไม ก.พ. จึงไม่อนุมัติให้ข้าราชการ ระดับ
๔ ในสายงานที่ไม่ได้เริ่มต้นจากระดับ ๓ เลื่อนเป็น
๕ ได้บ้าง หลักการระบบ พ.ช. ก.พ. แผลงว่าระบบ
นี้ไม่ได้คำนึงถึงผู้มีปริญญาหรือไม่มีปริญญา แต่
ในทางปฏิบัติขณะนี้ ผิดกับหลักการที่เคยแผลงก่อน
จะใช้ระบบ พ.ช. เป็นอย่างมาก เช่นในกรณี

ระดับ ๔ สายงานที่ไม่ได้ เริ่มต้น จาก ระดับ ๓ จะ
เลื่อน เป็น ๕ ก็ยากเสียแล้ว ใครขอให้ ก.พ.
ทบทวน ให้ ความยุติธรรม ให้ สม่่า เสมอ เหมือนกัน
เพราะทุกคนก็ทำงานเหมือนกัน งานเมื่อก่อนใช้
ระบบ พ.ช. มีอย่างไร เดียวนี้ก็มียู่อย่างนั้น ไม่
ได้มีขึ้นมากมายเลย แต่หลายคนได้ระบบ พ.ช.
ก้าวหน้าได้สวย แต่อีกหลายคนก้าวหน้าไม่ได้เลย

สมาชิกเลขที่ ๗๑

ตอบ สมาชิกเลขที่ ๗๑

ขณะนี้ สำนักงาน ก.พ. กำลังพิจารณาเรื่อง
สายงานต่างๆ อยู่แล้ว ไม่ว่าจะเป็น สายงาน ที่
เริ่มต้นจากระดับ ๑, ๒ หรือ ๓ เพื่อที่จะให้ผู้ดำรง
ตำแหน่งในแต่ละสายงาน มีโอกาสก้าวหน้าได้ อย่าง
เหมาะสมในสายงานนั้นๆ ๒๕

อ่าน

วารสารข้าราชการ

เพื่อความก้าวหน้าและรอบรู้

ข้าราชการกับประชาชน

ความหวังในการหาหนทางสร้างสรรค์ การพัฒนาประเทศ จะง่ายขึ้น เมื่อรัฐบาลได้เร่งรัดให้ข้าราชการปฏิบัติงานเพื่อรับใช้ประชาชนอย่างแท้จริง การให้บริการ ความสะดวก ความพอใจแก่ประชาชน เป็นความสำคัญพื้นฐานอันจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในทางที่เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวม ทำอย่างไรจึงจะให้ข้าราชการแปรเปลี่ยนทัศนคติแก่ประชาชนในทางที่ดีขึ้น การให้ความเป็นธรรมแก่ประชาชนทุกระดับชั้น เป็นแนวทางที่ข้าราชการควรระลึกถึงเป็นอย่างยิ่ง

ทัศนคติต่างๆ ทั้งฝ่ายข้าราชการและประชาชนในฉบับนี้ จึงมุ่งมองหาหนทางที่ข้าราชการกับประชาชนจะเข้าใจกัน ช่วยกันพัฒนาในด้านต่างๆ โดยเฉพาะเรื่องเศรษฐกิจ อาชีพ และความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง เพื่อนำไปสู่การวิวัฒนาการพัฒนาประเทศชาติต่อไป

งานของกรมการปกครองอยู่ที่ว่า หากทำให้
ประชาชนพอใจแล้วนั้นก็คือความสำเร็จ

นายดำรง สุนทรศารทูล
อธิบดีกรมการปกครอง

งานของมหาดไทยเกี่ยวข้องกับประชาชนโดยตรง ดังนั้น การจะให้ข้าราชการทำงานให้ได้ผลดียิ่งขึ้น จึงต้อง มีการ ปรับปรุงเพิ่มเติมส่วนที่บกพร่อง กรมการปกครองเองมีข้าราชการ อยู่เป็นจำนวนมาก จึงได้วางนโยบายเกี่ยวกับการ บริหาร งานให้ เป็นแบบแผน ให้ข้าราชการได้ทราบถึงความก้าวหน้าในอาชีพของตน สร้าง ความ เป็น ธรรม ให้ เกิดขึ้นทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ลดการวิ่งเต้น การใช้อิทธิทธิ

ต่าง ๆ การหมุนเวียนสับเปลี่ยน ข้าราชการ ก็ให้โอกาสข้าราชการ ที่อยู่ไกลเสนอความต้องการ เมื่อ อยู่ครบตามเวลาที่กำหนดไว้ การ พัฒนา ข้าราชการ ขณะนี้ ก็ได้ ดำเนินการอยู่หลายโครงการ แต่ ก็ทำได้ไม่เต็มที่ เพราะมีงบประมาณน้อยแต่ข้าราชการมีมาก

เมื่อ ปรับขวัญ และ ความรู้ ความสามารถของข้าราชการได้ แล้ว ก็ได้ดำเนินการเร่งนโยบาย ให้เกิดผลดีแก่ประชาชน งาน ของ กรม การ ปกครอง อยู่ที่ว่า หากทำให้ประชาชนพอใจได้แล้ว นั่นก็คือความสำเร็จ ซึ่งจะเป็น การนำไปสู่การแก้ปัญหาทั้งหมด ของประเทศ การ สร้าง ความ พოใจให้แก่ประชาชนนี้ จำเป็น ที่จะจัดการแก้ไขความทุกข์ เดือด ร้อน โดยการสร้างกลุ่มของประ ชาชน ผนึกกำลังกัน เห็นว่า การรวมกลุ่มประชาชนเท่านั้นที่ จะบันดาลผลสำเร็จ ไม่ใช่ออกไปสัมผัส กับ ประชาชน เป็น ราย บุคคลซึ่งเป็นเรื่องยาก ต้องสื่อ เป็นกลุ่ม แล้วจึงได้ช่วยเหลือ พัฒนาประชาชนในรูปแบบต่างๆ

เช่น สหกรณ์ เพื่อให้ประชาชน มี ราย ได้ ความเป็น อยู่ที่ดีขึ้น พิจารณาแล้วเห็นว่า จุดแตก หักของเมืองไทย อยู่ที่ตำบล หมู่ บ้าน จึงได้เน้นให้มีกลุ่มประ ชาชนในตำบลหมู่บ้าน โดยมี อำเภอเป็นพี่เลี้ยง คอยช่วยเหลือ จะได้ พัฒนากันตรงจุด ความต้อง การ ของ ประชาชน ยิ่งขึ้น ไม่ ว่าจะเป็นด้านการเกษตร การ ประมง การทำนา การส่งเสริม อาชีพต่างๆ การสหกรณ์ การ ตลาด เป็นต้น ซึ่งในปัจจุบัน แต่ละกระทรวง ทบวง กรม ก็ได้ ร่วมมือ ประสาน งาน ต่าง ๆ กัน โดยแต่ละ กระทรวง สนับสนุน ช่วยเหลือ ส่งเจ้าหน้าที่ และ อุป- กรณ์ ตลอดจนการจัดสรรงบประมาณร่วมกัน พัฒนาในระดับ หมู่บ้านและตำบล มีการวางแผน ในการดำเนินงานร่วมกัน โดย ยึด นโยบายที่ถือประชาชนเป็น หลัก มีการอำนวยความสะดวก ออก พบปะ เยี่ยม เยียน อยู่ตลอด เวลา การให้ความเป็นธรรมแก่ ประชาชน ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญ ที่สุด จะต้องมาก่อนอื่น นอก

จากนั้น นโยบายการรักษาความ มั่นคงและสงบเรียบร้อยภายใน ประเทศ ก็เป็นสิ่งที่จำเป็นอัน เร่งด่วนต้องทำในขณะนี้ ซึ่งก็ ได้อาศัยการตั้ง "กลุ่มประชาชน" ขึ้นมาโดยการสนับสนุนให้กลุ่ม ประชาชนสามารถป้องกันตนเอง ได้ ขณะนี้กำลังรวมหลายๆ กลุ่ม เข้าเป็นกลุ่มเดียวกัน โดยมีเป้าหมายให้ประชาชนมีกิจกรรมที่ ถาวรในการรวมกลุ่มกัน

ทั้งหมดที่กล่าวมานี้ เป็น สิ่งสำคัญที่ ข้าราชการ จะต้องคิด ถึงปัญหาของประชาชน ต้องให้ ความยุติธรรมเป็นที่สุด ปัญหา เมืองไทยก็จะลดน้อยลงได้ ซึ่ง ก็จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดี ในด้านต่างๆ ต่อไป จึงขอย้ำ เรื่อง การให้ความ เป็นธรรม แก่ ประชาชนอีกครั้ง โดยเฉพาะ ข้าราชการมหาดไทยและตำรวจ ควรจะคำนึงถึงให้มาก เห็น ความเป็นธรรมมาก่อนสิ่งอื่น แต่ ก็ไม่ใช่ของง่ายนัก ต้องต่อสู้กัน อีกนานในเรื่องการเปลี่ยนทัศน- คติ ของ ข้าราชการ ให้เห็นใจ มี ความเป็นธรรมแก่ประชาชน

ทุกวันนี้ข้าราชการมีส่วนผลักดันให้ประชาชนไป นิยมลัทธิอื่น คือไม่ให้ความเป็นธรรม ไปกดขี่

บุตร

พ.ต. รังสรรค์ ประดิษฐ์พงษ์
หัวหน้ากองควบคุมการค้า
กรมการค้าภายใน

งาน ที่ ทำอยู่ ต้องติดต่อกับ
ประชาชนโดยตรง ก็พยายาม
ทำความเข้าใจ ถือหลักความ
ยุติธรรม มิใช่คอยเอาอกเอาใจ
ผลประโยชน์กัน ระยะนี้
ประชาชนให้ความร่วมมือกับทาง
การดีขึ้น อาจเป็นเพราะข้า-
ราชการสร้างศรัทธา มีผลงาน
ให้เขาเห็น ทำงานอย่างจริงจัง
ประชาชนก็ให้ความร่วมมือ เช่น

ช่วยแจ้งแหล่งกักตุนสินค้า ถ้า
กำไรเกินควร ซึ่งส่วนใหญ่เป็น
ข้าวที่ถูกต้อนทั้งสิน สำหรับพวก
กฎหมายระเบียบที่ใช้ เช่น
โฆษณา ทาง สื่อมวลชน ว่า มีกฎ
ระเบียบใดกำหนดไว้เป็นความผิด
คิดประกาศเป็นแผ่นโปสเตอร์ให้
เห็นสะดวก และเป็นข้อความ
ที่เข้าใจได้ง่าย เคยมีผู้แอบอ้าง
หรือฉวยโอกาสเป็นเจ้าหน้าที่ไป
ทำการตรวจสอบสินค้าอยู่เสมอ
แต่ก็ได้พยายามป้องกัน โดยการ
ออกประกาศตักเตือน

ในการทำงานนั้น ได้ถือว่า
ให้ผู้ได้บังคับบัญชาเข้าใจตัวเรา
ให้ดีพอ เราต้องทำตัวเป็นผู้นำ
เช่น กรณี ส่งเจ้าหน้าที่ ออกไป
ตรวจสอบในที่ต่างๆ เราต้องออก
ไปเองเพื่อจะได้รู้ปัญหาสามารถ
สั่งงานได้ถูกต้อง ไม่เป็นการผืน
จิตใจเขา ทำให้ได้ข้อมูลที่
ถูกต้องเป็น ประโยชน์ แก่ ทาง
ราชการ และผู้ได้บังคับบัญชา
ก็มีกำลังใจในการทำงาน เกิด
ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การปกครอง

ก็ใช้แบบพี่น้อง มีปัญหาอะไร
คุยกัน ปรับความเข้าใจซึ่งกัน
และกัน

มีปัญหาระหว่างพ่อค้ากับ

ประชาชนอยู่เรื่อยมา ประชาชน
มักจะ เข้าใจผิด และ กล่าวหาว่า
ทางการเอาใจพ่อค้า แต่ก็ต้อง
ซักซ้อม ทำความ เข้าใจกับ ผู้ได้
บังคับบัญชา ให้ถือนหลักความ
อดกลั้น มีขันติ ต้องแสดงให้
ประชาชน ทราบว่า จำเป็น ที่ จะ
ต้อง ปฏิบัติ ให้ เป็น ไป ตามกฎ-
หมาย บางครั้งออกไปตรวจตาม
ตลาด เจ้าหน้าที่โดนประชาชน
ตำรา ก็จำเป็นต้องอดกลั้น เรา
อบรมกันอย่างดี ให้คำนึงถึง
ศีลธรรม การจะจับกุมก็ต้องดู
เจตนา ที่ แสดงว่า จงใจทำจริง ๆ
ฝ่าฝืนกฎหมายอย่างเจ้ชัด และ
การถูกต้องด้าน ส่วนใหญ่ก็มาจาก
พ่อค้า ประชาชนก็มีบ้างที่เขียน
หนังสือมาประท้วงตำรา ต้อง
ทำตัวให้เกิดความ สมดุลย์กัน ทั้ง
ฝ่ายพ่อค้าและประชาชน ด้าน
ประชาชนเรา จำเป็น ต้อง ชี้แจง
โดยใช้วิธีเข้าถึงประชาชน

เห็นว่าทุกวันนี้ข้าราชการมี
ส่วนผลักดันให้ประชาชนไปนิยม
ลัทธิอื่น คือไม่ให้ความเป็นธรรม

ไปกดขี่ขูดรีด การประพาดิวง
ตัวจึงเป็นสิ่งควรคำนึง ข้าราชการ
การไม่ดี ควรจะมีการสอบสวน
ลงโทษอย่างจริงจัง เพื่อไม่ให้
เป็นเยี่ยงอย่าง ถ้าผิดก็ลงโทษ
กันให้เด็ดขาด ไม่ใช่ย้ายไปสร้าง
ปัญหาที่อื่นอีก ควรจะมีการ

ทบทวน แก้ไข กฎหมาย ระเบียบ
ต่าง ๆ ใน ระบบ ราชการ ให้เป็น
ธรรมแก่ทุกฝ่ายยิ่งขึ้น เพื่อ
จะได้สร้างขวัญให้แก่ข้าราชการ
ที่ทำงาน และสร้างความเป็น
ธรรมเสีย ก่อน จะ สนอง ตอบ
นโยบายต่าง ๆ ต่อไป

อยู่ไป ทุก วัน นี้ ก็ พอ รอด ตาย ไป
วัน ๆ แก่ แล้ว อายุ ก็ เจ็ดสิบกว่า
เข้าไปแล้ว เกิดมาเป็นคนหาเช้า
กินค่ำก็ต้องทนอย่างนี้แหละ เรื่อง
ของใช้ แพง ก็ ไม่ เคย ซื้อ หา มา ใช้
เพราะแค่หาของกินก็แย่แล้ว ที่
ขาย ๆ อยู่ ไม่ ค่อย จะ ดี เลย อยาก
จะ ออก ไป ขาย ข้าง นอก ก็ ไม่ได้
ตำรวจจะจับเอา นี่ก็ใจไม่ดีได้
ข้าวเขาจะไล่ที่ ไม่รู้จะทำ
อย่างไรดี

อยู่ทุกวันก็พอรอดตายไปวัน ๆ แก่แล้ว เกิดมาเป็นคนหาเช้ากินค่ำก็ต้องทนอย่างนี้แหละ

นางคลี มณฑาทอง

อาชีพ แม่ค้า

ที่อยู่ บางกอกน้อย ชนบุรี

ต้องเสียให้เขา ค่อยยังชั่วเพราะ
อยู่คนเดียว ของที่ขายไม่ต้องคิด
ราคาเพราะราคามันน้อย บาง
วันก็ต้องขึ้นราคาเพราะรับซื้อมา
แพง แต่ก็ไม่เห็นคนซื้อเขามา
อาจจะเป็นเพราะว่าเขาเห็นใจก็
ได้ อะไร ๆ มันแพงเหลือเกิน
ไม่รู้มันเป็นอย่างไร ไม่เหมือน
สมัยก่อน เมื่อ ๑๐-๒๐ ปีที่แล้ว

ไม่เคยไปไหน อำเภอนาน ๆ
ไปสักที ก็คงบ่ละหน จึงไม่รู้ว่าเขา
บริการคนจนดีหรือเปล่า เคยได้
ยินว่าจะขึ้นเงินเดือนข้าราชการ
กัน ไม่มีความรู้ในเรื่องพวกนี้
เลยไม่รู้ว่าเขาทำกันอย่างไร ขอ
อย่างเดียวให้หลวงเขาเห็นใจคน
ยากคนจนช่วยเหลือกันบ้างก็จะ
ดี เท่านั้นที่พอ

การพิจารณาความดีความชอบ ไม่ควรกลั่นแกล้ง กันเพราะจะบั่นทอนจิตใจ ทำให้ไม่สามารถ ปฏิบัติงานได้ดี

นายโสภา บุญผล

ผู้อำนวยการกองภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

กรมสรรพากร

บ้านอยู่บางกอกน้อย ต้อง
ขนของมาขายที่ท่าเตียน เพราะ
หาที่ขายไม่ได้ ของขายก็นิด ๆ
หน่อย ๆ วัน ๆ หนึ่งได้ไม่กี่บาท
พอกินบ้าง ไม่พอบ้าง ค่าที่ก็

การทำงานเพื่อสร้างศรัทธาให้ได้ผล สำเร็จด้วยดีนั้น ยาก จะให้บรรลุเป้าหมาย ทั้งนี้เพราะว่างานราชการไม่เหมือนกับงานเอกชน ข้าราชการที่ทำงานอยู่ก็ ไม่เหมือน กัน เช่น ส่วน หนึ่งทำงานกันจริงจัง บางส่วนก็กระทำตนเป็นกาฝากของราชการ ฉะนั้น จึงยาก ที่ จะ ทำ ให้ งาน

ให้เห็นว่าการทำราชการเป็นของมีเกียรติ ควรทำกันอย่างจริงจังเท่าที่ผ่านมาปัญหา มักจะเกิดจาก การ พิจารณา ความดี ความชอบ ผู้น้อยจะได้รับความเป็นธรรมไม่มากนัก ผู้บังคับบัญชา หรือ ฝ่าย บริหาร ควรจะติดตามดูแลประโยชน์หรือความดีความชอบที่พึงได้ของทุก ๆ คน

ราชการสำเร็จได้ด้วยดี การสร้างศรัทธานั้นควรทำกันอย่างมีขั้นตอนแบ่งเป็นระยะ คือ ระยะสั้น ต้องให้ผู้บังคับบัญชาในหน่วยงาน ประพฤติตัวและทำงาน ให้ เป็น ตัว อย่าง แก่ ผู้ได้ บังคับบัญชา ส่วนระยะยาว ก็ต้องแก้ระบบราชการให้คล่องตัวยิ่งขึ้น ไม่ให้มีขั้นตอนที่ล่าช้า และยุ่งยากมากเหมือนเดิมนั้น นอกจากนั้น ควร เสริมสร้าง ค่านิยม

เมื่อ ข้าราชการ ดี ขึ้น ประชาชน ก็ มา ติด ต่อ งาน ได้ โดยสะดวก ควรจะปรับปรุงสถานที่ทำงานให้เป็นสัดส่วนสะดวกในการติดต่อ ยกตัวอย่างงานที่ทำอยู่เป็นฝ่ายจัดเก็บภาษี เท่าที่ผ่านมา สังเกตเห็นว่า ประชาชนมักจะเสียภาษีกันเมื่อใกล้จะหมดกำหนด ทำให้บริการไม่ทั่วถึง ฉะนั้น จึงใคร่วิงวอน ขอให้ ประชาชน ทะยอยเสียภาษีกันในวัน

ธรรมดาอย่ารอให้ถึงวันสุดท้าย

พูด ถึง การ เสีย ภาษี แล้วประชาชนมักจะ กล่าวหา ว่า เก็บไม่เป็นธรรม ความจริงแล้ว เราได้ ปฏิบัติ ตาม กฎหมาย ทุก อย่าง ใคร มี ราย ได้ เท่า ไหร่ ก็ เก็บ ในอัตราที่วางไว้ พยายามตรวจสอบผู้หลีกเลี่ยงภาษีอยู่เสมอ ไม่ใช่เราจะปล่อยปละละเลย ทำทุกอย่าง เป็น ไป ตาม ด้วยกฎหมาย แต่ก็มีอยู่เหมือนกันที่อะลุ่มอล่วยให้ซึ่งก็ไม่ได้ผลดีนักเพราะคนที่เลี่ยงไม่ ยอม เสียภาษีมี มาก โดยเฉพาะคนมีรายได้มาก ๆ และบรรดาพวกผู้ใหญ่

อยากจะให้มีการ แสดงการเสียภาษี ของบุคคล ระดับเศรษฐกิจ และผู้ใหญ่อย่างเปิดเผย เพื่อช่วยให้ สะดวก แก่ การ เก็บ ภาษี และไม่ให้เป็นปัญหาในการ หลีก เลี่ยงภาษี

เป็นการ สมควรอย่างยิ่งที่ผู้บังคับบัญชา หรือฝ่ายบริหารจะได้ สนับสนุน ข้าราชการ คนทำงานดีเด่นให้ก้าวหน้า และในการพิจารณาความดีความชอบไม่ควรจะกลั่นแกล้งกันเพราะจะเป็น สิ่ง บั่น ทอน จิต ใจ ใน การทำงาน ทั้งนี้ก็เพื่อจะทำให้ข้าราชการปฏิบัติงานเป็นผลดีแก่ส่วนรวมหรือประชาชนนั่นเอง

ข้าราชการควรให้บริการแก่ประชาชนตามลำดับ ก่อนหลัง จะไม่เกิดปัญหา ควรเข้ากับประชาชน ทุกระดับทุกชั้น

นายสุชาย สิงหนาศ
อาชีพ นักศึกษา
ที่อยู่ พญาไท กทม.

เรียนอยู่รามคำแหงเข้าเรียน
ปีนี้เอง บ้านพักอยู่ในเขตพญาไท
พูดถึงการติดต่องานอำเภอ ตาม
ที่เห็น ๆ ทางฝ่ายราชการ ก็ให้
บริการดี งานไม่ล่าช้า ภูมิลำเนา
เดิมอยู่ที่จังหวัดสตูล การติดต่องาน
ที่สตูล หรือต่างจังหวัด ดูจะ
ดีกว่าในกรุงเทพฯ มาก บริการ
รวดเร็วกว่า ข้าราชการไม่ค่อย
เห็นแก่ตัว ปัญหาระหว่างข้าราชการ
กับประชาชน ก็มีอยู่
เหมือนกัน เพราะข้าราชการจะ
กระทำตัวเป็นนายของประชาชน
ประชาชนเองเมื่อติดต่องานไม่ได้
ตั้งใจก็มีเรื่องกับข้าราชการ เห็น
ว่าทางที่ดีแล้ว ข้าราชการควรให้
บริการแก่ประชาชนโดยทั่วถึง
ตามลำดับก่อนหลัง จะไม่เกิด
ปัญหา ควรเข้ากับประชาชนทุกระดับ
ทุกชั้น ไม่ใช่เอาใจแต่คนมี
ฐานะดี หรือ คนมีความรู้เท่านั้น
บางครั้งตามที่เห็น ประชาชนโดย

เฉพาะแถวบ้านนอก จะรู้สึก
เกรงกลัว ข้าราชการ อยู่มากใน
เวลาติดต่องาน

ถ้าพูดถึงระบบราชการ
คิดว่า มีการ เล่นพรรค เล่นพวก

อยากจะให้บริการแก่ประชาชนอย่างเต็มที่อยู่เสมอ และให้ คนไข้เห็นใจบ้างเพราะเจ้าหน้าที่ย่อย แต่คนไข้มีเยอะ

คุณพัทธิน / เหลืองไพฑูรย์
พยาบาลประจำการ ๓
โรงพยาบาลราชวิถี

อยู่มาก ไม่ว่าจะคุยกับใคร ๆ
เขาก็ว่าแก้ปัญหานี้ได้ยาก เส้น
สายใช้กันอยู่ตลอดเวลา ข้าราชการ
ทุกวันนั้น ทำงานน้อยกว่า
เงินเดือนที่ได้รับ ควรจะทำงาน
ให้มากกว่านี้ จะได้ชื่อว่าเป็นผู้
รับใช้ประชาชนจริง ๆ

เรื่องปรับเงินเดือนข้าราชการ
การ สงสัยจะไม่ได้ผลเท่าใดนัก
เพราะสินค้าขึ้นราคาไปแล้ว ขึ้น
เงินเดือนหรือไม่ก็แก้ไม่ได้ ผล
เสียตกอยู่กับประชาชน เพราะ
เงินเดือนก็ไม่มีจะขึ้น เดือดร้อน
ไปตาม ๆ กัน

งานพยาบาลเป็นงานหนัก
ต้องรู้อานหลายอย่าง ต้องรู้จัก
โรคทุกโรค แต่ละโรคก็ไม่
เหมือนกัน ในกรณีมีคนไข้
ฉุกเฉิน ก็ต้องอาศัยการตัดสินใจ
เข้าช่วย เห็น้อยู่เหมือนกัน
แต่ก็ต้องอดทน ทำงานนี้ก็ด้วย
ใจรัก

ปัญหาเท่าที่พบเห็นเวลานี้
ก็คือพยาบาลไม่พอกับจำนวนคน
ไข้ ทั้ง ๆ ที่จำนวนพยาบาลใน

แต่ละปีก็จบมาก็มาก แต่มักจะออกไปทำงานที่โรงพยาบาลเอกชนกันเยอะ เพราะได้เงินดี สวัสดิการดี ที่ติดตามสามีไปอยู่ต่างจังหวัดก็มาก ส่วนที่ไปทำงานต่างประเทศรู้สึกจะลดน้อยลง

ส่วนปัญหาเกี่ยวกับประชาชนที่มามีติดต่อกับทางโรงพยาบาลนั้น เนื่องจากการติดต่อมีหลายระดับ ฉะนั้นบางครั้งก็ไม่เข้าใจกัน และทางฝ่ายประชาสัมพันธ์เอง ก็อาจจะ มีผิดพลาดบ้างอยู่ที่แต่ละบุคคล เพราะเป็นงานที่ยิ่ง ทั้งวัน และส่วนใหญ่จะซ้ำซาก จึงกลายเป็นว่าฝ่ายประชาสัมพันธ์และธุรการข้างล่างไม่มีมนุษยสัมพันธ์ไป เวลาคนมาติดต่อก็มักจะหาว่าไม่ได้รับความเป็นธรรม มีการลัดคิวนั้น ก็ยอมรับว่ามีอยู่บ้าง เช่นกรณีเจ้าหน้าที่โรงพยาบาล นำคนไข้ตัวหนึ่งที่จำเป็นต้องเข้าตรวจก่อน หรือไม่ก็อาจจะเป็นคนไข้ที่รู้จักใกล้ชิดกัน หรือเป็นญาติพี่น้องมาติดต่อก็ต้องให้ลัดคิวบ้างแต่ไม่ได้ทำอย่างจู้จี้จ้านัก เป็นเรื่องที่ไม่

รู้จะทำอย่างไร อยู่เหมือนกัน เพราะคิดว่าก็คล้ายๆ กัน หลายโรงพยาบาล และก็อย่างที่เล่าตอนแรก เจ้าหน้าที่มีน้อยโดยเฉพาะพยาบาล แต่จำนวนคนไข้มีเยอะ และอดส่ำหามาคอยกันตั้งแต่เช้าก่อนจะเปิดทำการ แต่บางครั้งหมออาจจะมาสายบ้าง มีธุระอื่นบ้าง ทำให้ต้องคอยกันไม่ได้ตรวจรักษากันทันที เวลา

นี้เราก็พยายามแก้ปัญหา และทำความเข้าใจกัน

พยาบาลนั้น อยากจะให้บริการแก่ประชาชนคนไข้อย่างเต็มที่อยู่เสมอ และให้คนไข้เห็นใจบ้าง เพราะเจ้าหน้าที่มีไม่พอ แต่คนไข้มีมาก ถ้าอะลุ่มอล่วยกัน เข้าใจกัน ปัญหาต่างๆ คงหมดไป

ติดต่อกับโรงพยาบาลจะเสียก็ตรงที่การบริการไม่ค่อยสะดวกล่าช้า ควรจะปรับปรุงให้เร็วขึ้น แต่ กิตติมหมอก่ง ยาดี

นางทองเหลือง บุญคำน
อาชีพ ค้าขาย
ที่อยู่ บ้านหมี่ ลพบุรี

วันนี้มาติดต่อที่โรงพยาบาลรามาริบัติ นั่งคอยตั้งแต่โมงเช้ากว่าจะเรียก ก็หลายชั่วโมงแล้วยังต้องคอยอีกนาน นี่ขนาดมาฟังผลเลือดอย่างเดียวไม่ได้ตรวจต้องคอยจนถึงบ่ายสามโมงจึงรู้ผล พุดถึงเจ้าหน้าที่แล้ว ตรงที่สอบถามข้างล่างไม่ค่อยรับแขก ท่าทางออกจะหยิ่งไปหน่อย แต่ก็เห็นใจ

อยู่เหมือนกัน เพราะว่าคนเยอะมากกับลูกสาว เพราะลูกสาวทำงานราชการ เบิกเงินค่าพยาบาลได้ ที่มาที่โรงพยาบาลนี้ก็เพราะหมอก่ง ยาที่ดี ถึงแม้ค่ารักษาจะแพงไปบ้าง ติดต่อกับโรงพยาบาลจะเสียก็ตรงที่การบริการไม่ค่อยสะดวก ล่าช้า ควรจะปรับปรุงให้เร็วขึ้น โดยเฉพาะ ตั้งแต่

การรอเข้าคิว จนกว่าจะถึงการ
ตรวจใช้ อีกอย่าง ไม่ควรจะให้
ลัดคิวกัน มันไม่ยุติธรรมนะ
ถ้าคนมา ที่หลัง แต่เข้าไป ตรวจ
ก่อน

มากับ ลูก สาว ซึ่ง ต้อง หยุด
งานเป็น วัน ๆ เพื่อ จะมา คัดต่อ

ที่โรงพยาบาลกับแม่ กว่า
จะได้ผลตรวจเลือด ก็ต้องลาหยุด
แทบแยะอยู่เหมือนกัน ทั้ง ๆ ที่น่าจะ
ใช้เวลาเพียงชั่วโมงสองชั่วโมง
นี่กลับต้องใช้เวลาเป็นวัน ควร
แยกแต่ละแผนกและประสานงาน
ได้เข้ากัน จะได้รวดเร็วขึ้น

ทำงานจรรยาเหนือมาก แต่เป็นเหนือกาย
ไม่ใช่เหนือใจ เพราะมีคนเห็นใจ ยิ้ม พุดจา
สุภาพ ก็มีกำลังใจทำงาน แต่ก็เคยโดนคำแรงๆ
อยู่บ้างเหมือนกัน

ส.ศ.อ. สุทธินันท์ ทวีพงษ์
ตำรวจจราจร
สถานีตำรวจนครบาลดุสิต

ทำงานมา ๑๐ ปีแล้ว เป็น
ตำรวจจราจรมาตลอด เคยได้
รับรางวัลชมเชยปฏิบัติหน้าที่ดี
เด่นฝ่ายตำรวจจราจร จากสภา
สังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย
เมื่อปลายปีก่อน ไม่เคยคิดมา
ก่อนว่าจะได้รับรางวัล เพราะ
งานที่ทำ ก็ทำไปตามหน้าที่ เป็น
ปกติ คือตั้งแต่หกโมงครึ่งถึง
เที่ยง และระหว่างหกโมงเย็น
ถึงสามทุ่ม จะออกปฏิบัติงาน
ด้านจราจร ส่วนระหว่างเที่ยงถึง
หกโมงเย็นจะมีงานด้านเฉพาะกิจ
เช่น ไปอารักขารับเสด็จ หรือ
ตรวจด่าน การทำงานด้านจราจร
เหนืออยู่่มากเหมือนกัน แต่
มันเป็นการเหนือกาย ไม่ใช่
เหนือใจ เพราะบางที่คนใช้รถ
ใช้ถนนเขายิ้มให้พุดจาสุภาพก็มี
กำลังใจในการทำงาน และก็มี
บางครั้งรู้สึกโมโห เมื่อคนใช้รถ
ใช้ถนน บางคนไม่เคารพกฎ
จราจร ผ่าฝืน ห้ามก็ไม่เชื่อฟัง
แต่ก็พยายาม ระมัดระวัง หักห้าม
จิตใจตนเองไม่ก่อเรื่อง มีปัญหา
อะไร ก็จะ นำมา ปรีกษาขอ ความ
เห็นจากผู้บังคับบัญชา เคยโดน

ประชาชนด้อยเหมือนกัน ค่าแรง ๆ เสียด้วย แต่ก็นาน ๆ ครั้ง ฉะนั้น จึงขี้ไม่ ค่อยออกในบางครั้ง เท่าที่ทำงานมานี้ ส่วนใหญ่ มีปัญหาเกี่ยวกับคนใหญ่คนโต และคุณนายทั้งหลาย ซึ่งทำผิดแล้วไม่ยอมรับผิด ชี้แจงแล้วบางครั้งก็ไม่ยอมจะเอาว่าตนเป็นฝ่ายถูกให้ได้ ส่วนพวกข้าราชการก็มักจะด่าว่าเมื่อไปจับนำมาเปรียบเทียบว่าจับแต่พวกเขา พวกโจรปล้นฆ่าที่มีเต็มบ้านเต็มเมือง ทำไมไม่จับ ก็ได้เพียงแต่ชี้แจงไปว่า มีตำรวจสายงาน อื่น ๆ ทำอยู่แล้วเท่านั้นเอง

เรื่องตำรวจจราจรติดถนน ก็เห็นว่ามียู่เหมือนกัน เพราะตำรวจระดับนี้เป็นเพียงข้าราชการชั้นผู้น้อย เงินเดือนไม่ถึงพัน หรือพันกว่าบาทเอง ไม่พอใช้ มีครอบครัวลูกตั้ง ๒-๓ คน ก็ต้องหาค่ากับข้าวเป็นค่าใช้จ่ายบ้าง จึง จะ อยู่ได้ การปรับเงินเดือน ตำรวจก็ไม่ดีขึ้นเท่าไร

เพราะของมันแพงขึ้น จึงช่วยเหลือนำตรวจชั้นผู้น้อยได้ไม่มาก อย่าง จะ เห็น ตำรวจ ด้วย กัน ปฏิบัติหน้าที่ให้ดีขึ้น มีความรับผิดชอบ บริ การ ประชาชนให้ ความสะดวก มีความละเอียดถี่ถ้วน ไม่รีดไม่ไถ ให้เป็นที่ยอมรับศรัทธาของประชาชน ส่วนตัวเองนั้นก็คิดจะปฏิบัติหน้าที่ให้ดีกว่าที่ความสามารถจะมี

ปัญหาการจราจร เป็นเรื่องใหญ่ระดับชาติ ที่มันมีปัญหายุ่งเหยิงวันก็แก้กันไม่ค่อยได้ ในฐานะที่ทำงานด้านจราจรอยู่ อยากจะให้ คน ใช้ รถ ปฏิบัติ ตาม กฎ ระเบียบจราจรให้ดีขึ้น เพราะจะทำให้ สภาพการจราจรสะดวก คล่องตัวขึ้น รถก็จะได้

ไม่ติด จะเป็นการลดปัญหาลงได้มาก อีกอย่างหนึ่งคือ พวก รถเมล์ รถแท็กซี่ ควรจะรู้จักเห็นใจคนใช้รถอื่น ๆ ด้วย ควรหยุดรถให้ตรงป้าย และไม่หยุดแฉะกระแทกกัน ควรมีการยาตราในการใช้รถใช้ถนน สำหรับการประชาสัมพันธ์ งานจราจรเองก็ยังไม่แพร่หลาย ควรจะเน้น การ ประชาสัมพันธ์ ให้มาก คนจะได้รู้ว่าสภาพการจราจรในแต่ละวันเป็นอย่างไร รถติดในถนนแถวไหนบ้าง มีการขุดถนนซ่อมแซมกันอย่างไร ตลอดจนการฝ่าฝืนกฎจราจรจะถูกจับ หรือเสียค่าปรับ เปรียบเทียบอย่างไร คิดว่าจะทำให้การจราจรดีขึ้นบ้าง

ถ้าขึ้นเงินเดือนข้าราชการแล้ว ทำงานดีขึ้น
ให้บริการรวดเร็ว ไม่ล่าช้าเหมือนเก่า ก็จะได้

นายจ้งฮั แซ่แต้
อาชีพ ขับแท็กซี่
ที่อยู่ บางขุนเทียน ธนบุรี

หมื่นหาเงินไม่ค่อยดีเลย ไม่พอกนพอใช้ ตั้งแต่มีรถสองแถวกับ รถเมล์แอร์ รายได้ ตกไป มากเรื่อง มิเตอร์ แบบเก่า เลิก ใช้ไปนานแล้ว ใคร ๆ ชอบต่อราคากันมากกว่า ขับแท็กซี่มาร่วม ๒๐ ปี เดี่ยวนี้ยังแยะอยู่อย่างเดิม เพราะค่าครองชีพมันสูงขึ้น หาเงินไม่ทันใช้ ปัญหาของคนขับแท็กซี่มีมาก โดยเฉพาะกับตำรวจจราจร มักจะโดนจับอยู่เรื่อย บางครั้งผิดจริงก็ยอมรับผิด ยอมเสียค่าปรับ แต่มีบ่อยครั้งที่ไม่ผิด ถูกกลั่นแกล้งไม่ได้รับความเป็นธรรม เดือนที่แล้วถูกจับแถววงเวียนใหญ่ ตำรวจจะเอาเงิน

ให้ได้ เหลือเงินดอลลาร์เก่า ๆ อยู่ใบหนึ่ง ก็จะเอา วันนั้นหมดตัวจริง ๆ ตอนแรกเขาจะเอาค่าปรับ ๒๐๐ บาท ให้ไปปรับที่โรงพัก แต่ก็ไม่มีเงิน จึงให้เงินดอลลาร์เขาไป ที่พูดนี้ ไม่ได้ว่าตำรวจจราจรไม่ดี ชอบรีดไถไปทุกคนนะ ที่เขาดี ๆ ก็มีเยอะ มีความเป็นธรรมไม่รีดไถ ที่เราทำผิด เขาเห็นเขาก็จับปรับไปตามความผิด เราไม่ผิดเขาก็ไม่เคยแกล้งจับ

เคยคิดจะเลิกขับแท็กซี่ อยู่เหมือนกัน เพราะบางวันหาได้ไม่พอกับค่ากินค่าใช้ ต้องยืมเขา แต่เมื่อไปทำงานอื่นทำก็ไม่มี จะ

มีก็แต่งงาน ที่ได้เงินน้อยไม่พอกับรายจ่าย ก็ต้องหันมาขับแท็กซี่ไปเรื่อย ๆ

เรื่องขึ้นเงินเดือนข้าราชการ เราไม่ค่อยรู้หรอก อ่านเจอจากหนังสือพิมพ์ ถ้าขึ้นน่าจะขึ้นเจียบ ๆ ไม่ใช่ ประกาศ ตามเป็นข่าวใหญ่อย่างนี้ พวกพ่อค้ามันก็ขึ้นราคากันไปก่อน ชาวบ้าน ก็เดือดร้อนโดยเฉพาะ พวกหาเช้ากินค่ำ ที่หาได้ไม่พอยู่ แล้วกลับจนหนักเข้าไปอีก ควรจับพ่อค้ามาลงโทษ ก็ไม่รู้ทางราชการเขาจะทำได้แค่ไหน อยากจะให้ทำกันจริง ๆ ชาวบ้านจะได้ไม่เดือดร้อน ถ้าขึ้นเงินเดือนข้าราชการแล้ว ทำงานดีขึ้นให้บริการรวดเร็วไม่ล่าช้าเหมือนเก่าก็จะดี คงไม่มีใครตำรากระมัง

ในใจแล้วอยากจะเห็นข้าราชการโดยเฉพาะตำรวจจราจรมีความยุติธรรมให้มากขึ้น ไม่ล่าเอียงเข้าข้างคนที่ให้ประโยชน์แก่ตน หากทำได้แค่นี้ เห็นว่าบ้านเมืองก็คงจะเจริญขึ้นแน่

บทบาทของข้าราชการ กับความมั่นคงแห่งชาติ

ประทาน คงฤทธิศึกษากร*

ปัจจุบันเราห่วงใยถึงอนาคตของชาติกันมาก พุดกันเสมอเกี่ยวกับความ
อยู่รอดของชาติ ทางราชการก็พยายามทุกวิถีทางที่จะให้ข้าราชการได้ตระหนักถึงภัย
และปัญหาอันยุ่งยากที่จะเกิดขึ้นกับชาติ ถึงกับได้มีการจัดให้มีการศึกษาเพื่อความมั่นคง
แห่งชาติแก่บรรดาข้าราชการ ให้รู้ซึ่งถึงนโยบายของรัฐบาล วิธีการปฏิบัติเพื่อประชา-
ชนจะได้รับความสุข ความสบายในบริการของรัฐ ตลอดจนให้ความรู้ถึงกลอุบายต่าง ๆ
ของฝ่ายตรงข้ามที่จะมุ่งเข้าทำลายแทรกแซงในทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง อัน
จะก่อให้เกิดความอ่อนแอ ระส่ำระสายในทางการเมือง การบริหาร จึงให้ความรู้เพื่อ
ข้าราชการได้ตระหนัก และร่วมมือร่วมใจกันป้องกันหรือแก้ไขให้สถานการณ์คลี่คลายไป
สู่สภาพที่ดีขึ้นต่อไป

ความมั่นคงแห่งชาตินั้นโดยทั่วไปย่อมหมายถึง
ถึงความปลอดภัย การรักษา การป้องกัน และการ
ประกันให้ชาติบ้านเมืองดำรงอยู่ได้ ตลอดจนการ
ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ และความมั่นคง
แห่งชาติดังกล่าวนี้นี้ หมายถึงความมั่นคงทั้งในทาง
การเมือง เศรษฐกิจ และสังคม

การที่จะบรรลุถึงความมั่นคงทั้งในทางการเมือง
เมือง เศรษฐกิจ และสังคมดังกล่าวนี้ พุดในส่วน

รวมแล้วย่อมหมายถึงการอำนวยความสะดวกให้มีการปกครอง
และการบริหารที่ดี มีประสิทธิภาพเป็นประโยชน์
ต่อประเทศชาติและประชาชนอย่างแท้จริงนั่นเอง

เมื่อเป็นดังนี้การบริหารประเทศ หรือการ
บริหารราชการแผ่นดินฝ่ายการเมือง หรือข้าราชการ
การเมือง กับข้าราชการประจำ ก็จำเป็นที่จะต้องมี
หน้าที่และความรับผิดชอบอันร่วมกัน (Collective
responsibility) ในการที่จะคำนึงถึงความมั่นคง

*M.A. (Pol. Sc), Indiana University ปัจจุบันรับราชการในตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะรัฐประศาสนศาสตร์
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

แห่งชาติ และมีความรับผิดชอบต่อประชาชน (Public responsibility) ด้วยกันให้มากที่สุด

รัฐบาล หรือ คณะ รัฐมนตรี ซึ่งเป็น ฝ่ายการ เมืองนั้น เมื่อจะเข้าบริหารประเทศ ตามวิถีทาง ของรัฐธรรมนูญ ก็ต้องแถลง นโยบาย ให้สภาผู้แทน ราษฎรได้ทราบ และจะต้องควบคุมให้มีการปฏิบัติ ให้เป็นไปตามนโยบายที่ได้วางไว้ให้ได้ และการที่ จะทำให้ นโยบาย ดังกล่าวสัมฤทธิ์ผล ขึ้นมาได้ ก็ต้อง อาศัยการปฏิบัติหรือการกระทำของข้าราชการประจำ ดังนั้น ข้าราชการประจำจึงเป็นตัวจักรอันสำคัญใน การบริหารประเทศนั่นเอง

ประการแรก ข้าราชการนั้นเป็นบุคคล ที่ได้รับการเลือกสรรให้เข้ามาบริหาร โดย ระบบคุณวุฒิ มีการสอบคัดเลือกบรรจุแต่งตั้งให้ ทำงานในสายงานต่าง ๆ ตามความรู้ ความสามารถ ตลอดจนการ ตรวจสอบไปถึงประวัติ และความประพฤตินี้ว่าดี ไม่มีเสียหาย หมายความว่าทางราชการ ได้พยายามกรองมากที่สุด เรียกว่าพอพูดถึงข้าราชการก็พอจะมองเห็นได้ทีเดียวว่าเป็นคนดีมีศีลธรรม อะไรทำนองนั้น

ประการที่สอง ข้าราชการนั้นเมื่อได้รับการบรรจุแต่งตั้งให้ทำงานแล้ว ก็มีหลักประกัน อยู่ในตัว คือ มีเงินเดือนเป็นเครื่องตอบแทน ไม่ ต้องให้เดือดร้อน ตลอดระยะเวลาในการทำงานก็มี สิทธิ มีโอกาสความก้าวหน้า ตลอดจนมีความ

มั่นคงในการรับราชการ หลักประกันมีไว้ก็เพื่อให้ ข้าราชการทำงานไปโดยไม่ พะวังพะวน ดิ้นรนชวน ขวายเป็นจำเป็น

ประการที่สาม ข้าราชการนั้นเป็นผู้ที่มี อำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ตามตำแหน่งหน้าที่ สามารถใช้ดุลพินิจ หรือดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามแต่ กฎหมาย จะ ระบุไว้ให้ เป็น อำนาจ หน้าที่ และอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบนี้ ก็มุ่ง ที่จะ ก่อให้ เกิดผลสำเร็จในงาน และเพื่อก่อให้เกิด การกระทำที่ จะเป็นประโยชน์ต่อประชาชน

กล่าวโดยเฉพาะถึงการทำงาน ข้าราชการนั้น เนื่องด้วยการมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายที่จะตัดสินใจ จ्ञายดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดลงไปนั้นเป็นสิ่งที่ จะต้อง ระมัด ระวังให้ มาก ถึงความ เป็นธรรม แก่ ประชาชนเพื่อประโยชน์สุขแก่ประชาชนอย่าให้เกิด การใช้อำนาจหน้าที่ในทางที่ผิด หรือกดขี่ขูดรีดให้ เป็นที่เดือดร้อนแก่ประชาชน

กล่าวโดยทั่วไปแล้ว ถ้าหากข้าราชการจะมี สำนึกอะไรบางอย่างบางประการด้วยแล้ว ก็จะเป็น เครื่องยึดเหนี่ยวได้ เช่น ความมีคุณธรรม ความ ซื่อสัตย์ ความขยันอดทน มีความกระตือรือร้น ไม่โลก ไม่เห็นแก่ได้ มีความยุติธรรม ตลอดจนมีความ เป็นกลางทางการเมือง (Political neutrality) ไม่ ทำตัวเป็น นาย ประชาชน และ รู้ว่ามี หน้าที่ เป็น ผู้

บริการประชาชน หรือมีความรับผิดชอบต่อประชาชน (Public responsibility) เป็นที่ตั้งแล้ว ข้าราชการผู้นั้นก็จะมิพบาท หรือมีส่วนอันสำคัญที่จะให้งานของชาติสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ประชาชนได้รับบริการด้วยความสะดวก และด้วยความเป็นธรรมมากยิ่งขึ้น

ในทางตรงข้ามทั้ง ๆ ที่ข้าราชการนั้นโดยสายตาก็คว่าเป็นคนดี พอจะเป็นที่พึ่งแก่ประชาชนได้ ทำประโยชน์ได้ มีเงินเดือน มีความมั่นคงเพียงพอแล้ว แต่ไม่รู้จักพอ ยังตั้งหน้ากอบโกย ทุจริต คดโกง ไม่ทำตนให้เป็นประโยชน์ คอยเอารัดเอาเปรียบประชาชน ใช้อำนาจหน้าที่ในทางทุจริตก็จะทำให้ประชาชนเดือดร้อน ทำให้ประโยชน์ของชาติสูญเสียไป และถือได้ว่าข้าราชการนี้แหละเป็นตัวการ ที่จะทำให้ไม่เกิด มีความมั่นคง แห่งชาติขึ้น

กรณีที่เป็นปัญหาและมีผลกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงแห่งชาติ ส่วนใหญ่ก็จะเป็นเรื่องการใช้อำนาจหน้าที่ของข้าราชการนั่นเอง ซึ่งจะได้เห็นว่าตามที่มีข่าวปรากฏในหน้าหนังสือพิมพ์ เช่น กรณีประชาชนถูกข่มเหงจากข้าราชการ หรือถูกขูดรีดจากข้าราชการ ตลอดจนการไม่ได้รับความยุติธรรม เป็นต้น เรื่องเหล่านี้ก็เป็นมูลเหตุให้ประชาชนเกิดความขุ่นเคือง โกรธแค้นข้าราชการ

และในเมื่อประชาชนที่ถูกรังแกหรือถูกขูดรีดโดยไม่เป็นธรรมนั้นเขาย่อมมีพรรคพวก พี่น้อง ญาติมิตร และก็จำเป็นต้องอยู่เองที่พรรคพวก พี่น้อง ญาติมิตรของเขาจะต้องเห็นอกเห็นใจกัน ในที่สุดการที่ข้าราชการประพฤติไม่ดี ต่อประชาชนนั้น แทนที่จะสร้างความโกรธแค้นให้กับประชาชนเพียงคนเดียว กลับเป็น การ สร้าง ความโกรธแค้น ให้กับ คน เป็น จำนวนมากขึ้นไปเป็นทวีคูณ และอาจกลายเป็นคนทั้งหมู่บ้านไปได้ และโอกาสอันเอง กลวิธีของคอมมิวนิสต์ก็จะประสบผลสำเร็จ โดยการที่เขาโฆษณาชวนเชื่อ ยุยงให้ประชาชนเกลียดชังรัฐบาล เกลียดชังเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อให้เข้าไปรวมตัวฉันทกำลังเป็นกลุ่ม เป็นก้อน เป็นปฏิปักษ์ ต่อการปกครอง ของรัฐมากยิ่งขึ้น และหากข้าราชการไปกระทำตัวเลวร้ายให้ปรากฏ ก็เป็นอันว่าทำให้ประชาชนเห็นจริง เห็นจิงขึ้นมาชัดเจนยิ่งขึ้น แล้วเป็นที่แน่นอนฝ่ายรัฐบาล หรือฝ่าย ปกครอง ก็มี แต่จุดอ่อน หรือ ความอ่อนแอ ประชาชนก็จะเอนเอียงไปกับฝ่ายตรงข้ามนี้แหละ จะเป็นผล กระทบกระเทือน ต่อความ มั่นคง แห่งชาติได้

เมื่อ เป็น ดังนี้ หาก ข้าราชการ ได้ สำนึก ใน ความรักชาติ สำนึก ในความมั่นคงแห่งชาติ ย่อม มีสำนึก ในความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อหน้าที่ และมีความรับผิดชอบต่อประชาชน ก็จะต้องทำ หน้าที่ของตนให้ดีที่สุด ให้เป็นประโยชน์แก่ทาง

ราชการให้มากที่สุด ด้วยการทำหน้าที่บริการ
ประชาชนให้ดีที่สุดด้วย ทำให้ประชาชนรักมีความ
อบอุ่นและมีความเป็นกันเองกับข้าราชการ

การทำงานของข้าราชการนั้น เป็นธรรมดา
จะต้องมีสายการบังคับบัญชา ต้องมีหัวหน้างานหรือ
ผู้บังคับบัญชา ฉะนั้น บทบาทของข้าราชการผู้เป็น
หัวหน้างานหรือผู้บังคับบัญชาก็จำเป็นว่ามีส่วนอันสำคัญ
ที่จะช่วยให้ความมั่นคงแห่งชาติเกิดขึ้นได้ ทั้งนี้
เพราะอำนาจในการปกครองบังคับบัญชานั้น ผู้
บังคับบัญชา ก็จำเป็น จะต้อง ควบคุม ให้ผู้ใต้ บังคับ
บัญชาปฏิบัติงานด้วยความขยันขันแข็ง ทำให้งาน
สำเร็จ ลุล่วงไปตามเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ ของ
องค์การหรือของทางราชการที่ได้วางไว้ ควบคุมให้
มีการปฏิบัติงานที่สะดวกรวดเร็วเป็นธรรมดา ไม่เกิด
ความล่าช้าเสียหาย ไม่ให้ผู้ใต้บังคับบัญชาประพฤติด
ตนเสื่อมเสียแต่ประการใด ภายในหน้าที่เหล่านี้ผู้
บังคับบัญชามีหน้าที่อันสำคัญที่จะต้องควบคุม ต้อง
รับผิดชอบ ดังนั้น ผู้บังคับบัญชาก็ต้องมีหลักการ
ในการทำงาน ต้องมีความรอบรู้ ต้องมีความขยัน
ในการที่ติดตาม ตรวจสอบ ให้ได้มาซึ่งผลงานที่ดี
มีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง จะต้องไม่กระทำตน
เป็นคนปล่อยปละละเลย ขาดความรับผิดชอบไม่
เอาใจใส่ต่อหน้าที่ และที่สำคัญคือต้องไม่กระทำตน
เป็นเยี่ยงอย่างในการทุจริต ขูดรีดประชาชนเสียเอง

ดังนั้น ความมั่นคงแห่งชาติ จะเกิดขึ้น เพราะ ความ
สำคัญของข้าราชการแล้ว ผู้บังคับบัญชาก็มีความ
สำคัญและมีส่วน ที่จะรับผิดชอบ ต่อความมั่นคงแห่ง
ชาติมากยิ่งขึ้น

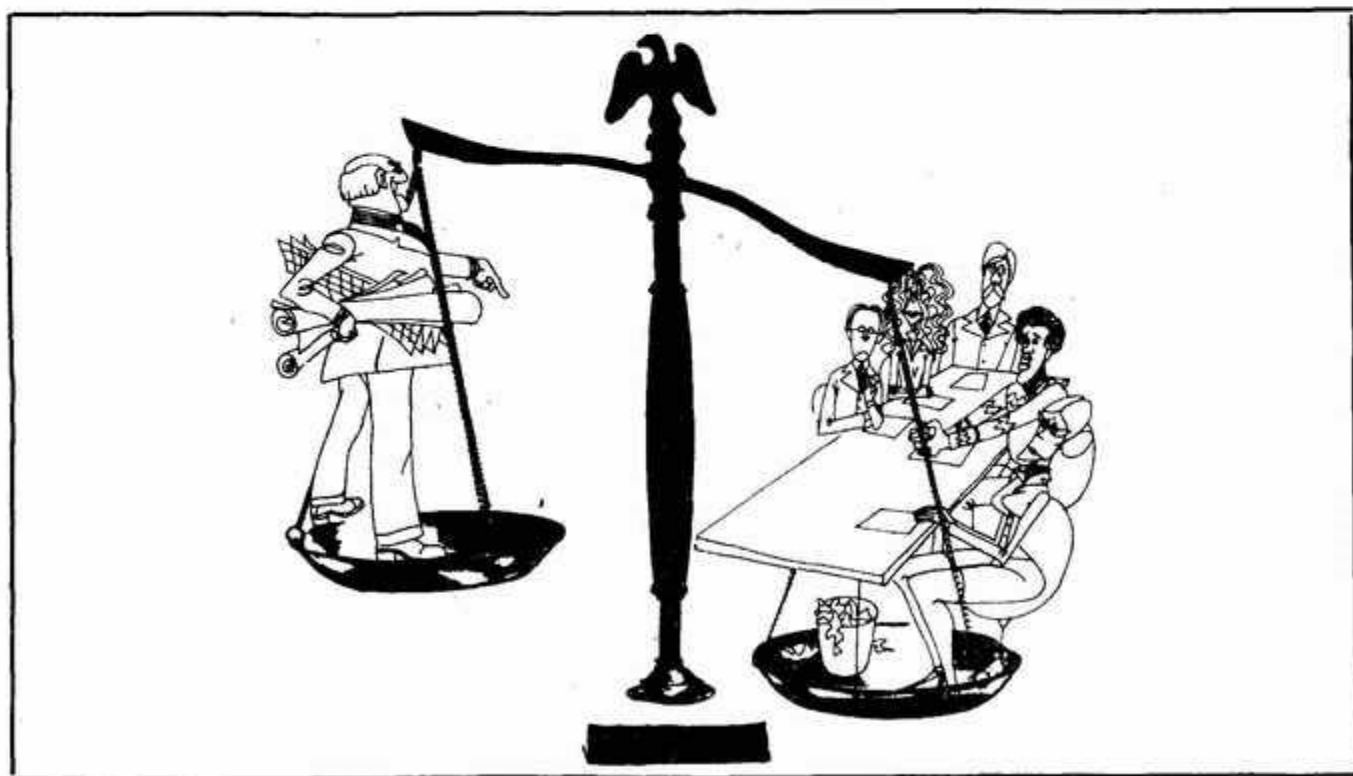
นอกจากนี้ผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้างานซึ่ง
เป็นข้าราชการประจำด้วยกันแล้ว เหนือขึ้นไปอีก
ระดับหนึ่งคือ ข้าราชการการเมืองหรือรัฐมนตรียิ่ง
มีความ สำคัญ และ ความ รับผิดชอบ ต่อความ มั่นคง
แห่งชาติมากยิ่งขึ้นไปเป็นลำดับ เพราะข้าราชการ
การเมืองหรือรัฐมนตรี ย่อมมีฐานะของความเป็น
ผู้บังคับบัญชา และเป็นผู้ที่จะต้องมี ความรับผิดชอบ
อันสำคัญต่อประชาชน และในส่วนรวมของการ
เป็นรัฐบาล แล้ว จะต้อง อำนาจการ ปกครองให้เกิด
ความมั่นคงทั้งในทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง
การบริหาร

ฉะนั้น ข้าราชการการเมือง หรือรัฐมนตรี
ย่อมจะต้องควบคุมให้ข้าราชการประจำปฏิบัติหน้าที่
ไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ ให้แผนหรือ
โครงการต่าง ๆ ตามนโยบายและวัตถุประสงค์ของ
รัฐบาลที่ได้วางไว้ และต้องควบคุมมิให้ข้าราชการ
กระทำการใด ๆ อันเป็นการขัดต่อนโยบายของทาง
ราชการ หรือทำงานไปโดยขาดความรับผิดชอบ ไม่
ให้ความเป็นธรรมแก่ประชาชน จะต้องควบคุมไม่

ให้เกิดความล่าช้าในการทำงาน ไม่ให้เกิดการ
กระทำตนเป็นการทุจริต ชูตรีตหรือข่มเหง ซึ่งเรื่อง
เหล่านี้ ข้าราชการการเมืองก็ชอบที่จะต้องรับผิดชอบ
ชอบต่อสภาผู้แทนราษฎรอยู่ทุกเมื่อ หากมีการ
กระทำใดๆ ที่ไม่ชอบเกิดขึ้นก็อาจจะถูกตั้งกระทู้ถาม
ซึ่งเป็นการควบคุมโดยสภาผู้แทนราษฎร ตามวิถีทาง
ระบอบประชาธิปไตย และในส่วสำคัญ ฝ่าย
การเมืองหรือ ข้าราชการการเมืองจะควบคุมข้าราชการ
การประจำได้ตามที่กล่าวมา ข้าราชการการเมืองก็
ควรจะมีจริยธรรม คุณธรรม ตลอดจนความรับผิดชอบ
ในการปฏิบัติหน้าที่ของตนด้วยเป็นสำคัญ

ที่กล่าวมาทั้งหมดนี้จะเห็นได้ว่าบทบาทของ
ข้าราชการ ย่อมมีส่วน อันสำคัญ ที่จะช่วยกันสร้าง
ความมั่นคงแห่งชาติให้เกิดขึ้นและก็เป็นความมั่นคง
ทั้งในทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม และ

ข้าราชการนี้ก็รวมความถึงข้าราชการทุกประเภท
ทุกหมู่เหล่า ทั้งพลเรือน ทหาร ตำรวจ และใน
บรรดาข้าราชการนั้นผู้บังคับบัญชาของข้าราชการ
ทุกระดับ ก็ต้องคอย กวดขัน หรือ กระทำตน เป็น
เยี่ยงอย่างอันสำคัญในการที่จะอำนวยความสะดวก
การบริหารราชการให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประเทศ
ชาติและประชาชนอย่างแท้จริง ต้องไม่กระทำตน
เป็นเยี่ยงอย่างในทางทุจริต คดโกง หรือข่มเหง
ข่มขู่ประชาชน ทำตนให้ประชาชนเกิดความ
เลื่อมใส ศรัทธาและน่ารัก หากทำได้ประชาชน
ก็จะมั่นใจในข้าราชการ ประชาชนจะขึ้นชอบใน
รัฐบาลและการปกครอง ความเจริญในทางเศรษฐกิจ
สังคม การเมือง การปกครองเกิดขึ้นหรือ
พัฒนาไปพร้อมๆ กัน และเมื่อนั้นประเทศไทยก็จะ
มีแต่ความมั่นคง มีแต่ความเจริญทุกวิถีทาง ๑๖

ปัญหาการปกครอง :

ความล่อแหลมของการปกครอง มองในแง่ของระบบราชการ

สรศักดิ์ สร้อยสนธิ *

๑. คำนำ

เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าระบบราชการพลเรือนของประเทศไทยเป็นกลุ่มอิทธิพล (Pressure Group) ที่สำคัญที่สุดของประเทศตั้งแต่สมัยสุโขทัยเป็นต้นมา ระบบราชการพลเรือนของไทยมีลักษณะเป็นกลุ่มอิทธิพลที่เข้มแข็ง (Strong Bureaucracy) มากกว่าระบบราชการพลเรือนของประเทศที่ปกครองแบบประชาธิปไตยอื่น ๆ ที่เจริญแล้ว ข้าราชการพลเรือนได้มีบทบาทสำคัญในการที่จะรักษาไว้ซึ่งเอกราชความอยู่รอดของชาติและเสริมสร้างความเจริญของชาติบ้านเมืองตลอดมาในระยะเวลาแห่งประวัติศาสตร์ของชาติ ระบบราชการได้กลายเป็นสิ่งที่เชิดหน้าชูตาและเป็นสมบัติของชาติ ที่มีคุณค่าข้าราชการเองเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและได้รับการยกย่องจากสังคมอย่างมากเพราะมีฐานะดีเนื่องจากได้รับสวัสดิการดี เช่นเมื่อได้รับบรรดาศักดิ์ก็ได้รับพระราชทานที่นาตามยศฐาบรรดาศักดิ์ในระดับต่าง ๆ จนมีผู้กล่าวว่า “สิบพ่อค้าไม่เท่าหนึ่งพระยาเลี้ยง” ในสมัยปัจจุบันเกียรติภูมิและความมั่นคงแข็งแกร่งของระบบราชการกำลังลดลงแม้จำนวนข้าราชการมีมากขึ้นทุกปี ดังจะเห็นได้จากสถิติ (ซึ่งไม่รวมข้าราชการทหารและกรุงเทพมหานคร) ดังนี้

ปีงบประมาณ	จำนวนข้าราชการ	จำนวนที่เพิ่ม
๒๕๑๓	๓๖๕,๓๓๓	—
๒๕๑๔	๓๘๘,๖๕๒	๒๓,๓๑๙
๒๕๑๕	๔๑๘,๒๙๕	๒๙,๖๔๓
๒๕๑๖	๔๖๓,๔๐๙	๔๕,๑๑๔
๒๕๑๗	๕๐๓,๙๐๑	๔๐,๔๙๒

* M.P.A (U.S.C.) ปัจจุบันรับราชการในตำแหน่งนายอำเภอห่มเกล้า จังหวัดเพชรบูรณ์

อย่างไรก็ดี ในสมัย ปัจจุบัน ระบบ ราชการ ของชาติ มิได้ อยู่ใน ลักษณะที่ส่งเสริม ระบอบ การ ปกครอง ประเทศอย่างแท้จริงดังเช่นแต่ก่อน ทั้งนี้เพราะมี เครื่องชี้ อยู่หลายประการ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ระบบ ราชการของเราอ่อนตัวลง คือ

๑ ข้าราชการลาออกไปทำงานเอกชนมากขึ้น

๒ ข้าราชการถูกโจมตีจากฝ่ายตรงข้ามอยู่เสมอว่ามีได้เป็นผู้ปฏิบัติงานด้วยความสุจริต ยุติธรรม

๓ ข้าราชการ ถูกมองไปในแง่ที่ว่าขาดสมรรถภาพในการปฏิบัติงาน

๔ ข้าราชการถูกการเมืองเข้าแทรกแซงทั้งในระดับชาติและท้องถิ่น

ฉะนั้น จึงเห็นได้ว่าระบบราชการมีลักษณะที่ล่อแหลมต่อระบบ การปกครอง ประเทศอยู่เหมือนกัน เพราะมีปัญหายุ่งยากหลายประการเกี่ยวกับตัวข้าราชการเองและระบบราชการดังจะได้กล่าวต่อไป

๒. ระบบราชการเป็นสิ่งที่เกื้อกูลและไม่เอื้ออำนวยต่อระบบการปกครองประเทศ

ระบบ ราชการ ที่ เป็น อยู่ ใน ปัจจุบัน มี ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและในขณะเดียวกันสิ่งแวดล้อมก็มีผลกระทบต่อระบบราชการอย่างมากมาย ทั้งในทางบวกและทางลบ

๒.๑ ระบบราชการเป็นสิ่งที่เกื้อกูลต่อระบบการปกครองประเทศ

หากจะมองในแง่ที่ว่าระบบราชการเป็นสิ่งที่

เกื้อกูลต่อระบบการปกครองประเทศแล้ว จะเห็นได้ว่ามีเครื่องชี้ (Indicator) อยู่หลายประการ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าระบบราชการเป็นสิ่งที่เกื้อกูลต่อการปกครองหลายประการ คือ

๑) ระบบราชการประกอบด้วยข้าราชการ ซึ่งส่วนใหญ่มีความรู้และความสามารถ สูง พอดี เมื่อเปรียบเทียบกับผู้ทำงานในธุรกิจเอกชน ทั้งนี้ เพราะเหตุว่าข้าราชการมีเกียรติภูมิสูง ระบบ ราชการจึงเป็นที่ดึงดูดผู้ที่มีความรู้ ความสามารถเข้ามาสู่วงราชการได้พอสมควร

๒) ตลอด ประวัติ ศาสตร์ ของ ชาติไทย ระบบราชการและข้าราชการได้มีส่วนอย่างมากในการ สร้างสรรค์ความเจริญให้แก่ชาติและดำรงไว้ซึ่งเอกราชของชาติตลอดมาตั้งแต่สมัยสุโขทัย จะเห็นได้ว่าเจ้าเมืองและผู้ปกครองต่างๆ มักจะเป็นผู้มีความสามารถซึ่งยังผลให้ข้าราชการมีความเข้มแข็งด้วย

๓) ข้าราชการเป็นผู้ที่ได้รับการนับถือในหมู่ประชาชน หากข้าราชการเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประพฤติดีแล้ว การที่จะให้ประชาชนปฏิบัติตามและเชื่อฟังในทางที่ถูกที่ควรแล้ว ย่อมก่อให้เกิดผลดีต่อการพัฒนา

๔) ระบบราชการส่งเสริมให้ราษฎรมีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ทั้งนี้เพราะเหตุว่าแนวความคิดเกี่ยว ระบบราชการ ได้ยังอยู่ใน ชีวิตจิตใจ และ สาย เลือด ของ ชาวไทย ตลอดมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งชุมชนต่างๆ ในชนบท ราษฎรจะคิดว่าระบบราชการและข้าราชการเท่านั้น

ที่สามารถนำบทความของตนได้ ในขณะที่เดียวกันโดยหน้าที่และความรับผิดชอบแล้ว ข้าราชการ จะส่งเสริมให้ราษฎร ได้มีความรู้ สึกจรงรัก ักัดต่อชาติบ้านเมืองของตน

อย่างไรก็ดีแม้ราชการไทยจะเกื้อกูลต่อการปกครองก็ตามแต่ในทางตรงข้ามจะก่อผลให้

๒.๒ ระบบราชการไม่เอื้ออำนวยต่อการปกครอง

ในขณะที่ระบบราชการมีส่วนเกื้อกูลและส่งเสริมการปกครองของชาติ ขณะเดียวกันระบบราชการก็ไม่เอื้ออำนวยต่อการปกครองเช่นเดียวกัน

๑) ระบบราชการเป็นระบบงานที่ใหญ่โตเกินไปกว่าที่จะทำงานได้อย่างคล่องตัว นอกจากนี้ระบบราชการบางครั้งยังไม่สามารถปรับตัวให้เข้าสิ่งแวดล้อมได้ เพราะระบบราชการมีประวัติศาสตร์ความเป็นมาอันยาวนาน ระบบราชการจึงมีลักษณะเป็นอนุรักษนิยม (Conservatives)

๒) ราชการถูกมองว่าผู้ทำงานไม่ซื่อสัตย์สุจริตอยู่เสมอ ซึ่งทำให้ความศรัทธาของประชาชนที่มีต่อทางราชการลดน้อยลง ในขณะที่ผู้ที่ทำงานธุรกิจคอร์ปชั่นต่อประชาชนเช่นเดียวกัน เช่น ไม่เสียภาษีอากรตามที่ทางราชการได้กำหนดไว้ แต่การไม่ซื่อสัตย์สุจริตของข้าราชการมักจะถูกโจมตีจากประชาชนและฝ่ายตรงข้าม ในขณะที่เดียวกันผู้ประกอบการธุรกิจมิได้ถูกโจมตีในเรื่องนี้

๓) ระบบราชการถูกมองว่าผู้ทำงานขาดสมรรถภาพ

๔) ระบบราชการมีลักษณะแข็งตัว (Rigidity) คือมีความยืดหยุ่นน้อยทำให้ผู้ปฏิบัติยากที่จะปฏิบัติในบางครั้ง เพราะวิธีปฏิบัติขึ้นอยู่กับกฎหมายระเบียบแบบแผนซึ่งแก้ไขได้ยาก

๕) ชาติ ยังขาดอุดมการณ์ หรือนโยบายที่แน่นอนทำให้ข้าราชการขาดความมั่นคงในจิตใจอันที่จะปฏิบัติงานเพราะไม่ทราบว่าจะขัดกับนโยบายระดับชาติหรือไม่

ลักษณะดังกล่าวแสดงให้เห็นชัดว่า ระบบราชการปัจจุบันยังไม่เอื้ออำนวยต่อการปกครอง ในขณะเดียวกัน ระบบการปกครอง ก็ไม่เอื้ออำนวยการบริหารราชการ เช่นเดียวกัน เพราะนโยบายการปกครองประเทศเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอในทุกๆ ๒ ปี ซึ่งจะเห็นได้จากการที่มีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลอยู่เนือง ๆ

๓. ระบบราชการในฐานะที่เป็นสิ่งล่อแหลมต่อการปกครอง

แม้ว่าระบบราชการจะไม่เอื้ออำนวยให้การปกครองประเทศแล้ว ระบบราชการเองก็มีลักษณะ ซึ่งแสดงให้เห็น อย่างเด่นชัดว่า ระบบราชการเป็นสิ่งที่ล่อแหลมดังจะเห็นได้จาก

๓.๑ ตัวข้าราชการ

ตัวข้าราชการถือว่าเป็น “จักรกล” ที่สำคัญของรัฐบาลในการบริหารประเทศ หากรัฐบาลมีข้าราชการที่ดีและมีคุณภาพก็จะช่วยให้การปฏิบัติงานของรัฐบาลมีประสิทธิภาพ ในทางตรงกันข้ามก็จะทำให้เกิดการเสื่อมความศรัทธาต่อรัฐบาลและ

ข้าราชการ สิ่งที่เป็นอันตรายในระบบการทำงาน
ของข้าราชการ ก็คือ

๓.๑.๑ ความไม่สุจริต

ข้าราชการใน ปัจจุบัน ถูก มองว่า
ปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยไม่ซื่อสัตย์สุจริต มีการฉ้อ
ราษฎร์บังหลวง จึงไม่ได้รับความศรัทธาจากประชา-
ชน เมื่อเป็นเช่นนี้ จึงถูกโจมตี จากฝ่ายตรงข้าม จึง
เป็นจุดอ่อน ที่สำคัญที่สุด ที่อภฝ่ายหยิบยกขึ้นมาเพื่อ
ทำสงครามจิตวิทยา และเปลี่ยนความคิดของประชา-
ชน ภัยของประเทศที่สำคัญที่สุดในปัจจุบันจึงอยู่
ที่นี้

๓.๑.๒ ความไม่ยุติธรรม

ความ คับ แค้น ของ ประชาชน ซึ่ง
เกิดจากความไม่ยุติธรรมยังมีอยู่มากในประเทศไทย
ความอยุติธรรมนี้ อาจเกิดจากตัวข้าราชการ หรือผู้มี
เงินและผู้มีอิทธิพลก็ได้ ความอยุติธรรมเป็นผลสืบ
เนื่องมาจากความไม่สุจริต และ ความเห็นประโยชน์
ของตนเป็นที่ตั้ง ข้าราชการอาจไม่ให้ความยุติธรรม
แก่ประชาชนเพราะเห็นผลประโยชน์เป็นที่ตั้ง ผู้มี
อิทธิพล อาจเล็งเห็นผลประโยชน์ของตน แล้วขูดรีด
ข่มเหงราษฎร พ่อค้า คนกลางเอารัดเอาเปรียบประ-
ชาชน สิ่งต่างๆ เหล่านี้จะก่อให้เกิดความคับแค้นขึ้น
ในดวงจิตของประชาชนทุกชั่วขณะ ฝ่ายตรงข้ามจะ
ถือโอกาส เข้ายุยงให้ เกิดขัดแย้ง ขั้วรัฐ บาล ระบอบ การ
ปกครอง ระบบ สังคมแล้วในที่สุดก็ ตามมาด้วยการ
เห็นดีเห็นชอบในลัทธิฝ่ายตรงข้ามซึ่งก่อให้เกิดอัน-
ตรายต่อบ้านเมือง

๓.๑.๓ ความไม่เข้าใจจากภัยของฝ่าย ตรงข้าม

ในขณะที่ประเทศชาติกำลังถูกคุก
คามจากศัตรูทั้งที่มองเห็นตัวและมองไม่เห็นตัว ยัง
มีคนอีกหลายฝ่ายเป็นจำนวนมาก ทั้งข้าราชการและ
ประชาชนยังไม่ทราบว่ภัยกำลังมาถึงตัวและอยู่ใกล้
แค่เอื้อม คนเหล่านั้นต่างทำตนในทางที่ไม่ส่งเสริม
ความ อยู่รอด ของชาติ เช่น พุ่มเฟิย ทูจจริต
คอร์รัปชั่น เอารัดเอาเปรียบคนอื่น ฯลฯ บางคนอยู่
อย่างหลงละเมอต่อสิ่งรอบตัว ฉะนั้น การที่ให้การ
ศึกษาและความรู้แก่ประชาชนโดยข้าราชการ เช่น
อาจารย์ใน มหาวิทยาลัย หรือ กรมการ ปกครองย่อม
เป็นสิ่งจำเป็น

๓.๑.๔ การวางตัว เป็นนายราษฎรและ การเข้าถึงประชาชน

ในสมัยสมบูรณาญาสิทธิราชความ
สัมพันธ์ระหว่างบุคคลเป็นความสัมพันธ์ที่เหลื่อมล้ำ
ต่ำสูง ตาม ชั้น กำเนิด และ ตาม ศักดินา ที่ ถือ
ศาสตราจารย์โมเซล (Mosel) ชี้ให้เห็นว่า ความ
สัมพันธ์ ของบุคคลเป็นความสัมพันธ์ในแบบผู้ใหญ่
กับผู้เยาว์ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชาและ
ผู้ใต้บังคับบัญชามีลักษณะต่อกันในแนวตั้ง คือ มี
ความเคารพนบและเชื่อฟังกันเป็น ทอด ๆ ลด
หลั่นกันลงมา ซึ่งมีลักษณะเหมือน “นายกับบ่าว”
หรือ “เจ้ากับข้า” การปฏิบัติงานของข้าราชการใน
สมัยปัจจุบันจึงได้รับแนวความคิดจากระบบราชการ
สมัยเดิมไม่มากนักน้อย หรือแนวความคิดดั้งเดิมยังมี

ภาวะครอบงำอยู่ นอกจากนี้โครงการเข้าถึงประชาชนก็ยังไม่ประสบผลสำเร็จเนื่องจากข้าราชการยังมีความรู้สึกเป็นนายประชาชน และ ประชาชนยังมีความรู้สึกว่าการอยู่เหนือ แม้ว่าความรู้สึกนี้จะลดลงไปบ้างก็ตามแต่ก็ยังไม่หมดสิ้นไป ซึ่งเป็นอุปสรรคอย่างยิ่งต่อโครงการเข้าถึงประชาชน

๓.๑.๕ ความมกใหญ่ไผ่สูง

ความ มกใหญ่ไผ่สูง ก่อให้เกิดการแตกความสามัคคีในชาติ ความมกใหญ่ไผ่สูงมักจะเกิดขึ้นทั้งในหมู่ข้าราชการพลเรือนและทหาร รวมทั้งนักการเมือง ก่อให้เกิดการแตกแยกในระหว่างชนในชาติ เพราะผู้มกใหญ่ไผ่สูงมักจะอ้างเอาชาติบังหน้า แต่ เบื้องหลัง มักจะแอบแฝง ด้วย ประโยชน์ส่วนตัวเสมอ อย่างไรก็ตาม แม้จะมีผู้อ้างผลประโยชน์ของชาติด้วยความจริงใจมีอยู่บ้างแต่มีจำนวนน้อย

๓.๒ ระบบบริหารราชการ

๓.๒.๑ ระบบแบบแผนและกฎหมายที่เป็นอุปสรรค

โดย ที่ ปรากฏ ว่ามี กฎ หมาย และระเบียบแบบแผนมากมายที่เป็นอุปสรรคต่อการที่จะทำให้การบริหารงานดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ อาทิเช่น กฎหมายมีช่องโหว่ ล้าสมัยไม่ทันต่อเหตุการณ์รวมทั้งระเบียบปฏิบัติก็เช่นเดียวกัน

๓.๒.๒ โครงสร้างทางการบริหารที่ไม่เกื้อกูล

โครงสร้างทางการบริหารที่ยังไม่เกื้อกูลต่อการปกครอง ประเทศนั้น จะเห็นได้ว่า

โครงสร้างทางการบริหารของไทยมีลักษณะซับซ้อนหลายชั้นหลายชั้นตอน ซึ่งจะเห็นได้จากการจัดหน่วยงานในกระทรวง ทบวง กรม ต่าง ๆ นอกจากนี้บางหน่วยงานยังมีลักษณะงานซ้อนงาน งานที่มีลักษณะอย่างเดียวกัน ควรจะรวมกัน เช่น งานของสำนักงานข้าราชการพลเรือน มีหน่วยงานอื่นที่มีลักษณะเดียวกัน เช่น ก.อ., กทม., กม. เป็นต้น ซึ่งจะเห็นได้ว่าเป็นความผิดทั้งฝ่าย ก.พ. ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักแต่เดิมเพราะไม่สามารถให้ความก้าวหน้าให้แก่เขาได้และ หน่วยงานใหม่ซึ่งพยายามจะแสวงหาประโยชน์ให้แก่ตน

อย่างไรก็ดี สิ่งที่สำคัญที่เป็นปัญหา ก็คือหน่วยงาน แต่ละหน่วยงานซึ่งมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบในเรื่องคล้ายกัน ต่าง ทำงานไปคนละทางไม่ คล้องจองหรือประสานกัน

๓.๒.๓ ขาดอุดมการณ์ของชาติ

การบริหาร และการ ปกครองของประเทศไทยในปัจจุบันยังขาดอุดมการณ์ของชาติอย่างแท้จริง ไม่มีเป้าหมายแน่ชัดว่าจะดำเนินไปในทางใดขึ้นอยู่กับนโยบายของรัฐบาลแต่ละยุคแต่ละสมัยที่ขึ้นมาบริหารประเทศทำให้ไม่ทราบเป้าหมายว่า เรา จะดำเนินการ ทางการเมืองและการปกครองอย่างไรแน่

๓.๒.๔ การเมืองเข้าแทรกแซงข้าราชการประจำ

ตำแหน่งชั้นสูงใน ทางการบริหาร และการปกครองในสมัยที่ผ่านมามักจะถูกแทรกแซง

จากฝ่ายที่ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอยู่เสมอมา ทำให้การตั้งใจปฏิบัติหน้าที่มีราชการลดน้อยถอยลง ซึ่งเป็นผลให้ประสิทธิภาพในการทำงานลดลงด้วย

๓.๓.๕ การบริหารงาน เอกชน เป็น คู่
แข่งของราชการ

สมัยปัจจุบันงานของเอกชนได้รับการพัฒนาอย่างมากทั้งในด้านประสิทธิภาพและความรู้ความสามารถของผู้ทำงาน ผู้มีความรู้ความสามารถ มักจะถูก ประมูลตัวไป จากระาชการ และผู้มีความรู้ความสามารถมักจะไปทำงานในองค์กรเอกชน เพราะได้รับผลประโยชน์ตอบแทนที่สูงกว่า จึงเป็นปัญหาที่สำคัญยิ่งที่ ราชการจะประสบ ปัญหา ในการที่จะเลือกสรรคนดีเข้าทำงานในอนาคต ซึ่งจะเป็นผลต่อความ แข็งแกร่งและ ประสิทธิภาพ ของ ราชการ หากผู้ทำงานราชการมีความรู้ความสามารถ สูงก็จะช่วยให้ การพัฒนา ประเทศ ดำเนินไป ด้วยดี และจะทำให้ประเทศดำรงอยู่ได้

๓.๓.๖ ข้าราชการไม่อาจปฏิบัติตาม
กฎหมายได้อย่างเคร่งครัด

การที่ ประชาชน เสื่อม ศรัทธาใน กลไกของรัฐย่อมทำให้รัฐบาลขาดพื้นฐานมวลชนที่ แท้จริง ประชาชนขาดความเคารพในต้วบทกฎหมาย นอกจากนี้ การขาด ความเข้าใจใน ขบวนการ หรือ ครรลอง ของ ประชาธิปไตย และ ความ ปวดร้าว ใน สภาพด้อยพัฒนาซึ่งสะสมมานาน ย่อมเป็นพื้นฐาน สำคัญที่จะก่อให้เกิดความสับสน วุ่นวายภายในประเทศ ประชาชนในระยะหลังเกิดความเสื่อมศรัทธาที่

จะปฏิบัติตามกฎหมาย เจ้าหน้าที่ทำงานตามกฎหมาย ถูกเพ่งเล็งถูกโจมตีจากบุคคลบางพวกบางกลุ่ม เป็น เหตุให้เจ้าหน้าที่เสียขวัญและกำลังใจมากขึ้น ใน ขณะเดียวกัน เจ้าหน้าที่ บางคน บางกลุ่มใน ระยะ ที่ “ประชาธิปไตยเพื่อ” ก็มุ่งเอาตัวรอด โดยไป สัมพันธ์กับนักการเมือง ชำยจัดขวากัด เพื่อที่จะ อาศัยพลังกลุ่มเหล่านั้นเป็นเกราะป้องกัน ทำให้เกิด แดกแยกในวงราชการมากขึ้น มีข้าราชการประเภท จวยโอกาสปรากฏตัวมากขึ้น เป็นผลให้เกิดการ ระส่ำระสายทางด้านการบริหาร เมื่อฝ่ายบริหารไม่ สามารถปฏิบัติภารกิจได้เท่าที่ควร ความปลอดภัย ในชีวิต และทรัพย์สิน ของ ประชาชน รวมทั้ง การที่ ประชาชนจะได้รับความ เป็นธรรมจาก ข้าราชการก็ น้อยลง การขัดแย้งทางด้านสังคมที่ประชาชนที่มีต่อ ราชการก็จะมีมากขึ้น เรื่องนี้เป็นสิ่งที่รัฐบาลจะ ต้องหาทางแก้ไข ถ้าต้องการได้รับความศรัทธาจาก ประชาชน

๓.๓.๗ แนวทาง การปราบปรามไม่ได้
ใช้การเมืองนำการทหาร

แต่เดิมนั้นการปราบปราม ผกค. ใช้ กำลังแต่เพียงอย่างเดียว โดยไม่คำนึงว่าประชาชน จะมีความศรัทธาต่อราชการหรือไม่ แนวความคิดนี้ เป็นสิ่งที่ผิด เพราะหากเราไม่สามารถทำให้ประ- ชาชนมีความศรัทธาในยมีราชการได้แล้ว การปราบ ปรามโดยใช้ กำลัง แต่ เพียง อย่าง เดียว ย่อม ทำให้ ประชาชนเกลียดชังรัฐบาลมากขึ้นเป็นทวีคูณ การ หาวิธีทาง ที่จะทำให้ประชาชน มีความจงรัก ภักดีต่อ

รัฐบาลหรือราชการจึงเป็นสิ่งจำเป็น เช่น ให้ความรู้ความเข้าใจ ต่อประชาชน ถึงผลดีของการ ปกครองระบอบ ประชาธิปไตย และจะต้อง สามารถต่อต้านความคิดของประชาชนที่ถูกฝ่ายตรงกันข้าม ปลุกระดมมวลชนได้ โดยใช้เหตุผลหักล้างการปลุกระดมของเขา ขณะเดียวกันข้าราชการจะต้องมีประสิทธิภาพมีความบริสุทธิ์และยุติธรรมด้วย นอกจากนี้การพัฒนาประเทศจะต้องทำอย่างจริงจัง กลไกของรัฐจะต้องไม่มีจุดอ่อนที่อาจถูกโจมตีได้ง่าย

๔. ข้อเสนอแนะและสรุป

การที่จะดำเนินการ ปรับปรุงในเรื่องต่าง ๆ ดังได้กล่าวมาแล้ว อาจจะปรับปรุงโดย

๑. พัฒนาสร้างสรรค์สถาบัน การเมืองของประเทศให้เป็นประชาธิปไตยที่มั่นคงมีประสิทธิภาพ และรับผิดชอบต่อประชาชนอย่างแท้จริง

๒. ปรับปรุงระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศให้เป็น ระบบเศรษฐกิจ ผสมที่มีความมั่นคง ยุติธรรม มีประสิทธิภาพเพื่อให้ประชาชนได้อยู่ดีมีสุข ได้รับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

๓. ปรับปรุง ระบบ การ บริหาร ราชการแผ่นดิน ให้ เป็น ประชาธิปไตย ที่ มีความ สะอาด บริสุทธิ์ ยุติธรรม และรับใช้ประชาชนโดยแท้จริง

๔. ปรับปรุง ระบบ ราชการ ของ ประเทศทั้งในด้านตัวคนและระบบราชการ ให้มีประสิทธิภาพ และประหยัด

๕. ทาง ราชการ หรือ ทาง ราชการ ร่วมกับ

เอกชน จะต้อง สร้าง ผู้ ปฏิบัติ งาน ที่มี ความรู้ ความสามารถสูง ในการปฏิบัติงานทางการเมืองและจิตวิทยาที่เป็นคนดี มีสะอาด มีความกล้าสู้ กล้าเสียสละสูง เข้าไปทำหน้าที่ให้การศึกษาและจัดตั้งประชาชนให้มีอุดมการณ์เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

อย่างไรก็ดีการดำเนินการแต่เพียงอย่างเดียว ไม่อาจประสบผลสำเร็จได้ นอกจากจะต้องดำเนินการทั้งสี่ประการดังกล่าวแล้ว

สรุป ได้ว่าระบบราชการของไทยยังมีจุดอ่อนแหลมอยู่หลายประการ ซึ่งมีลักษณะบ่อนทำลาย ระบบ การ ปกครอง อยู่ใน ตัว ของ มันเอง ฉะนั้น การแก้ปัญหาในเรื่องนี้ จะต้องปรับปรุงระบบราชการให้มีประสิทธิภาพ ทั้งตัวบุคคลและระบบจึงจะสามารถแก้ไขปัญหาในเรื่องนี้ได้ ๑๖

กฎหมายและระเบียบใหม่

ที่ สร ๐๒๐๒/ว ๗๕

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๒ มิถุนายน ๒๕๖๑

เรื่อง การพิจารณาประโยชน์ตอบแทนต่าง ๆ อัตราเงินเดือนและค่าจ้างของพนักงานและลูกจ้างของ
รัฐวิสาหกิจ

เรียน เวียงการหลวง ทบวง กรม

สิ่งที่ส่งมาด้วย ภาพถ่ายหนังสือที่ กค ๐๕๐๒/๑๔๔๓๑ ลงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๖๑

ด้วยกระทรวงการคลังได้เสนอผลการพิจารณาประโยชน์ตอบแทนต่าง ๆ อัตราเงินเดือน
และค่าจ้างของพนักงานและลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา ความละเอียดปรากฏ
ตามภาพถ่ายหนังสือของกระทรวงการคลังที่ได้ส่งมาพร้อมนี้

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ลงมติเห็นชอบด้วย และ
อนุมัติตามที่กระทรวงการคลังเสนอ สำหรับเงินเดือนหรือค่าจ้างที่รัฐวิสาหกิจได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น
อยู่ก่อนแล้ว ก็คงให้เป็นไปตามเดิม

จึงเรียนยืนยันมา และขอได้โปรดแจ้งให้รัฐวิสาหกิจในสังกัดถือปฏิบัติต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

ปลั่ง มีจุล

(นายปลั่ง มีจุล)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองการประชุมคณะรัฐมนตรี

โทร. ๒๔๑๒๒๒๐

๙ พฤษภาคม ๒๕๒๑

เรื่อง การพิจารณาประโยชน์ตอบแทนต่าง ๆ อัตราเงินเดือนและค่าจ้าง ของพนักงานและลูกจ้างของ
รัฐวิสาหกิจ

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ที่ สร ๐๒๐๒/๒๔๓๑ ลงวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๑

ตามหนังสือที่อ้างถึง แจ้งว่า คณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๑
ให้ยกเลิกคณะกรรมการพิจารณาประโยชน์ตอบแทนต่าง ๆ และอัตราเงินเดือนและค่าจ้างของพนักงานและ
ลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจ และมอบให้กระทรวงการคลัง เป็นเจ้าของเรื่องรับไปดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องนี้
ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรับทราบนโยบายไปจากที่ประชุมคณะรัฐมนตรี โดยให้กระทรวง
การคลังเชิญผู้แทนสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี สำนักงบประมาณ และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนา
การเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มาร่วมพิจารณา นั้น

กระทรวงการคลังได้สั่งให้กรมบัญชีกลางพิจารณาและเชิญผู้แทน สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
สำนักงบประมาณ และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มา
ร่วมพิจารณาแล้ว โดยมีขอบเขตในการพิจารณาเกี่ยวกับเรื่องนี้ คือ

๑. เงินเดือน ค่าจ้าง เงินช่วยค่าครองชีพและเงินยังชีพ หรือที่เรียกชื่อเป็นอย่างอื่นแต่
มีลักษณะอย่างเดียวกัน

๒. เงินโบนัส

๓. เงินสวัสดิการต่าง ๆ ที่จ่ายให้พนักงานและลูกจ้าง ในระหว่างที่ทำงานอยู่ในรัฐ-
วิสาหกิจและเมื่อออกจากงาน

ผลการพิจารณาสรุปได้ดังนี้

เงินเดือน ค่าจ้าง เงินช่วยค่าครองชีพและเงินยังชีพ หรือที่เรียกชื่อเป็นอย่าง
อื่นแต่มีลักษณะอย่างเดียวกัน

อัตราเงินเดือนและค่าจ้างของรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันมีลักษณะดังนี้

(๑) เป็นอัตราเงินเดือนและค่าจ้าง ที่ได้กำหนดให้พนักงานและลูกจ้างเป็นผู้เสียภาษี
เงินได้

(๒) เป็นอัตราเงินเดือนและค่าจ้างที่รัฐวิสาหกิจเป็นผู้เสียภาษีเงินได้ให้พนักงานและลูกจ้าง

สำหรับอัตราเงินเดือนและค่าจ้างที่กำหนดให้พนักงานและลูกจ้างเป็นผู้เสียภาษีเงินได้เองนั้น ปรากฏว่าในปัจจุบันรัฐวิสาหกิจได้ใช้บัญชีอัตราเงินเดือนและค่าจ้างแตกต่างกัน คือ ใช้บัญชีเงินเดือนและค่าจ้างตามที่กระทรวงการคลังกำหนดโดยได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี เมื่อ ปี พ.ศ. ๒๕๑๗ ซึ่งเป็นบัญชีเงินเดือนและค่าจ้างที่มีอัตราขั้นวิ่งในลักษณะเดียวกันกับของทางราชการ (เริ่มใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๑๗) หรือใช้บัญชีเงินเดือนและค่าจ้างที่กระทรวงการคลังกำหนดขึ้นใหม่ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๒๐ หรือใช้บัญชีเงินเดือนและค่าจ้างที่รัฐวิสาหกิจแต่ละแห่งกำหนดขึ้นเอง

เงินช่วยค่าครองชีพและเงินยังชีพ หรือที่เรียกชื่อเป็นอย่างอื่นแต่มีลักษณะอย่างเดียวกันนั้น ปรากฏว่ารัฐวิสาหกิจบางแห่งได้เริ่มจ่ายเงินประเภทนี้ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๗ เป็นต้นมา รัฐวิสาหกิจส่วนมากจ่ายเงินดังกล่าวมีอัตราไม่เท่ากัน และมีลักษณะแตกต่างกัน กล่าวคือ รัฐวิสาหกิจบางแห่งจ่ายให้เฉพาะพนักงานบางตำแหน่ง โดยมีจำนวนลดหลั่นตามอัตราเงินเดือนค่าจ้าง แต่รัฐวิสาหกิจบางแห่งจ่ายให้พนักงานและลูกจ้างในจำนวนเท่าเทียมกันทุกคน ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับฐานะทางการเงินของรัฐวิสาหกิจแต่ละแห่งเป็นสำคัญ ในปัจจุบันรัฐวิสาหกิจได้ดำเนินการจ่ายเงินช่วยค่าครองชีพและเงินยังชีพไปแล้ว ในรูปแบบต่าง ๆ ดังนี้

(๑) กำหนดให้จ่ายเงินช่วยค่าครองชีพและเงินยังชีพ โดยแยกไว้ต่างหากจากอัตราเงินเดือนและค่าจ้าง

(๒) นำเงินช่วยค่าครองชีพและหรือเงินยังชีพบางส่วนรวมเข้าไปในเงินเดือนและค่าจ้าง และบางส่วนคงแยกไว้ต่างหากจากอัตราเงินเดือนและค่าจ้าง

(๓) ได้นำเงินช่วยค่าครองชีพและเงินยังชีพที่กำหนดขึ้น ทั้งหมดไปรวมกับอัตราเงินเดือนและค่าจ้าง

ที่ประชุมได้พิจารณาเรื่องนี้แล้ว มีความเห็นว่า รัฐวิสาหกิจเป็นกิจการของรัฐบาล ในหลักการเกี่ยวกับการกำหนดเงินเดือน ค่าจ้าง และเงินอื่น ๆ ควรจะมีมาตรฐานเป็นอย่างเดียวกัน ไม่สมควรให้รัฐวิสาหกิจแต่ละแห่งพิจารณากำหนดเอง แต่เนื่องจากรัฐบาลไม่เคยมีนโยบายที่แน่นอนเกี่ยวกับเรื่องนี้ ประกอบกับรัฐบาลได้มีนโยบายให้รัฐวิสาหกิจอยู่ภายใต้กฎหมายแรงงานแล้ว ดังนั้นการกำหนดให้รัฐวิสาหกิจมีมาตรฐานเกี่ยวกับเงินเดือน ค่าจ้างของพนักงานและลูกจ้างให้เหมือนกันและอยู่ในระดับเดียว

กัน จึงไม่อาจกระทำให้เหมือนกับการกำหนดเงินเดือนค่าจ้างของข้าราชการและลูกจ้างของทางราชการ เว้นแต่จะเป็นการปรับปรุงให้จ่ายให้เท่ากันในอัตราสูงสุด ซึ่งที่ประชุมได้พิจารณาเห็นว่า เป็นเรื่องที่ไม่สมควร เพราะรัฐวิสาหกิจส่วนมากจะไม่สามารถรับภาระทางการเงินที่จะต้องจ่ายเพิ่มขึ้นเป็นอย่างมากได้ จึงจำเป็นต้องใช้เวลาและค่อย ๆ ทำเป็นเรื่อง ๆ ไป และที่ประชุมได้พิจารณาผลดีผลเสีย เรื่องการกำหนดหลักเกณฑ์ในการกำหนดอัตราเงินเดือน ค่าจ้าง และเงินช่วยค่าครองชีพ เงินยังชีพหรือที่เรียกชื่อเป็นอย่างอื่นแต่มีลักษณะเป็นอย่างเดียวกันแล้ว มีความเห็นสมควรให้กำหนดหลักเกณฑ์การปฏิบัติ ดังนี้

๑. ให้พนักงานและลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจเป็นผู้เสียภาษีเงินได้เอง โดยใช้บัญชีอัตราเงินเดือนและค่าจ้างตามที่กระทรวงการคลังกำหนด ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้พิจารณาเห็นชอบเมื่อ ปี พ.ศ. ๒๕๑๗ หรือบัญชีอัตราเงินเดือนและค่าจ้างที่กระทรวงการคลังกำหนดใหม่ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๒๐ หรือบัญชีอัตราเงินเดือนและค่าจ้างของรัฐวิสาหกิจที่ได้กำหนดขึ้นเองโดยเฉพาะไปก่อนแล้ว

๒. รัฐวิสาหกิจใดที่จะกำหนดอัตราเงินเดือนขั้นสูงของพนักงาน ตำแหน่ง—ระดับ รองผู้อำนวยการ รองผู้ว่าการ หรือเทียบเท่า แต่เรียกชื่ออย่างอื่นขึ้นใหม่ควรกำหนดให้ห่างจากอัตราเงินเดือนขั้นสูงของตำแหน่งระดับผู้อำนวยการ ผู้ว่าการ หรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น ไม่น้อยกว่า ๓ ชั้น

การกำหนดอัตราเงินเดือนใหม่หรือการขยายอัตราเงินเดือนให้สูงขึ้น สำหรับ ตำแหน่งผู้อำนวยการ ผู้ว่าการ หรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีเสียก่อน ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๙

๓. อัตราเงินเดือนและค่าจ้างของพนักงานและลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจที่เริ่มบรรจุใหม่ ซึ่งมีวุฒิการศึกษาในระดับเดียวกัน สมควรกำหนดให้บรรจุเข้าทำงานโดยได้รับเงินเดือนหรือค่าจ้างสูงกว่าของราชการได้ไม่เกินร้อยละ ๒๐ ของอัตราเงินเดือนหรือค่าจ้างแรกเข้าทำงานของอัตราของทางราชการ โดยให้คำนึงถึงผลประโยชน์ตอบแทนที่เป็นตัวเงินหรือสภาพการจ้างในท้องถิ่นด้วย

รัฐวิสาหกิจใดมีความจำเป็นต้องกำหนดอัตราเงินเดือน ค่าจ้างสำหรับพนักงานและลูกจ้างให้สูงกว่าอัตราดังกล่าวข้างต้น ให้ขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลัง

๔. รัฐวิสาหกิจใดที่มีการจ่ายเงินช่วยค่าครองชีพและเงินยังชีพหรือเงินที่เรียกชื่ออย่างอื่นแต่มีลักษณะอย่างเดียวกัน ให้คงไว้ในอัตราเดิมและแยกไว้ต่างหากจากเงินเดือนและค่าจ้าง

เงินโบนัส ในปัจจุบันระบบการจ่ายเงินโบนัสที่รัฐวิสาหกิจจ่ายให้แก่พนักงานและลูกจ้างตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด มี ๒ ลักษณะ คือ

๑. เงิน โบนัสที่จ่ายให้ตามผลการดำเนินงานในอัตราร้อยละ ๙ ของกำไรสุทธิประจำปี ตามหลักเกณฑ์การคำนวณที่ทางราชการกำหนด โดยกำหนดวงเงินอย่างสูงให้ได้รับไม่เกินคนละ ๕ เท่าของเงินเดือนหรือค่าจ้างรายเดือน โดยเสียภาษีเงินได้เอง

๒. จ่ายเงินโบนัสโดยกำหนดเป็นอัตรากงที่ เช่น การไฟฟ้านครหลวงได้รับอนุมัติให้จ่ายโบนัสพนักงานและลูกจ้างได้คนละไม่เกิน ๒ เท่าของเงินเดือนหรือค่าจ้างรายเดือน และบริษัทการบินไทย จำกัด ได้รับอนุมัติให้จ่ายได้คนละไม่เกิน ๑.๕ เท่าของเงินเดือน หรือค่าจ้างรายเดือน เป็นต้น

ที่ประชุมได้พิจารณาแล้วมีความเห็นว่า รัฐวิสาหกิจที่จ่ายเงินโบนัสตามผลการดำเนินงานตามอัตราส่วนของกำไรสุทธิที่คณะรัฐมนตรีกำหนด และรัฐวิสาหกิจบางแห่งที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้จ่ายเงินโบนัสในอัตรากงที่สมควรให้ปฏิบัติไปตามเดิม และไม่ควรกำหนดให้รัฐวิสาหกิจอื่นจ่ายโบนัสในอัตรากงที่เพิ่มขึ้นอีก

เงินสวัสดิการต่าง ๆ เงินสวัสดิการที่รัฐวิสาหกิจจ่ายให้พนักงานและลูกจ้างในปัจจุบันมี ๒ ลักษณะ คือ

๑. สวัสดิการที่จ่ายให้พนักงานหรือลูกจ้างออกจากงาน ซึ่งได้แก่เงินบำเหน็จ หรือเงินกองทุนสงเคราะห์

๒. สวัสดิการที่จ่ายให้พนักงานหรือลูกจ้างในระหว่างที่ปฏิบัติงานอยู่ในรัฐวิสาหกิจ เช่น ค่าเล่าเรียนบุตร ค่ารักษาพยาบาล และเงินช่วยเหลือบุตร เป็นต้น

ที่ประชุมได้พิจารณาแล้วมีความเห็นว่า การจ่ายเงินสวัสดิการให้พนักงานและลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจเมื่อออกจากงาน ควรให้รัฐวิสาหกิจจ่ายเงินบำเหน็จหรือเงินกองทุนสงเคราะห์อย่างใดอย่างหนึ่งเท่านั้น สำหรับรัฐวิสาหกิจที่มีการจ่ายเงินในลักษณะบำนาญของทางราชการอยู่ก่อนแล้ว ก็คงให้เป็นไปตามเดิม และทางราชการไม่ควรอนุญาตให้รัฐวิสาหกิจได้มีการจ่ายเงินบำนาญเพิ่มขึ้นอีก ส่วนสวัสดิการของพนักงานและลูกจ้างในขณะที่ยังอยู่ปฏิบัติงานในรัฐวิสาหกิจ ควรมีหลักเกณฑ์เช่นเดียวกับของทางราชการ ในกรณีที่รัฐวิสาหกิจใด ได้กำหนดให้มีการจ่ายเงินที่แตกต่างไปจากของทางราชการอยู่แล้ว ก็ให้เป็นไปตามเดิม แต่ถ้รัฐวิสาหกิจใดจะแก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือกำหนดให้มีการจ่ายเงินสวัสดิการอื่นนอกเหนือไปจากที่มีอยู่ในปัจจุบัน ให้ขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลัง

กระทรวงการคลังได้พิจารณาแล้ว มีความเห็นตามที่กล่าวข้างต้น จึงเรียนมาเพื่อโปรด
เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ก. เรื่องเกี่ยวกับเงินเดือน ค่าจ้าง เงินช่วยค่าครองชีพและเงินยังชีพ หรือที่
เรียกชื่อเป็นอย่างอื่นแต่มีลักษณะอย่างเดียวกัน

๑. ให้พนักงานและลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจเป็นผู้เสียภาษีเงินได้เอง โดยใช้บัญชี
อัตราเงินเดือนและค่าจ้างตามที่กระทรวงการคลังกำหนด ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้พิจารณาเห็นชอบเมื่อ ปี
พ.ศ. ๒๕๑๗ หรือบัญชีอัตราเงินเดือนและค่าจ้างที่กระทรวงการคลังกำหนดใหม่ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มี
มติเห็นชอบ เมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๒๐ หรือบัญชีอัตราเงินเดือน และค่าจ้างของรัฐวิสาหกิจที่ได้
กำหนดขึ้นเองโดยเฉพาะไปก่อนแล้ว

๒. รัฐวิสาหกิจใดที่จะกำหนดอัตราเงินเดือนขั้นสูงของพนักงานตำแหน่งระดับ รอง
ผู้อำนวยการ รองผู้ว่าการ หรือเทียบเท่าแต่เรียกชื่อเป็นอย่างอื่นขึ้นใหม่ สมควรกำหนดให้มีเงินเดือน
ห่างจากอัตราเงินเดือนขั้นสูงของตำแหน่งระดับผู้อำนวยการ ผู้ว่าการ หรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นไม่
น้อยกว่า ๓ ขั้น

การกำหนดอัตราเงินเดือนใหม่ หรือการขยายอัตราเงินเดือนให้สูงขึ้นสำหรับตำแหน่งผู้ว่า
การ ผู้อำนวยการ หรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อน

๓. การกำหนดอัตราเงินเดือน และค่าจ้างของพนักงาน และลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจที่
เริ่มบรรจุใหม่ ซึ่งมีวุฒิการศึกษาในระดับเดียวกัน สมควรกำหนดให้บรรจุเข้าทำงานโดยได้รับเงินเดือน
หรือค่าจ้างสูงกว่าของราชการได้ไม่เกินร้อยละ ๒๐ ของอัตราเงินเดือน หรือค่าจ้างแรกเข้าทำงาน ของอัตรา
ของทางราชการโดยให้คำนึงถึงผลประโยชน์ตอบแทนที่เป็นตัวเงินหรือสภาพการจ้างในท้องถิ่นด้วย

รัฐวิสาหกิจใด ที่มีความจำเป็นต้องกำหนดอัตราเงินเดือน ค่าจ้าง ให้สูงกว่าหลักเกณฑ์
ดังกล่าวข้างต้น ให้ขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลัง

๔. รัฐวิสาหกิจใดที่มีการจ่ายเงินช่วยค่าครองชีพและเงินยังชีพ หรือเงินที่เรียกชื่อ
อย่างอื่นแต่มีลักษณะอย่างเดียวกัน ให้คงไว้ในอัตราเดิมและแยกไว้ต่างหากจากเงินเดือนและค่าจ้าง

ข. เงินโบนัส

ให้รัฐวิสาหกิจที่จ่ายเงินโบนัสตามผลการดำเนินงาน ตามอัตราส่วนของกำไรสุทธิที่
คณะรัฐมนตรีกำหนด และรัฐวิสาหกิจที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีให้จ่ายเงินโบนัสในอัตรากำหนด

ปฏิบัติเกี่ยวกับการจ่ายเงินโบนัสตามที่ปฏิบัติอยู่เดิมต่อไป และไม่ควรถูกกำหนดให้รัฐวิสาหกิจอื่นจ่ายโบนัสในอัตราคงที่อีก

ก. เงินสวัสดิการต่าง ๆ

๑. การจ่ายเงินให้พนักงานและลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจเมื่อออกจากงาน ให้รัฐวิสาหกิจจ่ายเป็นเงินบำเหน็จหรือเงินกองทุนสงเคราะห์แต่เพียงอย่างหนึ่งอย่างใดเท่านั้น

สำหรับรัฐวิสาหกิจใดที่ได้กำหนดให้มีการจ่ายเงินในลักษณะบำนาญของทางราชการอยู่ก่อนหน้านั้นแล้ว ก็คงให้เป็นไปตามเดิม และทางราชการจะไม่อนุญาตให้รัฐวิสาหกิจใดมีการจ่ายเงินในลักษณะบำนาญของทางราชการเพิ่มขึ้นอีก

๒. การจ่ายเงิน สวัสดิการให้พนักงาน และ ลูกจ้างในขณะที่ยังอยู่ปฏิบัติงานในรัฐวิสาหกิจ เช่น ค่าเล่าเรียนบุตร ค่ารักษาพยาบาล และเงินช่วยเหลือบุตร ให้รัฐวิสาหกิจกำหนดให้มีหลักเกณฑ์เช่นเดียวกันกับของทางราชการ

ในกรณีที่รัฐวิสาหกิจใด ได้กำหนดให้มีการจ่ายเงินที่แตกต่างไปจากของทางราชการอยู่ก่อนแล้ว ก็คงให้เป็นไปตามเดิม แต่ถ้าวรัฐวิสาหกิจใดจะกำหนดให้มีการจ่ายเงินสวัสดิการอื่น หรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขหลักเกณฑ์ที่นอกเหนือไปจากที่มีอยู่ในปัจจุบัน ให้ขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลัง

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

สุพัฒน์ สุชาธรรม

(นายสุพัฒน์ สุชาธรรม

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

กองรัฐวิสาหกิจ

กรมบัญชีกลาง

โทร. ๒๒๑๓๘๑๙

๒๕ สิงหาคม ๒๕๒๑

เรื่อง การเลื่อนขึ้นเงินเดือนข้าราชการเป็นกรณีพิเศษ

เรียน * เวียนกระทรวง ทบวง กรม

อ้างถึง หนังสือที่ สร ๐๒๐๑/ว ๗๒ ลงวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๑๙

ตามที่ได้ยินยอมมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๒๑ เกี่ยวกับเรื่องการเลื่อนขึ้นเงินเดือนข้าราชการเป็นกรณีพิเศษเกินกว่า ๑ ขั้น มาเพื่อถือเป็นหลักปฏิบัติต่อไป นั้น

บัดนี้ ก.พ. ได้ขอให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาปรับปรุงหลักเกณฑ์การเลื่อนขึ้นเงินเดือนข้าราชการเป็นกรณีพิเศษใหม่ ให้สอดคล้องกับประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๙ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๒๐ และมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไขระบบจำแนกตำแหน่งในราชการพลเรือน ดังต่อไปนี้

๑. การกำหนดกลุ่มข้าราชการพลเรือน และอัตราร้อยละของจำนวนข้าราชการพลเรือน ควรแบ่งกลุ่มข้าราชการพลเรือนเป็น ๔ กลุ่ม. เพื่อให้สอดคล้องกับอำนาจผู้สั่งเลื่อนเงินเดือนใหม่และลักษณะความรับผิดชอบ ตามการปรับปรุงแก้ไขระบบการจำแนกตำแหน่ง ดังนี้

๑.๑ กลุ่มข้าราชการพลเรือนรับเงินเดือนในระดับ ๑ ระดับ ๒ และระดับ ๓ ซึ่งเป็นกลุ่มเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในระดับต้น ควรกำหนดให้ไม่เกินร้อยละ ๑๕ ของจำนวนข้าราชการพลเรือน รับเงินเดือนในระดับ ๑ ระดับ ๒ และระดับ ๓ ที่มีสิทธิได้รับการพิจารณาเลื่อนเงินเดือนในกรณีนั้น

๑.๒ กลุ่มข้าราชการพลเรือนรับเงินเดือนระดับ ๔ และระดับ ๕ ซึ่งเป็นกลุ่มเจ้าหน้าที่ระดับหัวหน้างาน หรือผู้ปฏิบัติงานในระดับเดียวกัน ควรกำหนดให้ไม่เกินร้อยละ ๑๕ ของจำนวนข้าราชการพลเรือน รับเงินเดือนในระดับ ๔ และระดับ ๕ ที่มีสิทธิได้รับการพิจารณาเลื่อนเงินเดือนในกรณีนั้น

๑.๓ กลุ่มข้าราชการพลเรือนรับเงินเดือนในระดับ ๖ ระดับ ๗ และระดับ ๘ ซึ่งเป็นกลุ่มหัวหน้างานระดับสูง หรือผู้ที่ปฏิบัติงานในระดับเดียวกัน ควรกำหนดให้ไม่เกินร้อยละ ๑๕ ของจำนวนข้าราชการพลเรือน รับเงินเดือนในระดับ ๖ ระดับ ๗ และระดับ ๘ ที่มีสิทธิได้รับการพิจารณาเลื่อนเงินเดือนในกรณีนั้น

๑.๔ กลุ่มข้าราชการพลเรือนรับเงินเดือนในระดับ ๙ ระดับ ๑๐ และระดับ ๑๑ ซึ่งเป็นกลุ่มหัวหน้างานระดับนักบริหาร หรือผู้ปฏิบัติงานในระดับเดียวกัน ควรกำหนดให้ไม่เกินร้อยละ ๑๕ ของจำนวนข้าราชการพลเรือน รับเงินเดือนระดับ ๙ ระดับ ๑๐ และระดับ ๑๑ ที่มีสิทธิได้รับการพิจารณาเลื่อนเงินเดือนในกระทรวงนั้น

สำหรับการกำหนดอัตราร้อยละ ๑๕ ของข้าราชการแต่ละกลุ่มไว้คงเดิมนี้ ก็เพื่อมิให้เพิ่มภาระแก่งบประมาณแผ่นดิน ส่วนการคำนวณอัตราร้อยละของจำนวนข้าราชการพลเรือนรับเงินเดือนในระดับ ๙ ระดับ ๑๐ และระดับ ๑๑ นั้น ก.พ. พิจารณาเห็นควรกำหนดให้คำนวณจากจำนวนข้าราชการในแต่ละกระทรวง ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับอำนาจผู้ส่งเลื่อนเงินเดือน

๒. ผู้พิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือน

เห็นสมควรให้ผู้มีอำนาจในการส่งเลื่อนขั้นเงินเดือนตามกฎหมายเป็นผู้พิจารณา

๓. การเลื่อนขั้นเงินเดือนกรณีพิเศษ ๓ ชั้น

เห็นสมควรกำหนดให้ไม่เกินร้อยละ ๓ ของจำนวนข้าราชการซึ่งมีสิทธิได้รับการพิจารณาเลื่อนเงินเดือน ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้เดิมในหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ สร ๐๒๐๑/ว ๙๕ ลงวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๑๘ ที่ สร ๐๒๐๑/ว ๑๑๐ ลงวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๑๘ และที่ สร ๐๒๐๑/ว ๗๒ ลงวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๑๙ ทั้งนี้ควรกำหนดให้เฉพาะกลุ่มข้าราชการรับเงินเดือนระดับ ๑ ระดับ ๒ และระดับ ๓ กลุ่มข้าราชการรับเงินเดือนระดับ ๔ และระดับ ๕ กับข้าราชการรับเงินเดือนระดับ ๖ ได้รับการพิจารณาเลื่อนเงินเดือนเป็นกรณีพิเศษ ๓ ชั้น โดยเห็นควรให้หัวหน้าส่วนราชการระดับกรมเป็นผู้พิจารณา แล้วเสนอปลัดกระทรวงเจ้าสังกัดเพื่อให้ความเห็นชอบ

๔. หลักเกณฑ์การคำนวณ

การคำนวณจำนวนข้าราชการพลเรือนในแต่ละกลุ่มในอัตราร้อยละข้างต้น ถ้ามีเศษ ถึงครึ่งหนึ่งให้ปัดขึ้นเป็นจำนวนเต็ม ถ้าไม่ถึงครึ่งให้ปัดทิ้งโดยถือหลักเกณฑ์การคำนวณตามหนังสือกระทรวงการคลัง ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๑๘ ซึ่งข้อมความเข้าใจวิธีปฏิบัติตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ สร ๐๒๐๑/ว ๙๕ ลงวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๑๘ และที่ สร ๐๒๐๑/ว ๑๑๐ ลงวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๑๘ ทั้งนี้ยกเว้นกรณีส่วนราชการที่มีจำนวนข้าราชการพลเรือนในแต่ละกลุ่มไม่ถึง ๗ คน เห็นควรให้ถือเกณฑ์ดังนี้

๔.๑ ถ้ามีข้าราชการพลเรือนจำนวนถึง ๖ คน ให้เลื่อนเงินเดือนเป็นกรณีพิเศษเกินกว่า ๑ ชั้น ได้ ๑ คน

๔.๒ ถ้ามีข้าราชการพลเรือนจำนวน ๔ ถึง ๕ คน ให้เลื่อนเงินเดือนเป็นกรณีพิเศษเกินกว่า ๑ ชั้น ได้ ๑ คน แต่ส่วนราชการนั้นต้องไม่พิจารณาเลื่อนเงินเดือนเป็นกรณีพิเศษให้แก่ข้าราชการพลเรือนในกลุ่มดังกล่าวในปีติดกัน (คือให้เลื่อนได้ปีเว้นปี)

๔.๓ ถ้ามีข้าราชการพลเรือนจำนวน ๑ ถึง ๓ คน ให้เลื่อนเงินเดือนเป็นกรณีพิเศษเกินกว่า ๑ ชั้น ได้ ๑ คน แต่ส่วนราชการนั้นต้องไม่พิจารณาเลื่อนเงินเดือนเป็นกรณีพิเศษให้แก่ข้าราชการพลเรือนในแต่ละกลุ่มของตนในปีต่อมาสองปีติดกัน (คือให้เลื่อนได้ปีเว้นสองปี)

๕. สำหรับหลักเกณฑ์อื่นๆ เกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือนข้าราชการเป็นกรณีพิเศษเกินกว่า ๑ ชั้น เห็นควรให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีที่กำหนดไว้ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีที่ สร ๐๒๐๑/ว ๙๕ ลงวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๑๘ ที่ สร ๐๒๐๑/ว ๑๑๐ ลงวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๑๘ และหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีฉบับอื่นเกี่ยวกับเรื่องนี้ที่ยังมีผลใช้บังคับอยู่

ทั้งนี้เห็นควรให้กระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้น สำหรับการเลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปีงบประมาณ ๒๕๒๒ เป็นต้นไป

ท่านรองนายกรัฐมนตรี (นายสมภพ โหตระกิตย์) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรีได้พิจารณาแล้ว มีคำสั่งให้ส่งคณะที่ปรึกษาระเบียบบริหารของนายกรัฐมนตรีพิจารณาเสนอความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ซึ่งคณะที่ปรึกษาระเบียบบริหารของนายกรัฐมนตรีได้พิจารณาแล้ว มีความเห็นแยกเป็นข้อๆ ตามข้อเสนอของ ก.พ. ดังนี้

๑. การกำหนดกลุ่มข้าราชการพลเรือน และอัตราร้อยละของจำนวนข้าราชการพลเรือน

คณะที่ปรึกษาฯ เห็นชอบด้วยตามข้อเสนอของ ก.พ. และมีความเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการคำนวณอัตราร้อยละของจำนวนข้าราชการพลเรือนรับเงินเดือนในระดับ ๙ ระดับ ๑๐ และระดับที่ ๑๑ ที่กำหนดให้คำนวณจากข้าราชการในแต่ละกระทรวงนั้น เฉพาะในสำนักนายกรัฐมนตรีเห็นควรกำหนดแยกออกเป็น ๒ ส่วน คือ—

ส่วนที่ ๑ ส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรม และมีหัวหน้าส่วนราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี

ส่วนที่ ๒ ส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรม และมีหัวหน้าส่วนราชการขึ้นตรงต่อปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

๒. ผู้พิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือน

คณะที่ปรึกษา ฯ เห็นชอบด้วยตามข้อเสนอของ ก.พ.

๓. การเลื่อนขั้นเงินเดือนเป็นกรณีพิเศษ ๓ ขั้น

คณะที่ปรึกษา ฯ เห็นชอบด้วยตามข้อเสนอของ ก.พ.

๔. หลักเกณฑ์การคำนวณ

คณะที่ปรึกษา ฯ เห็นควรใช้หลักเกณฑ์การคำนวณสำหรับกรณีที่ส่วนราชการมีจำนวนข้าราชการพลเรือนที่มีสิทธิได้รับการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนไม่ถึงร้อยละ ๑๕ (หรือ ๗ คน) ตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนดไว้เดิม มาถือเป็นหลักเกณฑ์คำนวณในแต่ละกลุ่มที่กำหนดไว้ในข้อ ๑.

๕. หลักเกณฑ์อื่น ๆ

คณะที่ปรึกษา ฯ เห็นชอบด้วยตามข้อเสนอของ ก.พ.

ทั้งนี้ เห็นควรให้กระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวนี้ สำหรับการเลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปีงบประมาณ ๒๕๒๒ เป็นต้นไป

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๒๑ ลงมติเห็นชอบด้วย และอนุมัติตามความเห็นของคณะที่ปรึกษาระเบียบบริหารของนายกรัฐมนตรี กับให้เร่งรัดการเลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปีเป็นกรณีพิเศษ ๓ ขั้นเสีย ทั้งนี้ ให้เริ่มถือปฏิบัติในการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปีงบประมาณ ๒๕๒๒ เป็นต้นไป

จึงเรียนยึดยืนยันมา เพื่อถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง—สูง

ปลั่ง มีจุล

(นายปลั่ง มีจุล)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองกลาง

โทร. ๒๔๑๒๒๔๐

๒๘ กรกฎาคม ๒๕๒๑

เรื่อง ขออนุมัติในหลักการให้สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติเป็นผู้ตรวจสอบโครงการวิจัย
เรียน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

ด้วยในคราวประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๒๑ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้เสนอ ผลการพิจารณา ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ เกี่ยวกับการวางนโยบายและแผนวิจัยส่วนรวม และได้เสนอแนะเกี่ยวกับเรื่องนี้เพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณารวม ๒ ประการ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้พิจารณาแล้วลงมติว่า

๑. การวางนโยบายและแผนวิจัยส่วนรวม เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ให้เป็นหน้าที่ร่วมกันของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกับสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ จัดทำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดวงเงินงบประมาณประจำปี

๒. การพิจารณาโครงการและแผนงานการวิจัย เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายและแผนงานวิจัยส่วนรวม เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ เพื่อป้องกันการซ้ำซ้อน เพื่อการประสานงานและประโยชน์ร่วมกัน และเพื่อประหยัดงบประมาณแผ่นดินที่มีอยู่จำกัด ตลอดจนการติดตามผลโครงการวิจัยและแผนงาน ให้เป็นหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

ทั้งนี้ ให้พิจารณาในทางที่ไม่ให้เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานวิจัยทั่ว ๆ ไปด้วย และให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ ถือปฏิบัติต่อไป

จึงเรียนมา เพื่อถือปฏิบัติต่อไป และขอได้โปรดแจ้งให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจในสังกัดทราบต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

ปลั่ง มีจุล

(นายปลั่ง มีจุล)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองการประชุมคณะรัฐมนตรี

โทร. ๒๘๑๒๒๐

ปัญหาระเบียบ ข้าราชการพลเรือน

อยากรู้ว่าจะมีคุณสมบัติครบที่จะสอบเลื่อน
ตำแหน่งเป็นระดับ ๕ ได้หรือไม่

ผู้ถาม : คุณเฉลิมชัย สังข์ชูฤทธิ์

กระผมเป็นสมาชิกวารสารข้าราชการ มี
ปัญหาที่จะต้องเรียนถาม เกี่ยวกับ คุณสมบัติ ของผู้มี
สิทธิสมัครสอบ และผู้ที่มีสิทธิในการเลื่อนเป็น
ระดับ ๕ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

กระผมเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ ตำแหน่งประจำแผนก เมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๑๔ และได้เปลี่ยนตำแหน่ง เป็นเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ๓ เมื่อวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๑๘ ในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๒๑ เงินเดือน ๒,๑๐๐ บาท ได้มีการ สอบเลื่อน เป็นเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ๔ และได้รับ แต่งตั้ง เป็นเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ๔ ระดับ ๔ เงินเดือน ๒,๒๓๐ บาท ในวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๑ (ได้ปรับเงินเดือน ๑ ขั้น) จนถึงปัจจุบัน จึงใคร่ขอเรียนถามดังนี้

๑. ถ้ามีการเปิดสอบเลื่อนเป็นระดับ ๕ ในเดือนกรกฎาคม หรือสิงหาคม ๒๕๒๑ ในตำแหน่งเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ๕ กระผมจะมีสิทธิสอบเลื่อนเป็นระดับ ๕ ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ ๐๗๐๔/ว ๑๖ ลงวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๒๑ หรือไม่ ?

๒. ถ้ากระผมมีสิทธิสอบเลื่อนเป็นระดับ ๕ ใน ตำแหน่งเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ๕ เมื่อสอบได้แล้ว กระผม จะมีสิทธิได้รับ แต่งตั้ง เป็นเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ๕ เมื่อใด (ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ ๐๗๐๔/ว ๑๖ ลงวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๒๑)

ตอบ

๑. ถ้านับเวลาเฉพาะการดำรงตำแหน่งระดับ ๔ คุณ จะไม่มีสิทธิสอบ อย่างไรก็ตาม กรณีของคุณควรจะนับเวลาการดำรงตำแหน่งระดับ ๓ และระดับ ๔ โดยนับเวลาที่เคยเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญไม่ต่ำกว่า ๓ ปี อันนับ ๑ ปี ๑,๔๖๐ บาท ซึ่งเทียบเท่ากับการดำรงตำแหน่งระดับ ๓ ทั้งนี้ ตามนัยหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร ๑๐๐๗/ว ๓๒ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๑๘ มารวมด้วย ถ้ารวมแล้วได้ไม่

ต่ำกว่า ๕ ปีก่อน ๑ เมษายน ๒๕๒๑ คุณก็มีคุณสมบัติที่จะสมัครสอบเลื่อนเป็นระดับ ๕ ได้ (แต่คุณไม่ได้แจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับขั้น อันดับ และอัตราเงินเดือน ระหว่างการดำรงตำแหน่งประจำแผนกมา จึงไม่อาจทราบได้ว่า คุณได้ดำรงตำแหน่งที่เทียบเท่าระดับ ๓ ตั้งแต่เมื่อใด)

๒. ถ้าคุณมีสิทธิสอบและสอบได้แล้ว ก็อาจได้รับการเลื่อนขั้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ๕ ไม่ก่อนวันที่ คุณ มีคุณสมบัติ ตรง ตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง และไม่ก่อนวันประกาศขึ้นบัญชีผู้สอบได้ รวมทั้งไม่ก่อนวันที่ ก.พ. กำหนดตำแหน่งนั้นเป็นระดับสูงขึ้น และต้องได้รับเงินเดือนอยู่ก่อนวันเริ่มต้นปีงบประมาณที่จะเลื่อนขึ้นดำรงตำแหน่งที่สูงขึ้น ไม่ต่ำกว่าเงินเดือนขั้นต่ำที่กำหนดไว้ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร ๑๐๐๓/ว ๔ ลงวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๑๕ คือ ถ้าจะเลื่อนตำแหน่งเป็นระดับ ๕ ในปีงบประมาณ ๒๕๒๑ นี้ คุณจะต้องได้รับเงินเดือนไม่ต่ำกว่าขั้น ๒,๑๐๐ บาท อยู่ก่อนวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๒๐ ด้วย

สอบคัดเลือกเลื่อนตำแหน่งเป็นระดับ ๕ ได้แล้ว แต่เงินเดือนยังไม่ถึงขั้นต่ำ จะเลื่อนตำแหน่งเป็นระดับ ๕ ได้หรือไม่

ผู้ถาม : คุณนิรุติ ใจสัจจะ

ตามที่ ครม. ได้ มีมติให้ ตำแหน่งที่เริ่มจากรดับ ๓ (เจ้าพนักงานปกครอง) เป็นระดับ ๕ ได้ และ ก.พ. ได้กำหนดแนวทาง ปฏิบัติไว้ สำหรับระดับ ๔ จะเป็นระดับ ๕ ได้โดยวิธีคัดเลือก และมี

๔๒

อัตราเงินเดือนถึงขั้นต่ำของระดับ ๕ ด้วย นั้น ตามที่กรรมการปกครองได้สอบคัดเลือกตำแหน่งระดับ ๕ ไว้ และยังมีบัญชีผู้สอบคัดเลือกเหลืออยู่ประมาณ ๘๐๐ คน ซึ่งเชื่อว่าคงจะมีเงินเดือนยังไม่ถึงขั้นต่ำของระดับ ๕ อยู่เป็นจำนวนมาก

ผม อยาก ทราบว่า จะมีทางปฏิบัติ สำหรับกรณีเช่นไร หวังได้รับความเมตตาจากบรรณาธิการด้วยดี เนื่องจากตัวผมเองมีชื่ออยู่ในบัญชีของกรรมการปกครอง และมีเงินเดือนเพียงขั้น ๒,๘๕๐ บาท จะมีความหวังที่จะได้รับประโยชน์จากระบบ พ.ช. บ้างหรือไม่

ตอบ

ก.พ. ได้ออกหนังสือเวียนที่ สร ๐๗๐๔/ว ๑๖ ลงวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๒๑ ซึ่งเป็นหลักปฏิบัติเฉพาะกาลในเรื่องนี้แล้ว โดยให้เลื่อนข้าราชการพลเรือนสามัญซึ่งได้รับเงินเดือนยังไม่ถึงขั้นต่ำ ของเงินเดือน สำหรับตำแหน่งที่จะเลื่อนขึ้นแต่งตั้ง แต่เป็นผู้สอบแข่งขันได้หรือสอบคัดเลือกได้ขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้นได้เป็นพิเศษ เพื่อให้ข้าราชการที่มีสิทธิอยู่เดิมต้องเสียสิทธิไป สำหรับคุณ ซึ่งสอบคัดเลือกใน ตำแหน่งเจ้าพนักงานปกครอง ๕ ได้ แม้เงินเดือนยังไม่ถึงขั้นต่ำของระดับ ๕ แต่ถ้ามีคุณสมบัติอย่างอื่น ครบ ตามที่ กำหนดไว้ในมาตรฐานกำหนดตำแหน่งเจ้าพนักงานปกครอง ๕ อยู่ก่อนวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๒๑ ก็จะได้เลื่อนตำแหน่งตามหนังสือเวียนดังกล่าว

ก.พ. โปรดเห็นใจข้าราชการชั้นตรีเดิมที่ดำรงตำแหน่งระดับ ๓ บ้างได้ไหม ?

ผู้ถาม : สมาชิกเลขที่ ๕๑๑

ผม เป็น สมาชิกใหม่ แต่ก็สนใจติดตามวารสารนี้มานานปีแล้วโดยยืมอ่านจากเพื่อน ๆ และในฉบับที่ ๔ เมษายน ๒๕๒๑ นี้ ได้ลงข่าวการปรับปรุงระบบราชการใหม่ โดยให้ข้าราชการที่เริ่มจากระดับ ๑ และระดับ ๒ ให้กำหนดตำแหน่งเป็นระดับสูงขึ้นถึงระดับ ๓ ได้ทุกตำแหน่ง เมื่อข้าราชการผู้ดำรงตำแหน่ง ระดับ ๒ มีเงินเดือน ถึง ขั้นต่ำของระดับ ๓ โดยวิธีคัดเลือก ดังรายละเอียดปรากฏตามนัย หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร ๐๗๐๕/ว ๖ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๒๑ และ ที่ สร ๐๗๐๔/ว ๘ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๒๑ แล้ว นั้น

ผมมีปัญหาคงใจดังนี้ คือ

สมมติว่าในแผนกการหนึ่ง มีข้าราชการอยู่ ๕ คน โดยมีนาย ก. ดำรงตำแหน่งระดับ ๓ (ขั้นตรีเดิมตำแหน่งประจำแผนกตั้งแต่ปี ๒๕๑๕ และได้รับการปรับเป็นระดับ ๓ เมื่อปี ๒๕๑๘) ในฐานะหัวหน้าหน่วยงานระดับแผนก รับเงินเดือนปัจจุบัน ๑,๘๖๐ บาท นอกจากนี้ก็มี นาย ข. เจ้าหน้าที่ธุรการ ๒ เงินเดือน ๒,๘๕๐ บาท, นาย ค. เจ้าหน้าที่ธุรการ ๒ เงินเดือน ๒,๕๒๐ บาท, นาย ง. เจ้าหน้าที่ธุรการ ๒ เงินเดือน ๒,๒๓๐ บาท และ นาย จ. เจ้าหน้าที่ธุรการ ๒ เงินเดือน ๒,๑๐๐ บาท ตามลำดับ โดยข้าราชการทั้ง ๕ คนดังกล่าวนี้เริ่มรับราชการจากระดับ ๑ (เสมียนพนักงาน) มาด้วยกันทุกคน จึงมีปัญหาคงใจใคร่เรียนถามว่า

(๑) เมื่อกรมเจ้าสังกัดดำเนินการปรับตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร ๐๗๐๔/ว ๘ ดังกล่าวข้างต้นแล้ว นาย ข. ค. ง. และ จ. จะต้องได้รับเลื่อนขั้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ระดับ ๓ หมดทุกคนใช่หรือไม่ เพราะต่างก็ได้รับเงินเดือนเกินกว่าขั้นต่ำของระดับ ๓ ทั้งนั้น ถ้าไม่ได้ เพราะเหตุใด

(๒) การบังคับบัญชาซึ่งเดิม นาย ก. เป็นผู้ควบคุม ดูแล บังคับบัญชา ใน ฐานะ หัวหน้าหน่วยงานระดับแผนกอยู่ ก็จะต้องเปลี่ยนไป เพราะความอาวุโสน้อยกว่าบุคคลทั้ง ๔ คือน้อยทั้งด้านเงินเดือนและอายุราชการ และผู้ที่ทำหน้าที่ควบคุมดูแล และปกครองบังคับบัญชาต่อไปก็ควรจะเป็น นาย ข. ซึ่งได้รับเงินเดือนสูงที่สุด และอายุราชการมากที่สุด ใช่หรือไม่ ถ้าไม่ใช่เพราะเหตุใด

(๓) นาย ก. ซึ่งขณะนี้ดำรงตำแหน่งระดับ ๓ (ดำรงตำแหน่งมารวม ๓ ปีแล้ว) จะมีทางเลื่อนขั้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๔ ได้ก็แต่โดยการสอบคัดเลือกเท่านั้น ใช่หรือไม่ (ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร ๐๗๐๔/ว ๘ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๒๑ ข้อ ๓-๓.๓)

(๔) ข้าราชการพลเรือนสามัญที่เริ่มต้นจากระดับ ๑ จะมีทางเลื่อนและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๖ หรือระดับ ๗ ได้หรือไม่ เพราะส่วนมากไม่มีปริญญา และอายุมากแล้ว (แก่แล้ว)

(๕) การเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงตำแหน่ง ข้าราชการครั้งนี้ มีความมุ่งหวังที่จะส่งเสริมข้าราชการที่รับราชการมานาน ๆ (คนเก่าคนแก่) แต่ในขณะเดียวกันก็ลิมข้าราชการระดับ ๓ (ควายหนุ่ม ชั้นตรีเดิม ตำแหน่งประจำแผนกเดิม) ที่ทุ่มเททั้งกำลังกาย กำลังใจ (บางคน) มุมนะปฏิบัติราชการจนชำนาญ (พอตัว) และได้ผ่านการทดสอบความรู้ความสามารถมาแล้วจนได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้ปฏิบัติงานด้วยดีตลอดมาหลายปี และทุกคนต่างก็หวังที่จะก้าวหน้าต่อไปอย่างไม่หยุดยั้ง แต่เมื่อ ก.พ. ได้ขีดเส้นตายเพียงแค่นี้ มีหน้าซ้ายกข้าราชการประเภทเข้าชาม เย็นชาม หรือ เข้าหม้อ เย็นหม้อ หรือ ทำกัซาม ไม่ทำกัซาม (บางคน) ให้ผ่านขึ้นมามีอายุปฏิบัติราชการอย่างนี้ ก็เป็นการแน่นอน ๑๐๐% ว่า ขวัญและกำลังใจที่จะทุ่มเทให้กับงานอาจจะลดน้อย หรืออาจสิ้นสุดลงก็เป็นได้ และอาจเป็นเหตุให้ข้าราชการ (ระดับ ๓ ทั้งหลาย) เบื่อความตั้งใจไปกระทำในสิ่งที่ไม่ควรอย่างบ้าบิ่น แม้พวกนี้จะมีอยู่เพียงไม่กี่ตำแหน่งก็จริง แต่ก็เป็นที่น่าเสียดายที่ต้องสูญเสียทรัพยากร (คน) ที่ซื่อสัตย์และทำงานเพื่อประเทศชาติอย่างจริงจัง ต้องกลับไปถือคำพังเพยอันแหวกแนวที่ว่า “ทำดีได้ดี มีที่ไหน แต่ ทำชั่วได้ดีมีถมไป” ทั้งนี้ เพราะประเทศไทยมิได้เป็นของเขาคคนเดียว” ฉะนั้น ความหมายในข้อนี้ใครจะเรียนขอความเป็นธรรม กับทาง ก.พ. เพื่อโปรดพิจารณาทบทวนหลักการ ที่จะนำมาใช้ต่อไปด้วย เพราะถึงอย่างไรเสียขณะนี้ บางกระทรวง

หรือบางกรม ก็ยังมีข้าราชการระดับ ๓ (ชั้นตรีเดิม ตำแหน่งประจำแผนกที่ได้รับการปรับ เป็น ระดับ ๓ และทำหน้าที่ปฏิบัติราชการมานานหลายปี) หลงเหลืออยู่เป็นจำนวนไม่ใช่น้อย จึงสมควรที่จะให้ความช่วยเหลือเขาตามสมควร เพื่อเป็นการตอบแทนคุณงามความดีที่เขาได้ตั้งใจ (ดี) ปฏิบัติหน้าที่ตลอดมา ขอได้โปรดชี้แจงด้วย

ตอบ

๑. ไซ้ถ้ำ นาย ข., ก., ง. และ จ. มีคุณสมบัติตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งเจ้าหน้าที่ธุรการ ๓ ด้วย เว้นแต่ว่า นาย ข., ก., ง. และ จ. มีคุณสมบัติไม่ครบ หรือมีเหตุอื่นที่ผู้บังคับบัญชาไม่คัดเลือกเลื่อนตำแหน่งให้ เช่น อยู่ระหว่างถูกสอบสวนทางวินัย เป็นต้น

๒. โดยหลักการแล้ว การที่ใครจะได้เป็นผู้บังคับบัญชานั้นจะต้องคำนึงถึงความรู้ความสามารถและคุณสมบัติอื่น ๆ อีกหลายประการ มิใช่ถือตามหลักอาวุโสแต่เพียงอย่างเดียว กรณีเช่นนี้ นาย ก. ซึ่งดำรงตำแหน่งในฐานะหัวหน้าหน่วยงานมาแต่เดิมก็ควรได้ทำหน้าที่ต่อไป สำหรับปัญหาที่ว่าผู้บังคับบัญชาได้รับเงินเดือนสูงกว่า ข้าราชการมากกว่า และมีระดับตำแหน่งเท่ากันนั้น ก.พ. ได้ทราบถึงปัญหานี้ และได้เปิดโอกาสให้ส่วนราชการต่าง ๆ ขอปรับ ระดับ ตำแหน่ง ที่ ทำหน้าที่หัวหน้างาน มาเป็นกรณีพิเศษแล้ว

๓. ตามข้อเท็จจริงที่ถามนี้ นาย ก. จะเลื่อนขึ้นดำรงตำแหน่งระดับ ๔ ได้ด้วยการสอบคัดเลือกเท่านั้น เว้นแต่ นาย ก. จะเคยสอบคัดเลือกเพื่อเป็นข้าราชการพลเรือนชั้นโทได้ หรือได้รับคัดเลือกเป็นข้าราชการพลเรือนชั้นโท

ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗
มาแล้ว ก็อาจเลื่อนขึ้นดำรงตำแหน่งระดับ ๔ โดยวิธีการ
คัดเลือกได้ ทั้งนี้ ตามนัยหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร
๑๐๐๔/ว ๓๘ ลงวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๑๘

๔. ทุกคน มีโอกาสก้าวหน้าใน ตำแหน่งหน้าที่การ
งานทั้งนั้น ถ้าเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ แม้จะไม่มี
ปริญญา เพราะ ก.พ. มิได้กำหนดตำแหน่งตามตัวคน แต่
กำหนดตามคุณภาพและปริมาณงาน และการคัดเลือกคนมา
ดำรงตำแหน่งก็ได้คัดเลือกจากผู้มีวุฒิปริญญาสูงๆ เท่านั้น
แต่ให้คัดเลือกจากผู้มีความรู้ความสามารถเหมาะสม ที่จะทำ
งานในตำแหน่งนั้นๆ ฉะนั้น ข้าราชการพลเรือนสามัญที่
ดำรงตำแหน่งในสายงานที่ เริ่มต้นจากตำแหน่งระดับ ๑ จึง
อาจมีทางที่จะเลื่อนขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ ๖ หรือ
ระดับ ๗ ได้ตามหลักการดังกล่าวข้างต้น

๕. ก.พ. ได้ตระหนักถึงปัญหาต่างๆ ที่ และได้
พยายามดำเนินการเพื่อให้ข้าราชการทั้งหลายได้รับสิทธิประ-
โยชน์ และมีหนทางก้าวหน้าเท่าเทียมกัน เพื่อจะได้มีขวัญ
และกำลังใจในการทำงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งขณะ
นี้ ก.พ. ก็ได้ พยายาม พิจารณาปรับระดับตำแหน่ง ต่าง ๆ ที่
มิใช่ระดับควบขึ้นไปตามสมควรอยู่แล้ว อย่าเพิ่งทอดถอย
หมดกำลังใจเลย และไม่ควรที่จะถือตามคำพังเพยที่แหวก
แนวนั้นเป็นเด็ดขาด เพราะจะนำความหายนะมาสู่ประเทศ
ชาติในที่สุด ของยอดคนเพียรพยายามทำความดีต่อไปเกิด
สักวันหนึ่งความดีนั้น อาจเป็นมรรคเป็นผลขึ้นโดยคุณไม่ได้
คาดคิดมาก่อนก็เป็นไป

**ปัญหาข้อข้องใจเกี่ยวกับระเบียบ
ข้าราชการพลเรือน, การปฏิบัติตาม
มาตรา ๕๗, การขอรับบำเหน็จบำนาญ
และการต่ออายุราชการ**

ถาม :

ตัวอย่างที่ ๑ ข้าราชการพลเรือน กรม
สรรพสามิต ระดับ ๑ ชั้น ๑๑ ๑,๓๗๕ บาท วุฒิ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง มีเวลาราชการ ๑๐ ปี
อายุ ๒๘ ปี ออกจากราชการไปเพราะเหตุทุพพล-
ภาพ ได้รับบำเหน็จไปแล้ว ต่อมาได้รับการรักษา
ร่างกายหายเป็นปกติดี ได้เข้าทำงานเป็นลูกจ้าง
ประจำในสังกัดกรมการขนส่ง ๔ ปี ในขณะที่เป็น
ลูกจ้างประจำได้ศึกษาต่อ มีวุฒิประกาศนียบัตรวิชา-
ชีพเทียบได้ไม่ต่ำกว่าอนุปริญญา และสอบแข่งขัน
ข้าราชการพลเรือนกรมสรรพากรได้ ในระดับ ๒
ชั้น ๓ ๑,๕๕๐ บาท

ผู้สอบแข่งขันได้จะให้นับเวลาราชการต่อจากที่
ได้รับราชการมาแล้วโดยได้ยื่นเรื่องขอส่งเงินบำเหน็จ
คืน จะปฏิบัติอย่างไร

ตัวอย่างที่ ๒ ข้าราชการครูส่วนจังหวัด
ระดับ ๕ ชั้น ๓ ๓,๔๒๐ บาท มีอายุราชการครบ
๒๕ ปี อายุ ๔๓ ปี ลาออกจากราชการเพราะเหตุ
ทำงานนาน และได้รับบำนาญปกติเดือนละ ๑,๗๑๐
บาท เป็นเวลา ๕ ปี ขณะที่ออกจากราชการนั้น
ได้เข้าทำงานเป็นลูกจ้างประจำในโรงยาสูบ อัตรา
เงินเดือน ๑,๕๕๐ บาท ต่อมาได้สอบแข่งขันเข้ารับ
ราชการพลเรือน สังกัดกรมการปกครอง ระดับ ๔
ชั้น ๑ ๒,๒๓๐ บาท

ผู้สอบแข่งขันขอเรียนถามว่า

๑. จะนับเวลาราชการติดต่อกัน จะปฏิบัติ
อย่างไร

๒. การรับเงินเดือนจะรับบำนาญคู่ไปด้วย
จะได้หรือไม่

๓. จะขอปฏิบัติโดยใช้มาตรา ๕๗ คือขอ
กลับเข้ารับราชการ จะปฏิบัติอย่างไรเพราะยังมี
ความสามารถรับราชการได้

ตัวอย่างที่ ๓ ข้าราชการพลเรือน ระดับ ๔
ชั้น ๓ ๒,๕๒๐ บาท อายุราชการ ๒๕ ปี อายุจริง
๔๕ ปี ออกจากราชการเพราะเหตุทดแทน ได้รับ
บำนาญปกติเดือนละ ๑,๒๖๐ บาท เป็นเวลา ๕ ปี
ขณะออกจากราชการได้ไปเป็นครู ร.ร. ราษฎร ได้
รับเงินเดือน ๆ ละ ๑,๕๕๐ บาท ต่อมาได้สอบคัด-
เลือกเข้าเป็นข้าราชการพลเรือนกรมหนึ่ง (มีใบรับ
รองของผู้บังคับบัญชาเดิมรับรองว่าเคยรับราชการมา
แล้วในตำแหน่งสายงานนั้น) ในระดับ ๑,๕๕๐ บาท
ผู้สอบคัดเลือกเรียนถามว่า

๑. จะขอรับบำเหน็จในการสอบคัดเลือก
บรรจุใหม่นี้ และรับบำนาญปกติไปด้วยได้หรือไม่

๒. ถ้าจะบรรจุตามมาตรา ๕๗ โดยผู้สอบ
คัดเลือกยื่นเรื่องขอจะปฏิบัติอย่างไร

ตัวอย่างที่ ๔ ข้าราชการครู ส่วนจังหวัด
ตำแหน่งครู องค์การบริหารส่วนจังหวัด ระดับ ๔
ชั้น ๑ ๒,๕๒๐ บาท อายุ ๔๗ ปี มีเวลาราชการ
๒๕ ปี ได้รับบำนาญปกติ เดือนละ ๑,๔๖๐ บาท
ระหว่าง ออกจากราชการ ได้เป็นลูกจ้างประจำได้ค่า
จ้างเดือนละ ๑,๐๔๐ บาท เป็นเวลา ๕ ปี ต่อมา
ได้สอบแข่งขันเป็น ข้าราชการพลเรือนสามัญ สังกัด
กรมพัฒนาชุมชนได้ในระดับ ๒ ชั้น ๓ ๑,๕๕๐ บาท

ผู้สอบเรียนถามว่า

๑. การบรรจุเป็นข้าราชการแห่งใหม่ กับ
การรับบำนาญ จะปฏิบัติอย่างไร

๒. การ นับ เวลา ราชการ จะ ขอ ต่อ เวลา
ราชการเดิมจะปฏิบัติอย่างไร

๓. จะยื่นขอเข้ารับราชการตามมาตรา ๕๗
ด้วยจะได้หรือไม่

๔. ลูกจ้าง ประจำ ที่เคยเป็น ข้าราชการ มา
แล้ว (ผู้บังคับบัญชารับรองว่า เคยปฏิบัติงานมา
แล้วตามกำหนดใน สายงานนั้น ๆ เข้าสอบเป็นข้าราชการพลเรือนได้ กรณีนี้ทางปฏิบัติการรับเงิน
ตำแหน่งใหม่ และการนับเวลาราชการ และการ
รับบำนาญจะปฏิบัติอย่างไร)

ตัวอย่างที่ ๕ ข้าราชการครู องค์การ
บริหารส่วนจังหวัด สายงานปกครอง บริหารงาน
ทั่วไป ระดับ ๔ ชั้น ๑ ๒,๓๗๐ บาท อายุ ๕๐ ปี
เวลาราชการ ๒๗ ปี จะขอโอนไปดำรงตำแหน่ง
ข้าราชการสังกัดกรมการปกครอง สายงานบริหาร
ทั่วไป ในอัตราว่างที่มีอยู่ คือระดับ ๔ ชั้น ๒,๖๔๐
(รับจริง ๒,๓๗๐ บาท) จะได้หรือไม่ ถ้ากรมเจ้า-
สังกัดนั้นยินยอมทั้งสองฝ่าย

ตอบ

ตัวอย่างที่ ๑ นับเวลาราชการครั้งก่อนกับครั้งหลัง
รวมกันไม่ได้ เพราะออกจากราชการโดยรับบำเหน็จไปแล้ว
ตามมาตรา ๓๐ (๑) แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญ
ข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๘๔ และกฎหมายดังกล่าวก็ไม่มีบท
บัญญัติให้คืนบำเหน็จเพื่อนับเวลาราชการต่อกันได้

ตัวอย่างที่ ๒ ข้อ ๑ นับเวลาราชการคิดต่อกันได้ ถ้าได้บอกเลิกบำนาญขอต่อเวลาราชการภายในกำหนด ๓๐ วัน นับแต่วัน กลับ เข้ารับราชการ ทาง กรมการปกครอง โดยยื่น หนังสือบอกเลิกบำนาญ ขอต่อเวลาราชการ ตามแบบที่กระทรวงการคลังกำหนด แต่ขณะนั้นเวลาคงจะล่วงเลย ๓๐ วัน แล้วถ้าไม่ได้ยื่นหลักฐานต่อเจ้าสังกัดที่ต่อเวลาราชการไม่ได้

ข้อ ๒ ถ้าไม่ได้บอกเลิกบำนาญ ขอต่อเวลาราชการ ก็มีสิทธิรับบำนาญควบกับเงินเดือนได้ แต่บำนาญกับเงินเดือนรวมกันต้องไม่เกินเดือนละ ๓,๔๒๐ บาท

ข้อ ๓ การขอกลับ เข้ารับ ราชการ ตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๔ ต้อง ปฏิบัติตาม หนังสือ สำนักงาน ก.พ. ที่ สร ๑๐๐๓/ว ๑๗ ลงวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๑๕ เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการบรรจุผู้ออกจากราชการไปแล้วกลับเข้ารับราชการ กล่าวคือ ผู้สมัครกลับเข้ารับราชการจะต้องยื่นคำขอตามแบบขอบรรจุ กลับเข้ารับราชการตามมาตรา ๕๗ ถ้ามิใช่เป็นการขอกลับ เข้ารับราชการในส่วนราชการเดิมจะต้องมีหนังสือรับรองของ ส่วนราชการเดิมด้วย แล้วยื่นต่อเจ้าสังกัดใหม่ ต่อจากนั้นก็เป็นเรื่องของ ผู้มีอำนาจ ตาม มาตรา ๔๔ ที่จะ ตรวจสอบ พิจารณาต่อไป

ตัวอย่างที่ ๓ ข้อ ๑. ผู้ตอบไม่เข้าใจคำถามว่ารับ บำเหน็จในกรณีใด เพราะรับบำนาญไปแล้ว ส่วนปัญหาว่า รับบำนาญปกติด้วยได้หรือไม่ ก็คงได้เพราะยังอยู่ระหว่าง สอบคัดเลือกยังไม่ได้เข้ารับราชการ

ข้อ ๒. ตอบในตัวอย่าง ๒ แล้ว

ตัวอย่างที่ ๔ ข้อ ๑. เป็นการบรรจุโดยผลการสอบ แข่งขัน เมื่อถึงลำดับบรรจุ ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๔๔ ก็มี คำสั่งบรรจุเข้ารับราชการในตำแหน่งที่ว่างอยู่ได้ ส่วนการ รับบำนาญก็ปฏิบัติเหมือนตัวอย่างที่ ๒

ข้อ ๒. ตอบในตัวอย่างที่ ๒ แล้ว

ข้อ ๓. ไม่ต้องยื่นเพราะบรรจุตามผลการสอบแข่ง-
ขัน

ข้อ ๔. นับเวลาเฉพาะตอน เป็นลูกจ้าง และขอรับ บำเหน็จลูกจ้างได้ จะนำเวลาตอนเป็นลูกจ้างไปรวมกับเวลา

ราชการไม่ได้ ระหว่างเป็นลูกจ้างก็ยังคงรับบำนาญเดิมได้ ต่อไป โดยไม่ต้องงดบำนาญ เมื่อบรรจุเข้ารับราชการแล้ว จึงปฏิบัติตามตัวอย่างที่ ๒

ตัวอย่างที่ ๕ การโอนข้าราชการพลเรือนสามัญไป แต่งตั้งให้ ดำรง ตำแหน่ง ข้าราชการ พลเรือนสามัญใน ตำแหน่ง กระทรวงทบวงกรมอาจกระทำได้เมื่อผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตาม มาตรา ๔๔ ทั้งสองฝ่ายได้ตกลงยินยอมในการโอนนั้นแล้ว ส่วนการโอนข้าราชการครู สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น อาจกระทำได้ถ้าเจ้าตัว สมัครใจโดยกระทรวง ทบวงกรมที่จะรับโอน ทำความตกลง กับเจ้าสังกัด แล้วเสนอเรื่องไปให้ ก.พ. พิจารณาอนุมัติ ซึ่ง ก.พ. จะพิจารณาโดยคำนึงถึงประโยชน์ที่ทางราชการจะ ได้รับโดยจะกำหนดให้ ได้รับเงินเดือนเท่าใดและแต่งตั้งให้ ดำรงตำแหน่งระดับใด แต่เงินเดือนที่จะให้ ได้รับจะต้องไม่ สูงกว่าข้าราชการพลเรือนสามัญที่มีคุณวุฒิ ความสามารถ และความชำนาญงานในระดับเดียวกัน

**เคยถูกสั่งให้ออกจากราชการแล้วได้กลับ
เข้ารับราชการตามเดิม จะขอให้ยกเลิก
คำสั่งให้ออกนั้นได้หรือไม่ และจะนับ
เวลาระหว่างนั้นมารวมเพื่อคำนวณ
บำเหน็จบำนาญได้หรือไม่**

ผู้ถาม : สมาชิกเลขที่ ๑๒๕๓๒

ผมใคร่ขอเรียนถามปัญหา ขัดข้องใจของผม
ดังต่อไปนี้ว่า

เมื่อ ๓ มิถุนายน ๒๕๐๑ ผมถูกสั่งพัก
ราชการ และสอบสวนทางวินัย ๙ ตุลาคม ๒๕๐๔

กระทรวงสั่งให้ผม ออกจากราชการฐานมีมลทินมัวหมองในเรื่องที่ถูกกล่าวหาตามมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๔๗ ต่อมากระทรวง สั่งให้ผมกลับเข้ารับราชการคืน ตามเดิม โดยนายกรัฐมนตรีสั่งให้กระทรวงปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการเรื่องราร้องทุกข์ ซึ่งได้เสนอนายกรัฐมนตรีตามความในมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติเรื่องราร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ว่าผมไม่มีมลทิน หรือมัวหมองในเรื่องที่ถูกกล่าวหาแต่อย่างใด ควรสั่งให้กลับเข้ารับราชการคืนตามเดิม ผมได้กลับเข้ารับราชการคืนตามเดิมเมื่อ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๐๖ เป็นต้นมา ระหว่างพักราชการตั้งแต่ ๓ มิถุนายน ๒๕๐๑ ถึง ๘ ตุลาคม ๒๕๐๔ ผมได้รับเงินเดือนเต็มทุกเดือน ใครเรียนถามว่า

๑. ผมจะขอให้กระทรวงสั่งยกเลิกคำสั่งที่สั่งให้ผมออกจากราชการ โดยถือว่าเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบ เพราะไม่มีข้อเท็จจริงที่ถูกต้อง จะได้หรือไม่ ถ้าได้จะดำเนินการอย่างไร เจ้าหน้าที่ที่ดำเนินการในเรื่องนี้จะอ้างกฎหมายหรือระเบียบอะไร ถ้าขอยกเลิกไม่ได้เป็นเพราะเหตุใด ทำอย่างไรผมจึงจะได้รับความเป็นธรรมในเรื่องนี้

๒. คำสั่ง กระทรวง ที่สั่ง ให้ผม กลับเข้ารับราชการ ได้ลบล้างหรือยกเลิกคำสั่งที่สั่งให้ผมออกจากราชการโดยทางพฤตินัยหรือนิตินัย หากไม่มีการลบล้างหรือยกเลิกทั้งพฤตินัยหรือนิตินัย เหตุใดผมจึงกลับเข้ารับราชการอยู่จนทุกวันนี้

๓. ระยะเวลา ระหว่างพักราชการ และออก

จากราชการ (๓ มิ.ย. ๐๑—๒๖ ธ.ค. ๐๖) ผมจะขอนับเป็นเวลาราชการ เพื่อกำหนดบำเหน็จบำนาญต่อเนื่องกัน โดยไม่ขาดตอน กับก่อน ถูกสั่ง พักราชการ และเมื่อกลับเข้ารับราชการแล้ว (๒ มิ.ย. ๐๑—๒๗ ธ.ค. ๐๖) ได้หรือไม่ ถ้าได้จะดำเนินการอย่างไร ถ้าไม่ได้เป็นเพราะเหตุใด ผมได้ส่งสำเนาคำสั่งที่สั่งให้ผมกลับเข้ารับราชการ สำเนาคำสั่งที่ส่งจ่ายเงินเดือนระหว่างพัก เรียนมาเพื่อพิจารณาพร้อมหนังสือแล้ว โปรดได้กรุณาตอบปัญหาข้อข้องใจดังได้เรียนมานี้ด้วยจะเป็นพระคุณยิ่ง

ตอบ

๑. ตามความเห็นของผู้ตอบเห็นว่าการสั่งให้กลับเข้ารับราชการของคุณเป็นการสั่งตามพระราชบัญญัติเรื่องราร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๕๔๒ มิใช่เป็นการสั่งให้กลับเข้ารับราชการตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๔๗ คำสั่งเดิมจึงยังถูกต้องอยู่จนกว่าจะได้มีการยกเลิก และทราบว่า กระทรวง การคลัง ได้เคยมี หนังสือเวียน ในเรื่องนี้แล้วให้ดำเนินการยกเลิกคำสั่งเดิมเสียก่อน เพราะควราบิดที่ยังไม่ยกเลิกคำสั่งเดิม คำสั่งให้ออกเดิมก็ยังมีผลบังคับอยู่

๒. เหตุที่คุณ กลับเข้ารับ ราชการ ก็เพราะ ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติเรื่องราร้องทุกข์ดังกล่าวแล้ว

๓. เมื่อยกเลิกคำสั่งเดิมแล้วก็ถือว่า คุณ ไม่เคยออกจากราชการ เวลาระหว่างถูกสั่งพักราชการและเวลาที่ออกจาก ราชการไป บ่มได้นับ เวลา ราชการ ติดต่อกันโดยตลอด

การนับเวลาราชการเพื่อกำหนดบำเหน็จ บำนาญและการครบเกษียณอายุ

พาดำ : สมาชิกเลขที่ ๓๔๐

ผมมีปัญหาใครที่จะขอความกรุณาเพื่อความ
กระจ่าง ดังนี้

๑. ผมเริ่มรับราชการ เมื่อวันที่ ๑๘ สิงหาคม
พ.ศ. ๒๔๘๔ จนถึงปัจจุบันนี้

๒. ผมรับราชการอยู่ในเขตพื้นที่ภาคกลาง
ตลอดมาจนบัดนี้

๓. ผมเกิดวันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๔๖๓
จึงเรียนถามข้อต่อไป

๑. ผมจะปลดเกษียณอายุครบ ๖๐ ปี วัน
เดือน ปี ไฉ

๒. เมื่ออายุครบปลดเกษียณ ผมจะมีเวลา
รับราชการสำหรับ คำนวณ บำเหน็จบำนาญ เท่าใด
(รวมทั้งเวลาทวิคูณตามสิทธิด้วย)

ตอบ

๑. เกษียณอายุวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๒๓

๒. มีเวลาราชการ สำหรับคำนวณ บำเหน็จบำนาญ
ทั้งสิ้น ๔๖ ปี ๕ เดือน ๑๘ วัน (ยังไม่ตัดวันป่วยลาหรือ
ขาดราชการในระหว่างประกาศใช้กฎอัยการศึก) ซึ่งคำนวณ
เวลาปกติได้ ๓๘ ปี ๕ เดือน ๘ วัน เวลาทวิคูณ พ.ศ. ๒๕๐๐
จำนวน ๓ เดือน ๒๓ วัน พ.ศ. ๒๕๐๑ จำนวน ๗ ปี ๘ วัน
พ.ศ. ๒๕๑๕ จำนวน ๓ เดือน

ผู้ตอบปัญหาประจำ

สำนักงาน ก.พ.

สมศักดิ์	สุภะวัชกุลเดช
จามว	จันทร์ศักดิ์
สมเกียรติ	ชมวิสูตร
ศวันดา	เกิดผล
เพ็ญวิทย์	ธรรมนิลกุล

กรมบัญชีกลาง

ผสุขนิษฐ์	ปิ่นเพชรจิ
สมพงษ์	วัฒนสระ

วิเศษแท้

เมฆรอคอยขึ้น
พายุฝนระรินชื่นใจ

นโยบาย การพัฒนา และวิชาการ

ดร. ทินพันธุ์ นาคะตะ*

(ต่อจากฉบับที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๒๑)

จ. แนวทางศึกษาวิเคราะห์นโยบายของรัฐ

ในปัจจุบัน นักสังคมศาสตร์สาขาต่างๆ เริ่มหันมาสนใจศึกษากระบวนการกำหนดนโยบายของรัฐมากขึ้น ด้วยหวังว่า จะมีส่วนช่วยให้การตัดสินใจของมนุษย์ยึดถือหลักเหตุผลมากขึ้น และเมื่อไม่นานมานี้ มีนักทฤษฎีบางคนได้พยายามมองหาสภาพต่างๆ ที่จะช่วยให้บุคคลเป็นจำนวนมากบรรลุเป้าหมายร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยการ ใช้ กลไก ต่าง ๆ ของ สังคม เช่น Lasswell, Lerner, Dahl, Lindblom กับ Braybrooke ได้เสนอหลัก สำหรับ ปรับปรุง วิธี การ กำหนด นโยบาย ให้บรรลุผล โดยให้สอดคล้องกับคุณค่าต่างๆ ของสังคมประชาธิปไตย

อย่างไรก็ดี ในการศึกษาเกี่ยวกับนโยบายของรัฐโดยนักรัฐศาสตร์ เรายังไม่ค่อยได้ใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์มากนัก เนื่องจากนโยบายเป็นปัญหาทางการเมืองที่เกี่ยวกับคุณค่า จึงทำให้คนส่วนมากสนใจที่จะแสดงความคิดเห็นในเรื่องคุณค่าของนโยบายเหล่านั้นว่าเหมาะสมเพียงไร และจะมีทางปฏิรูปอย่างไร มากกว่าที่จะสนใจศึกษาวิเคราะห์เพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาดังกล่าว

การศึกษาในเรื่อง นโยบาย ของ รัฐ ตามที่ปรากฏอยู่ทั่วไปมักจะมีอยู่สี่แบบ แบบแรกเป็นการศึกษาในเชิงประวัติศาสตร์ โดยกล่าวถึงวิวัฒนาการของนโยบายใดนโยบายหนึ่งตามลำดับเหตุการณ์เวลา หรือสมัย วิธีนี้ช่วยให้เราสามารถจัดระเบียบข้อมูลเป็นจำนวนมากเข้าไว้ด้วยกันได้ แต่จะมีประโยชน์ยิ่งขึ้น ถ้าจะช่วยให้เห็นแนวโน้มต่างๆ ของพฤติกรรม หรือช่วยอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายกับปัจจัยที่สำคัญอื่นๆ ส่วนใหญ่การศึกษาแบบนี้ไม่ค่อยจะได้ คำนี้ถึงความสำคัญเหล่านั้นนัก แบบที่สอง เป็นการศึกษาแบบพรรณนาความ โดยกล่าวถึงรายละเอียดของเหตุการณ์ต่างๆ เป็นแบบไม่สนใจที่จะวางเป็นหลักเกณฑ์ใดๆ จึงมีปัญหายู่ว่าจะ ใช้มาตรการใดเป็น หลักใน การ เลือก หยิบยกลักษณะ ข้อมูลหรือเหตุการณ์บางอย่างขึ้นมาบรรยายแล้วบัต้อย่างอื่นทิ้งไป โดยถือว่าสิ่งที่นำมากล่าวสำคัญกว่า แบบที่สามเป็นการศึกษาตามตัวบทกฎหมาย ซึ่งอาจรวมถึง การ พรรณนาถึง ประวัติ ความเป็น มา ของนโยบายทางนิติบัญญัติ ทางการบริหาร หรือทางตุลาการ แม้เราจะยอมรับว่าโครงสร้างทางกฎหมายมีอิทธิพลเหนือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องใน การ กำหนด

* Ph. D (Pol. Sc.), Vanderbilt University
รัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

ปัจจุบันรับราชการในตำแหน่งคณบดี และผู้ช่วยศาสตราจารย์คณะ

นโยบายของรัฐอยู่บ้าง แต่สิ่งอื่น ๆ อาจมีความสำคัญมากกว่า เช่น บัณฑิตต่าง ๆ ในทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง บุคลิกภาพ หรือองค์การแบบที่สี่ เป็นการวิจารณ์หรือประเมินคุณค่าของนโยบายที่มีอยู่ว่าเหมาะสมหรือไม่ อาจใช้ร่วมกันกับสามแบบแรก แล้วสรุปด้วยการเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงนโยบายนั้น ๆ ให้ดีขึ้น หรือเสนอมาตรการในการปฏิรูปต่างๆ เพื่อแก้ปัญหานั้นๆ สำหรับหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาก็คือว่า นโยบายดังกล่าวดีพอหรือใกล้เคียงกับมาตรฐาน คุณค่าหรือเป้าหมายที่ตนวางไว้เพียงใด แต่การศึกษาแบบนี้ขาดมาตรการทางวิทยาศาสตร์ ปัญหาเมื่อมีข้อเสนอนั้นเหล่านั้น มักจะมีข้อโต้แย้งกันได้เสมอในเรื่องควรไม่ควร แม้ว่าข้อมูลหรือข้อเท็จจริงที่ได้มาจะมีส่วนถูกต้องก็ยังมีปัญหาในเรื่องการตีความจากข้อเท็จจริงดังกล่าวอยู่ดี

อาจกล่าวได้ว่า การศึกษาเกี่ยวกับนโยบายของรัฐตามแบบเดิมจะมีลักษณะดังนี้ คือในประการแรก ส่วนมากมักจะสนใจในเรื่องคุณค่าต่างๆ ของนโยบาย ว่านโยบายนั้นๆ ดีหรือไม่ดี เหมาะสมกับคุณค่าที่กำหนดไว้หรือไม่ มีการปฏิบัติตามที่เพียงพอหรือไม่ ใช้เงินมากเกินไปหรือน้อยเกินไป ในประการที่สอง มักจะมุ่งไปในทางแก้ปัญหาวด้วยนโยบายที่เหมาะสม สิ่งนี้ควรเป็นเรื่องของนักปฏิบัติการทางการเมือง มากกว่าที่จะเป็นเรื่องของนักวิชาการ เพราะฝ่ายแรกสนใจในวิธีทำสิ่งต่างๆ ซึ่งอาจไม่ต้องอาศัยข้อมูลที่ศึกษามา แต่ฝ่ายหลัง

สนใจเฉพาะการค้นหาความจริง ในประการที่สาม การศึกษาในเรื่องนโยบายส่วนมากจะมุ่งไปในทางปฏิบัติการ ซึ่งอาจมีผลให้นักรัฐศาสตร์ผู้ทำการศึกษาวิจัยมักต้องการที่จะให้ ความคิดเห็น ของตนมีผลต่อนโยบายนั้นๆ สิ่งนี้จะทำให้นักวิชาการกลายเป็นนักปฏิบัติการทางการเมืองไป ในประการสุดท้าย โดยทั่วไปมักจะเป็นการศึกษาเฉพาะกรณีซึ่งจะมีปัญหาในเรื่องลักษณะพิเศษของแต่ละนโยบาย เป็นการยากแก่การวางกฎเกณฑ์

ก้าวหน้าขึ้นมาอีกเล็กน้อยจากการศึกษาแบบดั้งเดิม คือการศึกษาเกี่ยวกับปัญหานโยบายอันพึงปรารถนาในอนาคต ด้วยการพิจารณาแนวโน้มต่างๆ จากข้อมูล ว่าโลกในวันข้างหน้าจะเป็นอย่างไร จะมีปัญหาอะไร แล้วจะแก้ด้วยวิธีใด ทำให้ไม่ต้องผูกพันตัวเองเข้ากับปัญหาในอดีตหรือปัจจุบัน เช่น เรื่องประชากร กลยุทธ์ในการทำสงครามนิวเคลียร์ และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ อาจกล่าวได้ว่า การศึกษาแบบนี้มีลักษณะเช่นเดียวกับแบบก่อนๆ คือ มักจะมุ่งไปในทางแก้ปัญห และเป็นการศึกษาเฉพาะกรณี ต่างจากแบบเดิมตรงที่แบบนี้เป็เรื่องของการแก่งเหตุการณ์ในอนาคต

การศึกษาวิเคราะห์ เกี่ยวกับนโยบายในปัจจุบัน เป็นแบบที่อาศัยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ เป็นเรื่องของการค้นหาความจริง เพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้ความเข้าใจในเรื่องนโยบายของรัฐ และมุ่งแสวงหาคำอธิบายเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ มากกว่า เป็นการ แนะนำ หรือเสนอแนะ

นโยบาย จึงให้ความสนใจศึกษาวิจัยในเรื่องเหล่านี้ เช่น นโยบายต่าง ๆ เกิดขึ้นมาได้อย่างไร ทำไมจึงเป็นเช่นนั้น นโยบายของรัฐระดับต่าง ๆ มีข้อเหมือนกัน หรือแตกต่างกันอย่างไร บัณฑิตทาง เศรษฐกิจ สังคม ประวัติศาสตร์ การเมือง และการปกครอง มีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายของ รัฐบาลต่าง ๆ อย่างไร การศึกษาแบบนี้เป็นความ พยายามที่จะสะสมความรู้จากการวิจัยภายใน กรอบ ทฤษฎีนโยบายของรัฐ โดยตระหนักว่าเรายังรู้อะไร จริง ๆ อยู่รึน้อยมาก ก่อนที่เราจะมีข้อเสนอแนะ นโยบายใด ๆ เราจะต้องมีความรู้ที่เชื่อถือได้ในเรื่อง นั้นดีเสียก่อน

ตัวอย่างของ การ ศึกษา วิเคราะห์ ใน แบบนี้ เช่น จากการพิสูจน์สมมติฐานเกี่ยวกับนโยบายใน ระดับรัฐบาลท้องถิ่นของสหรัฐ Froman ได้พบว่า นโยบายที่มีผลต่อชุมชนทั้งหมด มักจะประสบความสำเร็จในชุมชนที่ไม่ค่อยจะมีความแตกต่างกันทาง เศรษฐกิจและสังคมนัก ส่วนนโยบายที่มีผลต่อ บางส่วนของชุมชน มักจะได้ผลในชุมชนที่มีความ แตกต่างกันทางเศรษฐกิจและสังคมระดับสูง ส่วน Edelman พบว่าผลประโยชน์ของกลุ่มต่าง ๆ ที่เกี่ยว กับอำนาจหรือคุณค่าอื่น ๆ ที่มองเห็นได้ชัด จะมี ทางทำให้ได้รับความพอใจได้ยากกว่าการปลอบใจที่ มีลักษณะในทางสัญลักษณ์ และ Lowi ตั้งข้อ สรุปรว่า กระบวนการต่าง ๆ ทางการเมืองย่อมขึ้น อยู่กับลักษณะของนโยบายแห่งรัฐ ว่าเป็นแบบจัด สรรคุณค่า แบบควบคุม หรือแบบจัดสรรคุณค่า

เสียใหม่

การ ที่เรา จะ สะสม ความรู้ จากการ ศึกษา วิจัยอย่างมีระเบียบวิธีนั้น จำเป็นจะต้องอยู่ใน กรอบของทฤษฎีใดทฤษฎีหนึ่ง หรือกล่าวอีกนัย หนึ่งก็คือ การวิจัยจะต้องมีทฤษฎีเป็นแนวทาง มิฉะนั้นจะเป็นการยากต่อการจัดระเบียบ ของข้อ มูลที่รวบรวมมา หากปราศจากทฤษฎีแล้วข้อ มูลที่ได้มาก็แทบจะไม่มี ความหมาย เช่น จะไม่ ทราบว่าควรจะจัดเข้าอยู่ในความรู้ประเภทใด ใน ทางกลับกันหากมีแต่ทฤษฎี แต่ขาดข้อมูลตาม ความเป็นจริงมาสนับสนุนหรือหักล้าง ทฤษฎีนั้น อาจห่างไกลจากความเป็นจริงไปก็ได้ ทำให้มีความ น่าเชื่อถือน้อย ทั้งทฤษฎีและการศึกษาวิจัยจึง ต้องไปด้วยกัน ฉะนั้น จึงใคร่เสนอแนวความคิด หรือทฤษฎีบางอย่างที่เกี่ยวกับนโยบายของรัฐ เพื่อ เป็นแนวทางในการศึกษาวิเคราะห์ในโอกาสต่อไป

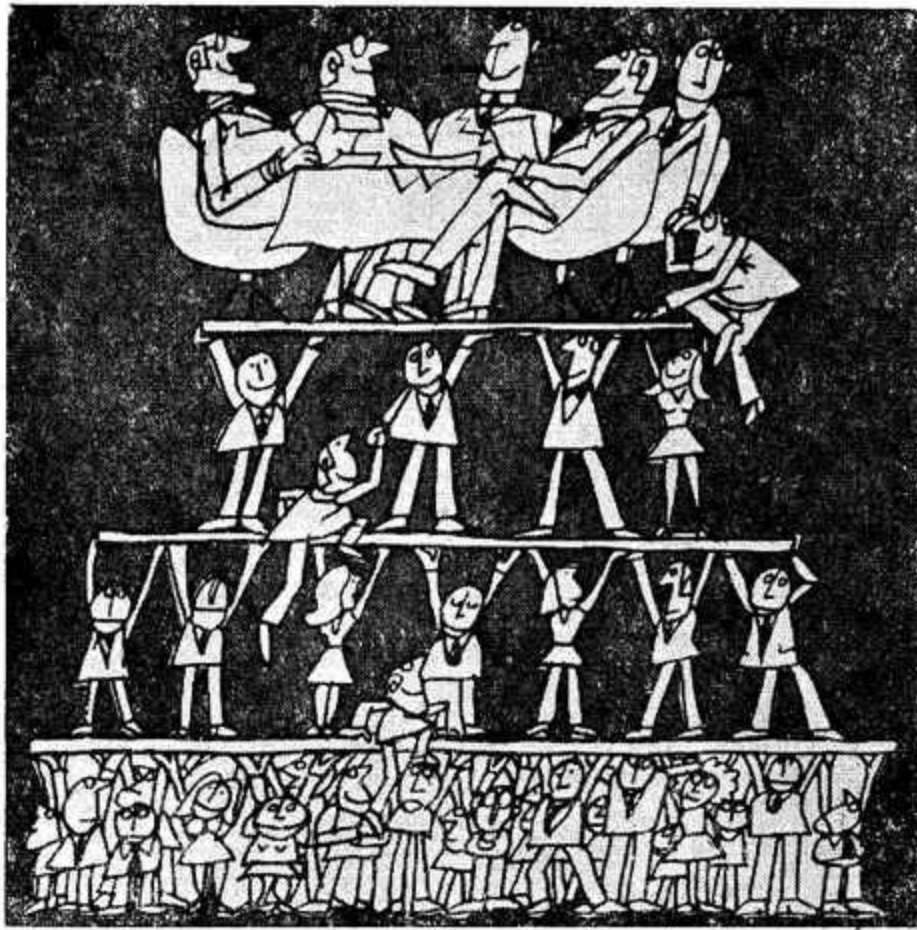
ในการศึกษานโยบายของรัฐ เราอาจใช้ แนวความคิดต่าง ๆ ที่มีอยู่ในวิชารัฐศาสตร์เป็นแนว ทางวิเคราะห์ เช่นทฤษฎีระบบการเมือง (Systems Theory) ทฤษฎีชนชั้นปกครอง (Elitism) ทฤษฎี กลุ่มผลประโยชน์ (Group Theory) การกำหนด นโยบายตามหลักเหตุผล (Rational-Comprehensive Theory) ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขจากของเดิม (Incrementalism) และทฤษฎีที่เน้นในเรื่อง กิจกรรมของสถาบันของรัฐบาล (Institutionalism) เป็นต้น ไม่มีทฤษฎีหรือแนวความคิดใดที่จะให้คำ ตอบแก่เราได้ทุกสิ่งทุกอย่างในเรื่องนโยบายของรัฐ

แนวความคิดแต่ละแบบย่อมจะช่วยให้เรามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายของรัฐดีขึ้น ข้อสำคัญจึงอยู่ที่ว่า แนวความคิดแต่ละอย่างจะช่วยให้เราเข้าใจ และ เห็นโลก แห่ง ความเป็น จริง ได้ เพียงไร กล่าวคือ จะต้องไม่ง่ายหรือซับซ้อนเกินไป แต่ช่วยให้มองเห็นลักษณะสำคัญๆ ของนโยบายให้ใกล้เคียงกับความเป็นจริง โดยเป็นแนวทางศึกษาวิจัย และ อธิบายเหตุ และผล เกี่ยวกับ นโยบาย ของรัฐได้ ความจริงนโยบายของรัฐส่วนมากเป็นเรื่องของการผสมผสานระหว่างสิ่งต่างๆ เหล่านี้ คือการวางแผนตามหลักเหตุผล การเปลี่ยนแปลงแก้ไขจากของเดิม กิจกรรมของกลุ่มผลประโยชน์ ความพอใจของชนชั้นปกครอง กับอิทธิพลต่างๆ ของระบบการเมืองและของสถาบันต่างๆ

วิธีหนึ่ง ที่จะศึกษาให้เข้าใจเรื่องนโยบายของรัฐ ก็คือการพิจารณาว่า นโยบายนั้นเป็นการสนองตอบอย่างหนึ่งของระบบการเมือง ที่มีต่ออิทธิพลต่างๆ อันมาจากสิ่งแวดล้อมซึ่งเรียกร่องต่อระบบนั้น เพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพยากรอันมีจำกัด เราเรียกการกระทำแบบหลังนี้ว่า inputs ระบบการเมืองแบบหนึ่งๆ จะดำรงอยู่ได้ โดยการมีสถาบันและกระบวนการต่างๆ ซึ่งมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดสรรคุณค่า (Values) ต่างๆ ให้แก่สังคม การกระทำอย่างหลังนี้เราเรียกว่า outputs ของระบบ สิ่งหลังนี้คือ นโยบายของรัฐซึ่งเป็นเรื่องของผลประโยชน์รวมทั้งข้อ วิจัย สักการ ที่ต้อง มี การ ปฏิบัติ ตาม outputs ที่เหมาะสมย่อมก่อให้เกิดความสนับสนุน

ต่อการตัดสินใจของระบบการเมืองดังกล่าว การมองในแง่นี้เป็นแนวทางอย่างหนึ่งในการวิเคราะห์เหตุและผลแห่งนโยบายของรัฐ เช่น ช่วยให้เราสามารถมองหาตัวแปรต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์ต่อกัน ช่วยอธิบายว่าระบบการเมืองที่มีลักษณะแตกต่างกันจะมีผลต่อเนื้อหาแห่งนโยบายของรัฐอย่างไรบ้าง inputs ระบบการเมืองและนโยบายมีผลกระทบต่อกันอย่างไร หรือการที่ระบบการเมืองใดจะดำรงอยู่ได้ชั่วระยะหนึ่งนั้น จำเป็นจะต้องมีคุณสมบัติอะไรบ้าง จึงจะมีความสามารถในการแปลงความต้องการต่างๆ ของสังคมมาเป็นนโยบายแห่งรัฐได้

สำหรับอีกวิธีหนึ่ง เราอาจพิจารณาว่า นโยบายของรัฐเป็นเรื่องของความพอใจ คุณค่าและหน้าที่ของชนชั้นปกครอง ถึงแม้เราจะพูดกันเสมอว่า นโยบายของรัฐเป็นสิ่งสะท้อนให้เห็นความต้องการของประชาชน แต่สิ่งนี้เป็นเรื่องของความเชื่อถือกันมากกว่าเป็นจริง ทฤษฎีชนชั้นปกครองกล่าวว่า ประชาชนไม่สนใจและไม่ค่อยรู้เรื่องนโยบายของรัฐ ตามความเป็นจริงแล้ว ชนชั้นปกครองเป็น ฝ่าย ที่ กำหนด ความคิด เห็น ของประชาชนในเรื่องเกี่ยวกับนโยบาย ส่วนข้าราชการเป็นเพียงผู้ปฏิบัติตามนโยบายที่ชนชั้นปกครองได้ตัดสินใจเลือกให้ นโยบายจึงมาจากเบื้องบน อาจกล่าวได้ว่าชนชั้น ปกครอง เป็น ฝ่ายที่มีอิทธิพลต่อประชาชนมากกว่าเป็นเรื่องที่กลับกัน การริเริ่มและการเปลี่ยนแปลง นโยบาย ของ รัฐ จึงเป็น สิ่ง ที่สะท้อนให้เห็นผลประโยชน์และคุณค่าต่างๆ ของ

ชนชั้นปกครองแม้ว่านโยบายดังกล่าวนั้น จะออกมา
ในรูปที่มีลักษณะเสมือนหนึ่งเป็นสวัสดิการ ของปวง
ชนก็ตาม โดยที่ชนชั้นปกครองมักเป็นพวกที่มี
ลักษณะอนุรักษนิยม และมีผลประโยชน์ในการ
รักษาระบบเดิม การเปลี่ยนแปลงนโยบายจึงเป็น
เรื่องของการเปลี่ยนแปลงแก้ไขของเดิมมากกว่าเป็น
การปฏิวัติ ทฤษฎีนี้ทำให้เห็นว่าการเลือกตั้งและ
พรรคการเมืองไม่อาจ ช่วยให้ คนธรรมดาสามัญมี
ความสามารถที่จะเข้าไปปกครองได้ หากแต่มีคุณค่า
เพียง เป็น สัญลักษณ์ ของ ประชาธิปไตย เท่านั้น
อย่างดีที่สุดก็มีอิทธิพลทางอ้อมต่อพฤติกรรมในการ
วินิจฉัยสั่งการของบุคคลอีกกลุ่มหนึ่งนั่นเอง แต่
อย่างไรก็ตามมีผู้แย้งว่า ในพวกชนชั้นปกครองเอง

ก็ยังมีทัศนคติแตกต่างกันไปต่อนโยบายทางเลือก
ต่าง ๆ บุคคลชั้นนำแต่ละประเภทจะมีทรัพยากรทาง
การเมืองคนละแบบ เช่น เงิน เกียรติภูมิ สื่อ
มวลชน หรือทักษะ จึงไม่มีใครสามารถจะครอบ
งำหรือมีอิทธิพลเหนือนโยบายในทุกด้านหรือส่วน
มากได้ ยิ่งกว่านั้น ชนชั้นปกครองในสังคมประชา
ธิปไตยยังนับเป็นกลุ่มที่มี ความเห็นสอดคล้องกัน
และ มี ความผูกพัน ต่ออุดม การ ดังกล่าว มากกว่า
ประชาชนทั่วไปเสียอีก

แนวความคิดอย่างหนึ่ง ก็คือการพิจารณา
ว่า นโยบายเป็น ดุลยภาพ ที่ เกิด ขึ้น จาก การ ต่อ สู้
ระหว่างกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ทฤษฎีนี้กล่าวว่า
การเมืองเป็นเรื่องของการมีอิทธิพลต่อกัน ระหว่าง
กลุ่มเหล่านั้น คือ บุคคลผู้มีผลประโยชน์ร่วมกัน

จะรวมตัวกัน เรียกร้องให้รัฐบาล ทำตามความต้องการของกลุ่ม กิจกรรมทางการเมืองจึงเป็นการต่อสู้ระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ในอันที่จะมีอิทธิพลต่อนโยบายของรัฐ เมื่อเป็นดังนี้ หน้าที่ของระบบการเมืองก็คือ การจัดการกับความขัดแย้งระหว่างกลุ่มเหล่านั้น ด้วยการสร้างกฎต่าง ๆ ประนีประนอมผลประโยชน์ต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ออกกฎหมายแล้วบังคับให้เป็นไปตามนั้น หากกลุ่มใดมีอิทธิพลมากขึ้นย่อมจะมีผลให้นโยบายของรัฐ เปลี่ยนไป ตามที่กลุ่มต้องการ อิทธิพลของกลุ่มหนึ่งกลุ่มใดจึงขึ้นอยู่กับจำนวนสมาชิก การเงิน พลังขององค์การ ผู้นำ และสามัคคีธรรมของกลุ่ม ผู้กำหนดนโยบายมีหน้าที่สนองตอบต่อการเรียกร้องของกลุ่มหรือการรวมตัวกันของกลุ่มเหล่านี้ อย่างไรก็ตาม กลุ่มผลประโยชน์ดังกล่าวเป็นเพียงสื่อกลางระหว่างผู้ที่ไม่สนใจการเมืองกับผู้ที่ไม่สนใจการเมือง ในการศึกษาวิเคราะห์ เกี่ยวกับ ผู้มี ส่วน ร่วม ใน กระบวนการกำหนดนโยบาย เราจะต้องไม่ละเลยความสำคัญของ บุคคล ทั้งสอง ประเภท คือ ฝ่าย รัฐบาล ผู้ปกครอง และฝ่ายประชาชนผู้ถูกปกครอง ทฤษฎีนี้ให้ความสำคัญของการมีอำนาจจัดสรรคุณค่าต่าง ๆ อันเป็นหน้าที่ของระบบการเมืองน้อยไป ยิ่งกว่านั้นปัจจัยอื่น ๆ เช่น วัฒนธรรมทางการเมือง โครงสร้างของสถาบันที่ทำหน้าที่วินิจฉัยสั่งการ ตลอดจนองค์ประกอบแห่งนโยบายของรัฐเอง ยังอาจมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของกลุ่มผลประโยชน์เหล่านั้นได้มาก

ดังกล่าวนำมาบ้างแล้วในตอนต้น ๆ แนวทางศึกษาวิเคราะห์ อีกแบบหนึ่ง มาจาก ทฤษฎี เศรษฐศาสตร์และการบริหาร ซึ่งถือว่า นโยบายของรัฐตามหลักเหตุผล เป็นนโยบาย ที่จะนำไปสู่ การบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ สิ่งหลังนี้เป็นอัตราส่วน ระหว่าง คุณ ค่า ของ outputs กับ คุณค่า ของ inputs ประสิทธิภาพในที่นี้คิดจากคุณค่าต่าง ๆ ในทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ซึ่งจะให้ได้มา และ ต้องเสียสละไปจาก การมี นโยบาย ของรัฐอย่างหนึ่ง ในการเลือกนโยบายจากทรัพยากรและข้อมูลที่มีอยู่ ผู้กำหนดนโยบายจะต้องกำหนดเป้าหมายไว้อย่างสมบูรณ์ที่สุด พร้อมกับลำดับความสำคัญไว้ด้วยกับ ต้องการ ทราบ ความ พอใจใน คุณค่า ทั้งสิ้น ของสังคมพร้อมกับน้ำหนักเปรียบเทียบ จากนั้นก็หา นโยบายทางการเลือกต่าง ๆ พิจารณาผลลัพธ์กับการลงทุน ทั้งสิ้น ของ นโยบายทางเลือก แต่ละ อย่าง แล้วคำนวณ อัตราส่วน ระหว่างคุณค่าต่าง ๆ ที่สังคมจะได้รับ กับที่จะต้องเสียสละไป สำหรับนโยบายทางเลือกดังกล่าว จากนั้น จึงตัดสินใจ เลือกทางที่มี ประสิทธิภาพที่สุด คือหนทางที่ได้ผลมากแต่ลงทุนน้อย ทฤษฎีนี้มีประโยชน์ในทางวิเคราะห์ โดยช่วยชี้ให้เห็น อุปสรรคต่าง ๆ ในการ ที่จะ กำหนดนโยบายอย่างมีเหตุผล ช่วยให้ เราถามตัวเองว่าทำไมเราจะทำในสิ่งดังกล่าวไม่ได้ แต่ตามความเป็นจริง กระบวนการเช่นนั้นยังมีปัญหาอยู่มาก เพราะตั้งอยู่บนข้อสมมุติที่ว่า เราจะต้องทราบและให้น้ำหนัก แก่ความพอใจในคุณค่าทั้งสิ้น ของสังคม

เราจะต้อง มีความ รอบรู้เกี่ยวกับ นโยบาย ทางเลือก เหล่านั้น เราจะต้องพยากรณ์ผลต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น จากนโยบายทั้งหลายได้อย่างแม่นยำ และจะคำนวณ อัตราส่วนระหว่างประโยชน์ที่ได้รับกับทุนที่ต้องลงไปอย่างถูกต้อง ทั้งยังจะต้องมีระบบวินิจัยสั่งการ ที่อำนวยความสะดวกในการกำหนดนโยบายอีกด้วย ยิ่งกว่านั้นทฤษฎีนี้ไม่สามารถช่วยให้เรามอง เห็นตัวแปรอันซับซ้อนอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการกำหนดนโยบายอีกด้วย

ส่วนอีกทฤษฎีหนึ่ง ซึ่งเราได้กล่าวมาบ้าง แล้วเช่นเดียวกัน ถือว่า นโยบายของรัฐ เป็น ความต่อเนื่องของกิจกรรมต่าง ๆ ในอดีตของรัฐบาล โดยการเปลี่ยนแปลงแก้ไขของเดิม ตามปกติผู้ วินิจัย สั่งการ ไม่ได้ พิจารณา นโยบาย ทางเลือก ที่ เสนอขึ้นมาหรือที่มีอยู่ได้ทั้งหมด ทั้งไม่ได้มองหา เป้าหมายต่าง ๆ ของสังคม ไม่ได้วิจยประโยชน์ที่ได้รับกับทุนที่ต้องลงไปของแต่ละนโยบายทางเลือกเพื่อการบรรลุเป้าหมาย และไม่ได้จัดลำดับความสำคัญของนโยบายทางเลือกเหล่านั้นในรูปของอัตราส่วน ดังกล่าวแล้ว เลือก นโยบายโดยอาศัย ความรอบรู้ ทั้ง มวลที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้เพราะปัญหาในเรื่องของเวลา ความรู้ และทุน ซึ่งทำให้ไม่อาจสำรวจทางเลือก และผลของมันได้ทั้งหมด ปัญหาในทางการเมืองทำให้ไม่สามารถ สร้างเป้าหมาย ของสังคมให้แน่ชัดลงไปได้ และทำให้คำนวณอัตราส่วนระหว่างผลที่ได้กับการลงทุนได้ยาก ทฤษฎีนี้จึงขัดแย้งกับทฤษฎี การกำหนดนโยบายหรือการวินิจัยสั่งการตามหลัก

เหตุผล ซึ่งเน้นในเรื่องหลักเหตุผลและพิจารณา ครบทุกสิ่งทุกอย่างโดยสมบูรณ์ ทฤษฎี Incrementalism กล่าวว่า นโยบาย ของรัฐ มีลักษณะ เป็น อนุรักษ์นิยม โดยต้องอาศัยนโยบายที่มีอยู่เดิมเป็นหลัก นโยบายใหม่ เป็นเรื่อง ของการเพิ่ม ลดบ-ประมาณหรือการปรับปรุงแก้ไขนโยบายที่มีอยู่แล้ว โดยทั่วไปผู้กำหนดนโยบายมักจะยอมรับความเหมาะสม ของสิ่งที่มีอยู่แล้ว และเห็นด้วยกับการ ที่จะให้มี นโยบายเดิมต่อไป อาจเป็นเพราะความไม่แน่นอน ในผลที่จะเกิดขึ้นจากการมีนโยบายใหม่ทั้งชุด เนื่อง จากการเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรง ต้องลงทุนอย่างสูง ในเกือบทุกด้าน ด้วยเหตุผลทางการเมืองดังกล่าว การ เปลี่ยนแปลง แก้ไขจากของเดิม ทำให้มีความยุ่ง ยากน้อยกว่า เพราะมีข้อขัดแย้งกันน้อย โดยปกติ ผู้กำหนดนโยบายมักจะ สนองตอบความต้องการใด ความต้องการหนึ่งโดยเฉพาะ มากกว่าที่จะแสวงหา วิธีซึ่งดีที่สุดเพื่อบรรลุผลเลิศจากคุณค่าทั้งสิ้นที่มีอยู่ ในสังคมที่มีกลุ่มต่าง ๆ มากๆ จะหาเป้าหมายหรือคุณค่าที่จะได้รับการยอมรับกันทั้งสังคมนั้นเป็นการยาก การที่จะทำต่อจากนโยบายเดิมจึงง่ายกว่าการมุ่งไป สู่เป้าหมายของสังคมใดโดยเฉพาะ ทฤษฎีนี้จึงมี ประโยชน์ที่กล่าวถึงวิธีการที่เป็นอยู่จริง โดยเฉพาะ อย่างยิ่งในกระบวนการกำหนดนโยบายของประเทศ ที่ประชาธิปไตยเจริญแล้ว เช่น สหรัฐอเมริกา ใน สังคมเช่นนี้ กลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ มีอิทธิพลมาก มีอำนาจในการต่อรอง และปรับตัวให้เข้ากับกลุ่มอื่น ได้ดี สำหรับประเทศอื่นที่ขาดกลุ่มอิทธิพลดังกล่าว

แต่สนใจ จะ พัฒนา ประเทศ ของตน ด้วยโครงการ
ปฏิรูปเบ็ดเสร็จ กลับมุ่งไปสู่สังคมในอุดมการ อีก
ทั้งสนใจการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ และสนใจในด้าน
ประสิทธิภาพนั้น ยังมีปัญหาอยู่ว่า ทฤษฎีนี้จะมี
ประโยชน์มากกว่าหรือน้อยกว่าทฤษฎีตามหลักเหตุผล
ทั้งในด้าน ที่จะ เป็นแนวทาง ของการศึกษาวิเคราะห์
และในด้าน ที่จะ เป็นแนวทาง ในการปฏิบัติ ทั้งนี้
ควรจะได้มีการศึกษาวิจัยกันต่อไป

การศึกษา อีก วิธี หนึ่ง เน้นให้ เห็น ว่า
นโยบายของรัฐเป็นกิจกรรมทางสถาบัน ของรัฐบาล
เนื่องจาก กิจกรรม ทาง การเมืองโดยทั่วไป มักจะมี
ศูนย์กลางอยู่ที่สถาบันต่าง ๆ เหล่า นั้น จึงมีการนำ
ผลประโยชน์และกิจกรรม ของบุคคลและกลุ่มต่าง ๆ
ไปสู่สถาบันของรัฐบาล เช่น สถานิติบัญญัติ รัฐบาล
ศาล ราชการบริหารส่วนภูมิภาค เทศบาล และ
พรรคการเมือง ฯลฯ สถาบันของรัฐบาลจะเป็นผู้
กำหนดนโยบายของรัฐ เป็นผู้ปฏิบัติตาม และเป็นผู้
บังคับให้เป็นไปเช่นนั้น อย่างถูกต้องตามกฎหมาย
การศึกษาวิชารัฐศาสตร์แต่เดิมนั้น ยังขาดความ
สนใจในเรื่องความสัมพันธ์ ระหว่างสถาบันต่าง ๆ
ของรัฐบาลกับนโยบายของรัฐอยู่มาก การหันมา
ศึกษาเกี่ยวกับ ลักษณะ ต่าง ๆ ของโครงสร้าง แห่ง
สถาบันเหล่านี้ อาจจะช่วยให้เราเข้าใจในเรื่อง
นโยบายผลลัพธ์ที่สำคัญ ๆ ได้ดีขึ้น เรามักจะเชื่อ
หรือสมมุติขึ้นเองว่า การเปลี่ยนแปลงโครงสร้าง
ของ สถาบัน อาจ มี ผลให้ เกิด การ เปลี่ยน แปลงใน
นโยบายขึ้น แต่ที่จริงแล้ว เราอาจพบว่า สอง

อย่างนี้มีผลต่อกันน้อยกว่า อิทธิพล ของ สิ่งแวดล้อม
ทางเศรษฐกิจ สังคม หรือ การเมือง อื่น ๆ ก็ได้
เช่น ในระบบการเมืองแบบอังกฤษอเมริกัน วัฒน-
ธรรม ทาง การเมือง มีลักษณะ เป็นอันหนึ่งอันเดียว
กัน และ ส่งเสริม พฤติกรรม ทาง การเมืองที่ยอม
รับความแตกต่างกันในเรื่องของคุณค่า ยึดหลัก
เหตุผล และชอบการต่อรองมากกว่าสังคมอื่น สิ่ง
นี้ช่วยส่งเสริม กระบวน การกำหนด นโยบาย แบบ
ประชาธิปไตยด้วย

ทฤษฎีเหล่านี้ ย่อมนำมาใช้อธิบายปรากฏ-
การณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับนโยบายของรัฐได้ แต่ละ
แบบจะมีทั้งคุณค่าและข้อจำกัดอยู่ในตัว ทั้งนี้
ขึ้นอยู่กับว่า นักทฤษฎี แต่ละคน จะให้ความสนใจต่อ
ส่วนหนึ่งส่วนใด หรือเน้นหนักเฉพาะด้านหนึ่งด้าน
ใดของนโยบายแห่งรัฐ บางทฤษฎีก็พาดพิงไปถึง
ทฤษฎีอื่น ๆ ด้วย ดังนั้น การที่จะนำทฤษฎีใดไป
ใช้เป็นแนวทางในการ ศึกษาวิเคราะห์ หรือ อธิบาย
ปัญหาใด ๆ จึงขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ ของ แต่ละ
บุคคล หรือบางคนอาจจะคิดทฤษฎีของตนขึ้นมา
อธิบายปรากฏการณ์ในเรื่องนี้เองก็ได้

สรุป

บทความนี้ ได้พยายามชี้ให้เห็นว่า การ
กำหนดนโยบายของรัฐ เป็นกระบวนการที่พึงจะ
พัฒนาขึ้นมาเมื่อไม่นานมานี้เอง การมีสถาบันต่าง ๆ
ร่วมรับผิดชอบในการกำหนดนโยบายของรัฐนับเป็น
สิ่งหนึ่งที่แสดงให้เห็นว่า สังคมหนึ่ง ๆ มีการพัฒนา
ทางการเมืองอยู่ ณ ระดับใด ยิ่งกว่านั้น ในสังคม

ที่เจริญแล้วย่อมจะต้องมีกระบวนการต่าง ๆ ที่จะช่วย
ทำให้นโยบายของรัฐมีลักษณะอันชอบด้วยกฎหมาย
อยู่ด้วยเสมอ ซึ่งตามหลักการปกครองแบบประชาธิปไตย
แล้ว นโยบายที่มีลักษณะดังกล่าวจะต้องได้
รับความเห็นชอบจากสภานิติบัญญัติ เพราะถือกัน
ว่า สถาบันแห่งนี้ได้รับมอบอำนาจให้มาทำหน้าที่
แทนประชาชน

จากการศึกษาของเรา จะเห็นว่า การกำหนด
นโยบายของรัฐเป็นกระบวนการทางการเมืองอย่าง
หนึ่ง มีสถาบันที่มีหน้าที่รับผิดชอบหลายฝ่าย ใน
ทุก สังคม จะ มีการ ช่ว ชิง อำนาจใน การ กำหนด
นโยบายของรัฐ ระหว่าง กลุ่มต่าง ๆ อยู่ ตลอด เวลา
ทั้งนี้เพราะสิ่งนี้ ทำให้กลุ่มเหล่านั้นมีอำนาจทางการเมืองที่แท้จริง
อย่างไรก็ตาม เราจะพบว่าผู้มีอำนาจ
ในการ ริเริ่ม และกำหนดนโยบายที่แท้จริงนั้น ก็คือ
ฝ่ายบริหาร การที่กำหนดให้ฝ่ายนิติบัญญัติเป็นผู้
ให้ความเห็นชอบในนโยบายที่สำคัญ ๆ ของรัฐ นับ
ว่าเป็นเพียงมาตรการอย่างหนึ่ง ที่จะช่วยให้สังคม
หนึ่งสังคมใดมีลักษณะ เป็นไปตาม อุดมการณ์แห่งการ
ปกครอง แบบ ประชาธิปไตยเท่านั้น สำหรับใน
ประเทศที่มีการปกครองแบบนี้ ย่อมจะมีการเปิด
โอกาสและส่งเสริมให้ส่วนต่าง ๆ ของสังคม ได้เข้า
มามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของรัฐอยู่เสมอ
รัฐบาลใดก็ตามที่ต้องการจะปกครองประเทศเพื่อผล
ประโยชน์ของประชาชนส่วนรวมและต้องการความ
สนับสนุนจากเขาเหล่านั้น ย่อมจะต้องมีการสับ
รับฟังมติของมหาชนเป็นประจำ ปัญหาหรือความ

ต้องการของบุคคลเหล่านี้ อาจจะได้มาจากสื่อมวลชน
กลุ่มผลประโยชน์ พรรคการเมือง หรือ บรรดา
ข้าราชการผู้ติดต่อกใกล้ชิดกับประชาชนโดยตรง

ผู้เขียนเสนอว่า กลวิธีในการกำหนดนโยบาย
ของรัฐ สำหรับประเทศที่ต้องการจะมีการพัฒนา
ทางการเมืองนั้น ควรใช้แบบผสม ด้วยการจัดให้
มีการประสานนโยบายที่ส่วนกลางกับการส่งเสริมให้
ส่วนต่างๆ ในทุกระดับของสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วม
ในกระบวนการดังกล่าว แบบแรกจะช่วยพัฒนา
สังคมให้ไปสู่จุดหมายปลายทางได้เร็วขึ้น ส่วน
แบบหลัง จะช่วยส่งเสริมให้ส่วนต่าง ๆ ได้ใช้ความ
ริเริ่มของตนเอง อีกทั้งจะช่วยทำให้นโยบายของรัฐ
ตรงกับความต้องการที่แท้จริงของประชาชนมากขึ้น
ยิ่งกว่านั้น การมีส่วนร่วมของบุคคลผู้เกี่ยวข้องเช่น
นี้ ยังนับว่าเป็นวิธีการที่สำคัญอย่างหนึ่ง ที่จะช่วย
ส่งเสริมให้มีการปกครองแบบประชาธิปไตยอีกด้วย

อย่างไรก็ตาม ในกระบวนการกำหนดนโยบาย
ของรัฐนั้น ความรู้ทางวิชาการย่อมจะมีส่วนช่วย
ทำให้ สิ่งดังกล่าว มีลักษณะ เป็นไป ตามหลัก เหตุผล
มากขึ้น ทั้งในด้านของการศึกษาค้นคว้าและในด้าน
ของการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล แต่ผู้เขียนมี
ความเห็นว่ ก่อนที่นักวิชาการจะนำความรู้ไปช่วย
เสนอแนะนโยบายให้แก่รัฐบาลได้นั้น จะต้องเป็น
ที่มั่นใจได้ว่า ความรู้นั้น เป็น ความรู้ ที่น่า เชื่อถือได้
ซึ่งยังเป็นที่น่าสงสัยนักกว่า สภาพของความรู้ที่มีอยู่
ในปัจจุบันมีเพียงพอแล้วหรือไม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
สำหรับความรู้ทางสังคมศาสตร์ อันที่จริงแล้วเรา

ยังรู้อะไรจริง ๆ น้อยมาก ดังนั้น การเสนอแนะนโยบาย จึงควร มีรากฐาน มาจาก ผลของ การ ศึกษาวิจัยที่เชื่อถือได้ ยิ่งกว่านั้น นักวิชาการผู้เข้าไปมีบทบาทสำคัญๆ ในการกำหนด นโยบายของรัฐบาล จะต้องระลึก อยู่เสมอว่า ตนกำลัง ทำหน้าที่ อะไร อยู่ ในฐานะของนักวิชาการผู้ยึดมั่นในอุดมการณ์แห่งวิชาความรู้ของตน หรือในฐานะของนักปฏิบัติการผู้ต้องอาศัยทักษะและประสบการณ์ตลอดจนสามัญสำนึกจริยธรรม ที่สำคัญ ของ นักวิชาการ ก็คือว่าจะต้องไม่แอบอ้างว่า มีความรู้ นอกเหนือ ความเชี่ยวชาญในสาขาที่ตนถนัด และจะต้องไม่ยึดเยียดความเชื่อของตนให้แก่สังคม เพราะอาจจะทำให้ผู้อื่นหลงเชื่อหรือทำตามอย่างแบบผิด ๆ ที่สำคัญก็คือ หน้าที่ในการเลือกนโยบายเป็นเรื่องของผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ เพราะเป็นผู้ต้องมีความรับผิดชอบต่อประชาชนโดยตรง

เนื่องจากความรู้ ในด้านนี้ยังมีจำกัดอยู่มาก จึงควรหันมา สนใจศึกษาในเรื่องนโยบาย ของรัฐให้มากขึ้น โดยอาศัยวิธีการทางวิทยาศาสตร์เป็นหลัก เพราะจะทำให้เราเชื่อมั่นได้ว่า ความรู้ที่สะสมไว้เป็นสิ่งที่เชื่อถือได้ ในการศึกษาวิเคราะห์นโยบายของรัฐนั้น ได้มีผู้เสนอทฤษฎีหรือแนวความคิดไว้ต่าง ๆ กัน โดยไม่มีทฤษฎีใดที่จะช่วยอธิบายถึงปัญหาต่าง ๆ ในเรื่อง นโยบาย ของรัฐได้ทั้งหมด เพราะนโยบายของรัฐส่วนมากเป็นเรื่องของการผสมผสานระหว่างสิ่งเหล่านี้ เช่น การวาง

แผนตามหลักเหตุผล การเปลี่ยนแปลงแก้ไขจากของเดิม กิจกรรมของกลุ่มผลประโยชน์ ความพอใจของชนชั้นปกครอง กับ อิทธิพล ของปัจจัยต่าง ๆ ทั้งในทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง แต่ทฤษฎีเหล่านั้น ย่อมจะมี ส่วนช่วยให้ เรา มีความเข้าใจในเรื่อง กระบวนการ กำหนด นโยบาย ของรัฐ ได้ดีขึ้น ยิ่งกว่านั้น ยังอาจนำมาใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิเคราะห์ในโอกาสต่อไปได้ด้วย เช่น เราอาจทำการศึกษาเปรียบเทียบว่า การกำหนดนโยบายที่ยึดถือหลักเหตุผลในสังคมต่างๆ มีลักษณะคล้ายกัน หรือไม่เหมือนกันอย่างไรบ้าง ? ในสังคมที่พัฒนาแล้ว กับใน สังคม ที่กำลัง พัฒนานั้น มีความเหมือนกันหรือแตกต่างกันอย่างไร ในเรื่องเหล่านี้ เช่น นโยบายที่เกิด จากการเปลี่ยนแปลง แก้ไขจากของเดิม และ นโยบายที่มาจากกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ? นโยบายของรัฐบาลในสังคมต่าง ๆ หรือในระดับต่างๆ จะทำตามความพอใจของชนชั้นปกครองได้มากน้อยเพียงใด ? ระดับการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง จะมี อิทธิพล ต่อการ กำหนดนโยบายของรัฐได้อย่างไรบ้าง ? หรือในสังคมที่วัฒนธรรม ทาง การเมือง มี ลักษณะ ก่อนไป ในทางเผด็จการ จะมีกระบวนการกำหนดนโยบายแบบประชาธิปไตยได้สำเร็จหรือไม่ ? คำตอบต่าง ๆ ต่อคำถามเหล่านั้นจะช่วยให้เรามีความรู้ในเรื่องนโยบายของรัฐเพิ่มขึ้น สิ่งเหล่านี้ จึงต้องมีการศึกษาวิจัยกันในระดับต่อไป

สรุปข่าวที่น่าสนใจในวงราชการ

การปรับปรุงอัตราเงินเดือนข้าราชการ

คณะรัฐมนตรีลงมติรับหลักการให้ปรับปรุงอัตราเงินเดือนข้าราชการ โดยกำหนดอัตราเงินเดือน ขั้นต่ำสุด ๕๐๐ บาท และ ขั้น สูงสุดไม่เกิน ๑๒,๒๒๐ บาท ทั้งนี้ จะให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๑ เป็นต้นไป เพื่อให้ข้าราชการที่จะปลดเกษียณในวันที่ ๑ ตุลาคม ปีนี้มีสิทธิที่จะได้รับการ ปรับ เงิน เดือน ตามบัญชี อัตรา เงินเดือนใหม่ด้วย (สยามรัฐ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๑)

อัตราเงินเดือนข้าราชการที่จะปรับปรุงใหม่ในหลักการ กำหนดให้ข้าราชการผู้ดำรงตำแหน่งระดับต่ำจะได้รับการปรับเงินเดือนให้เพิ่มขึ้น คิดเป็นอัตราร้อยละ สูงกว่าข้าราชการผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง กล่าวคือ เพิ่มร้อยละ ๒๐ ของฐานอัตราเงินเดือนเดิม สำหรับข้าราชการผู้ดำรงตำแหน่งระดับต่ำ และร้อยละ ๑๐ ของฐานอัตราเงินเดือนเดิม สำหรับผู้ดำรง ตำแหน่ง ระดับสูง (ตะวันสยาม ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๑)

นายสุนทร หงส์ลดารมภ์ รองนายกรัฐมนตรีฝ่ายเศรษฐกิจ ให้ทัศนะว่าปัญหาพ่อค้าขายโอกาสขึ้นราคาสินค้าตามอัตราเงินเดือนข้าราชการที่จะปรับปรุงใหม่คงเกิดขึ้นแน่ แต่เชื่อว่ากระทรวง

พาณิชย์ จัด การ แก้ ปัญหา เรื่อง นี้ ได้ (สยามรัฐ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๑)

นายสมภพ โทตระกิตย์ รองนายกรัฐมนตรี แถลงว่าการปรับปรุงอัตราเงินเดือนข้าราชการซึ่งจะมีผลใช้บังคับในเดือนกันยายนศกนี้ ใช้งบประมาณประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ประมาณ ๑๙๖ ล้านบาท โดยตัดยอดมาจากรายจ่ายในโครงการบางโครงการที่ไม่ค่อยจำเป็นและคาดว่าจะไม่เกิดผลเสียหายเพราะเพียงเดือนเดียว สำหรับเดือนต่อไปก็จะผูกพันไปในงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ (มติชน ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๑)

ความเคลื่อนไหวล่าสุดเกี่ยวกับเรื่องนี้ จากการติดตามข่าวทราบว่า ยัง อยู่ ใน ระหว่าง การ พิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ จึงคาดว่าจะแล้วเสร็จทันประกาศใช้ในเดือนกันยายน

การปรับปรุงเงินบำนาญข้าราชการ

นายกำจัด กีพานิช โฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรีให้สัมภาษณ์ว่า พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี ได้ตระหนักดีถึงความเดือดร้อน ของข้าราชการบำนาญที่ได้รับเงินบำนาญในอัตราที่ต่ำไม่เพียงพอที่จะครองชีพอยู่ได้ในภาวะ

เศรษฐกิจปัจจุบัน จึงได้สั่งการให้กระทรวงการคลัง รับผิดชอบการ พิจารณา ปรับปรุงเงินบำนาญให้เพิ่มสูงขึ้นตามความเหมาะสม และให้เสนอเข้าสู่การ พิจารณาของคณะรัฐมนตรีโดยด่วนต่อไป (ดาวสยาม ๕ สิงหาคม ๒๕๒๑)

เร่งรัดการปฏิบัติงานของข้าราชการ

นายสมภพ โหตระกิตย์ รองนายกรัฐมนตรี ให้สัมภาษณ์ว่า ขณะนี้กำลังมีการร่างระเบียบเร่งรัด การปฏิบัติงานของข้าราชการให้รวดเร็วขึ้น เมื่อ ผ่านการพิจารณา ของคณะรัฐมนตรีแล้ว จะได้ ประ- กาศใช้บังคับในกระทรวง ทบวง กรม ต่าง ๆ ต่อไป โดยระเบียบดังกล่าว จะกำหนด รายละเอียดเกี่ยวกับ การปฏิบัติงานของข้าราชการไว้อย่างเคร่งครัดเจียบ ขาด ข้าราชการที่ปฏิบัติงานล่าช้าผิดอาตจะถูกลง โทษรุนแรงถึงขั้นไล่ออก สำหรับสาเหตุที่ต้องมี ระเบียบใหม่ นี้ ก็เพื่อ ปรับปรุง สมรรถ ภาพ ใน การ ปฏิบัติงาน ของ ข้าราชการ ให้ สูง ขึ้น (ไทยรัฐ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๒๑)

สำนักงาน ป.ป.ป. ตั้งกองตรวจสอบทรัพย์สิน

คณะกรรมการพิจารณาแบ่งส่วนราชการ และ จัดอัตรา กำลัง เห็น ชอบ ด้วย กับ ข้อเสนอ ของ สำนักงาน ป.ป.ป. ที่ขอตั้งกองตรวจสอบทรัพย์สิน ขึ้นใหม่ เพื่อให้มีหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินของ

ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ ที่มีผู้กล่าวหาว่าได้มาโดยมิชอบ โดยข้าราชการและพนักงาน รัฐวิสาหกิจที่ถูกกล่าวหาจะต้องแสดงบัญชีรายการ ทรัพย์สินทั้งหมดให้สำนักงาน ป.ป.ป. ทราบ และ ถ้าไม่สามารถแสดงได้ว่าได้มาโดยชอบด้วยกฎหมาย แล้ว กฎหมายก็ให้อำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ป. พิจารณาส่งเรื่องให้อัยการดำเนินการทางศาลรับ ทรัพย์สินนั้น ๆ เป็นของรัฐได้ แต่อย่างไรก็ดี เรื่อง นี้จะต้องถูกนำเข้าสู่การพิจารณาของคณะที่ปรึกษา ระเบียบบริหารของนายกรัฐมนตรีก่อน (มติชน ๖ กรกฎาคม ๒๕๒๑)

จากการติดตามข่าวทราบว่าคณะที่ปรึกษา ระเบียบบริหารของนายกรัฐมนตรี มีมติให้รอการ พิจารณา เรื่องนี้ไว้ก่อน จนกว่า สำนักงานคณะ กรรมการกฤษฎีกา จะพิจารณาตรวจร่างพระราช- กฤษฎีกาว่าด้วยการแสดง ทรัพย์สินและทรัพย์สิน ของเจ้าหน้าที่ของรัฐแล้วเสร็จ

การเคหะแห่งชาติจะสร้างแฟลตสำหรับข้าราชการชั้นผู้น้อย

นายกรัฐมนตรีได้ให้ข้อคิดแก่การเคหะแห่ง ชาติว่าควรพิจารณาเปลี่ยน นโยบายจากสร้างอาคาร ให้ ประชาชน เข้าซื้อ มาเป็นการ สร้าง แฟลต หรือ อาคารในแนวตั้งให้มากขึ้นเพื่อจะได้ทันงบประมาณ ในการจัดซื้อที่ดิน และถ้าเป็นไปได้คงสร้างอาคาร ให้ข้าราชการชั้นผู้น้อยทุกหน่วยราชการเข้าอยู่อาศัย

อันจะเป็นการ แก้ปัญหา การเบิกจ่าย ค่าเช่าบ้านของ ข้าราชการในปัจจุบันซึ่งไม่ค่อยจะเป็นธรรม ซึ่ง ต้องมีการ ปรับปรุงแก้ไขใหม่ให้เกิดความยุติธรรม อยู่เสมอทางหนึ่งด้วย (สยามรัฐ ๔ กรกฎาคม ๒๕๒๑)

ก.พ. อนุมัติใน หลักการให้ สับเปลี่ยน หมุน เวียนนักบริหารได้

เพื่อประโยชน์และประสิทธิภาพในราชการ และอนุวัติตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ พลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ ก.พ. ได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๑ อนุมัติให้มีการสับเปลี่ยนหมุน เวียนนักบริหาร ซึ่งได้แก่การสับเปลี่ยนหน้าที่ ย้าย หรือโอน ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ดำรงตำแหน่ง ระดับ ๗ ระดับ ๘ ระดับ ๙ และ ระดับ ๑๐ และเป็นตำแหน่งที่มีลักษณะบริหารตามที่ ก.พ. กำหนด สำหรับหลักเกณฑ์ใหญ่ๆ ในการสับเปลี่ยนหมุนเวียน นักบริหาร ได้กำหนดไว้ว่า ข้าราชการพลเรือนสามัญ ผู้ดำรงตำแหน่งที่มีลักษณะบริหาร ซึ่งได้อยู่ปฏิบัติ หน้าที่เดียวติดต่อกันเป็นเวลาสี่ปีแล้ว ให้ผู้มีอำนาจ ตามกฎหมาย คือ อธิบดี ปลัดกระทรวง รัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรี พิจารณาดำเนินการสับเปลี่ยน หน้าที่ ย้าย หรือโอน ไปปฏิบัติหน้าที่อื่นภายใน หกสิบวัน นับตั้งแต่วันครบกำหนดสี่ปี

สำหรับการนับเวลาสี่ปีนั้น ให้เริ่มนับตั้งแต่วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๑ เป็นต้นไป ซึ่งจะ ทำให้ การ สับเปลี่ยน หมุนเวียน นักบริหาร มีผลใช้ บังคับประมาณเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๒๔ ทั้งนี้ เพื่อ

ให้สำนักงาน ก.พ. ได้มีเวลาจัดอบรมสัมมนาผู้บริหาร ที่จะต้องสับเปลี่ยนหมุนเวียนตามวาระ ให้พร้อมที่จะ ปฏิบัติงานใน หน้าที่ใหม่ได้อย่าง มีประสิทธิภาพ (คณะประชาสัมพันธ์ สำนักงาน ก.พ. ๑๔ สิงหาคม ๒๕๒๑)

การจัดตั้ง ศูนย์บริการ จัดหา ผู้เชี่ยวชาญแห่ง ชาตินั้นในกรมวิเทศสหการ

ตามที่ Mr. Mario C.J. Harrington ผู้แทน Technical Assistance Recruitment Services (TARS) ของสำนักงานเลขาธิการสหประชาชาติ ประจำภูมิภาคเอเชียและปาซิฟิก ได้เข้าพบอธิบดี กรมวิเทศสหการ เพื่อเสนอแนะให้ไทยจัดตั้ง "ศูนย์ บริการจัดหาผู้เชี่ยวชาญแห่งชาติ (National Recruitment Services or NRS)" ขึ้นเพื่อประสาน งานกับองค์การ สหประชาชาติและที่กรุงกัวลาลัมเปอร์นั้น

โดยที่การจัดตั้งศูนย์บริการนี้เป็นเรื่องนโยบายและเกี่ยวข้องกับหน่วยงานต่างประเทศ ประกอบ กับกรมวิเทศสหการได้ดำเนินการจัดหาผู้เชี่ยวชาญ ไปปฏิบัติตามโครงการต่าง ๆ และวางมาตรการส่งเสริมและป้องกันเกี่ยวกับผู้เชี่ยวชาญอยู่แล้ว จึง ให้นำเสนอ ค.ร.ม. พิจารณา

บัดนี้ คณะรัฐมนตรีได้ลงมติเมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๒๑ ให้กรมวิเทศสหการทำหน้าที่ เป็นศูนย์บริการจัดหาผู้เชี่ยวชาญแห่งชาติ (สำนัก เลขาธิการคณะรัฐมนตรี ๓ สิงหาคม ๒๕๒๑)

อาวุธ วรรณวงศ์

ผู้พิทักษ์

เฉลิม ศรีตุง

มีใครเคยคิดบ้างหรือไม่ว่า บุคคลกลุ่มที่มีบทบาทสำคัญในสังคมไทยนั้นเป็นใคร ใครเป็นผู้ที่มีบทบาทที่จะก่อให้เกิดความเจริญและความเสื่อมในสังคม ใครละเป็นบุคคลซึ่งจะก่อให้เกิดความสงบสุขให้ประชาชนมีความอยู่ดี กินดี ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ เขาเหล่านั้นเป็นใครละ ซึ่งใช้งบประมาณซึ่งมาจากภาษีอากรของประชาชนเป็นจำนวนมากในรูปของเงินเดือน เมื่อกล่าวมาถึงจุดนี้เข้าใจว่าผู้อ่านทั้งหลายคงจะเดาถูกว่า พวกเขาเหล่านั้นก็คือ “ข้าราชการ”

ข้าราชการเป็น กลุ่ม บุคคลที่มี บทบาทสำคัญยิ่งในสังคม ข้าราชการถือได้ว่าเป็นตัวจักรกลที่สำคัญของประเทศ กิจกรรมต่าง ๆ ที่ดำเนินอยู่ในส่วนราชการต่าง ๆ นั้นเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับความเจริญของประเทศชาติ โดยมีเป้าหมายขั้นสุดท้ายก็คือ เพื่อการบริการที่ดีแก่ประชาชน และเพื่อพัฒนา ประเทศ เพื่อให้ทัด เทียม กับ นา นา อารย-ประเทศ ตัวจักรกลเหล่านี้จึงมีความสำคัญยิ่งต่อเป้าหมายดังกล่าว หากตัวจักรกลเกิดขัดข้อง ข้าราชการเสื่อมโทรมแล้วจะทำให้เครื่องจักรนั้นไม่สามารถทำงานได้ เพราะการทำงานของเครื่องจักรนั้นทำกันเป็นระบบ เช่นเดียวกันถ้าตัวจักรข้าราชการเหล่านี้ไม่เอาใจใส่ในการทำงาน ขาดความรู้ความสามารถ มุ่งประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้องแล้วจะทำให้ระบบติดขัด ดำเนินไปไม่ได้ ดังนั้นการบริการที่ดีแก่ประชาชน และการพัฒนาประเทศ

ส่วนใหญ่จะประสบผลสำเร็จหรือไม่ย่อมอยู่ในกำมือของข้าราชการส่วนใหญ่

ข้าราชการคือผู้รับใช้ประชาชน ก็อย่างที่รู้ ๆ กันทั่ว ๆ ไปว่าข้าราชการเป็นผู้ที่ประชาชนจ้างมาเพื่อทำงานแทนประชาชนทั้งหลาย แต่ทุกวันนี้ดูเหมือนว่า ข้าราชการคือผู้ใช้ประชาชน มิใช่ผู้รับใช้ประชาชนเสียแล้ว จึงน่าจะมีการทบทวนความทรงจำ บทบาทของข้าราชการทั้งหลายบ้าง เพื่อให้ข้าราชการได้สำนึกถึงนายจ้างบ้าง แต่นายจ้างทั้งหลาย ดูออกจะเป็น นายจ้าง ใจพระ เสียด้วย มิเคยทวงถามหรือแสดงสิทธิ ของความเป็นนายเลย มิเคยคิดที่จะทำโทษ ไล่ออก หรือไม่ให้เงินเดือนขึ้นเหมือนกับนายจ้างทั้งหลายในวงการต่าง ๆ จึงใคร่ทบทวนบทบาทของข้าราชการที่มีต่อประชาชน เสียอีกสักครั้ง เพื่อให้ข้าราชการใหญ่น้อยได้คำนึงถึงการบริการที่มีต่อประชาชน คำนึงถึงว่าข้าราชการ

ทั้งหลายเป็นผู้ก่อให้เกิดความเจริญความเสื่อมหรือ
ข้าราชการ เป็นผู้กำชะตาของบ้านเมืองอันมีประ-
ชาชนเป็นผู้ได้รับผลกระทบจากการกระทำต่าง ๆ
ของข้าราชการ จึงอยากจะเรียกว่าข้าราชการทั้ง
หลายทุกระดับชั้นว่าเป็น “ผู้พิทักษ์” พิตักษ์เรื่อง
ต่าง ๆ ดังกล่าวมาข้างต้น

ทำไมจึงเรียกข้าราชการว่าเป็นผู้พิทักษ์ อาจ
จะเป็นคำถามง่าย ๆ ความหมายของคำว่า ผู้พิทักษ์
นั้นก็ย่อมเป็นที่เข้าใจอยู่แล้วว่าหมายถึงอะไร คำว่า
ผู้พิทักษ์ก็คือ ผู้รักษา...รักษาอะไรหรือเป็นเรื่องซึ่ง
จะต้องกล่าวต่อไป ถ้าจะกล่าวอย่างกำปั้นทุบดินก็คือ
“พิทักษ์กิจกรรมทุกสิ่งทุกอย่างซึ่งเป็นของนายจ้าง
คือประชาชน”

ผู้พิทักษ์ ใน ที่นี้ อาจจะ พิจารณาได้เป็น ๒
ประการสำคัญ ๆ คือ ผู้พิทักษ์โดยตรง และผู้
พิทักษ์โดยทางอ้อม ผู้พิทักษ์โดยตรงนั้นหมายถึง
ผู้รักษาผลประโยชน์ของประชาชนโดยตรง และผู้
พิทักษ์โดยทางอ้อมนั้น หมายถึงการพิทักษ์ผล
ประโยชน์ของประชาชน โดยทางที่มีได้มีผลกระทบ
ต่อประชาชนโดยตรง

ผู้พิทักษ์โดยตรง นั้นเป็นกิจการซึ่งข้า-
ราชการกระทำลงไปแล้วมีผลกระทบ ต่อประชาชน
โดยตรงและเห็นผลในเรื่องที่ทำลงไป ในเรื่อง
พิทักษ์โดยทางตรงนี้อาจแยกแยะเป็นด้านต่าง ๆ ได้
ดังนี้

๑. **ผู้พิทักษ์ความยุติธรรม** บทบาท
สำคัญประการ ๑ ของข้าราชการที่มีต่อประชาชน

และต่อข้าราชการด้วยกันก็คือ บทบาทในด้านความ
ยุติธรรม บทบาทในด้านความยุติธรรมอาจพิจารณา
เป็นด้านต่าง ๆ คือ

— การให้บริการแก่ประชาชน ใน
เรื่องนี้ กิจการใดก็ตาม ที่ เป็นการ ให้ บริ การ แก่
ประชาชนในหน่วยราชการ หรือบริการใดก็ตาม
ที่เกี่ยวข้องกับการ ติดต่อหรือ ขอ บริการจากหน่วย
ราชการแล้ว ข้าราชการทุกคนพึงอำนวยความสะดวก
สะดวกให้แก่ประชาชนโดยทั่วหน้า บริการให้เป็น
ไปตามหลักตามเกณฑ์หรือระเบียบที่วางไว้ ใครมา
ขอบริการก่อนควรได้รับการสนองตอบก่อน และ
ปฏิบัติการโดยรวดเร็วถือผลประโยชน์ของประชาชน
เป็นที่ตั้ง

— ความ ยุติธรรมในแง่ ของ กฎ-
หมายหรือระเบียบปฏิบัติ ในเรื่องนี้หากจะมี
กฎหมายระเบียบหรือกฎเกณฑ์ใด ๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับ
ประชาชนแล้วควรให้ประชาชนได้ทราบและเข้าใจ
อย่างถ่องแท้ เมื่อเกิดความผิดพลาดในการปฏิบัติ
ตามกฎหมายหรือระเบียบกฎเกณฑ์ ข้าราชการ
ต้องปฏิบัติต่อประชาชนด้วยความยุติธรรม ก่อน
จะพิจารณาตัดสินใจเรื่องใดลงไปควรจะได้พิจารณา
อย่างมีเหตุผล โดยคำนึงถึงความเสียหายหรือเสีย
ผลประโยชน์ของประชาชนเมื่อเกิดความผิดพลาด
ขึ้นมา ข้าราชการพึงปฏิบัติ ต่อประชาชนโดยยึดถือ
ความยุติธรรมเป็นที่ตั้ง

— ความ ยุติธรรมในแง่ สิทธิ และ
ประโยชน์ของประชาชน สิทธิและผลประโยชน์

อันใด ซึ่งประชาชนมีสิทธิที่จะได้รับ ก็ควรปฏิบัติ
ต่อ ประชาชน โดย ให้ ประชาชน ได้ รับ สิทธิ และ
ประโยชน์ที่พึงจะได้รับด้วยความยุติธรรม และเสมอ
หน้า และสนองตอบโดยรวดเร็ว

— ความยุติธรรมต่อข้าราชการด้วย
กัน ความยุติธรรมสำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ การ
ให้ความยุติธรรมต่อข้าราชการด้วยกันในเรื่องการ
ให้บริการ ให้ความร่วมมือ ให้ผลประโยชน์ การให้
ความดีความชอบ การให้ความก้าวหน้าในราชการ
และแม้แต่การให้ทุนและให้โทษอื่นๆ ทั้งในระหว่าง
ข้าราชการในหน่วยงานเดียวกัน หรือในระหว่าง
หน่วยงานหรือระหว่างข้าราชการชั้นผู้ใหญ่และข้า
ราชการ ชั้นผู้น้อย พึงปฏิบัติ ต่อกัน ด้วยความ
ยุติธรรม การปฏิบัติงานต่างๆ ยึดถือหลักความรู้
ความสามารถ หรือยึดถือระบบคุณธรรมเป็นที่ตั้ง
พยายามขจัดการเล่นพรรคเล่นพวก หรือขจัดระบบ
อุปถัมภ์ให้หมดไปจากการปฏิบัติงานราชการ เมื่อ
สิ่งเหล่านี้ หมดไป จะทำให้ ข้าราชการตั้งอก ตั้งใจ
ทำงานมุ่งสนองตอบนโยบายของรัฐบาล

๒. ผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ ข้าราชการ
ทุกท่านต้องถือว่าตนเองมีหน้าที่สำคัญประการหนึ่ง
ก็คือ รักษาความสงบสุขให้แก่ประชาชน การที่
ประชาชน อยู่ อย่าง มี ความ สงบสุข นั้น เป็น ที่ พึง
ปรารถนาของรัฐ หรือของข้าราชการ ผู้พิทักษ์
สันติราษฎร์ในที่นี้มิได้หมายถึงตำรวจเท่านั้น หาก
แต่หมายถึง ข้าราชการทุกคน ซึ่งมีตำรวจรวมอยู่ด้วย
ข้าราชการต้องเป็นผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ เป็นผู้ซึ่งมี

ภาระหน้าที่ อันหนึ่งในการรักษาความสงบสุขให้แก่
ประชาชน การพิทักษ์สันติราษฎร์อาจพิจารณาได้
ในหลายแง่หลายมุม คือ

— การปราศจากโจรผู้ร้าย การที่
บ้านเมืองมีความสงบสุข ไม่หวาดผวาทหรือเกรงกลัว
หรือต้อง ระมัดระวังภัยอัน อาจ จะเกิด ขึ้น ได้ ตลอด
เวลาในการสัญจรไปมาในที่แห่งใดแห่งหนึ่งหรือแม้
แต่นอนอยู่กับบ้าน ชาติใดถิ่นใดเมื่อประชาชนอย่าง
กรายไปไหนแล้วอาจพบภัยจากโจรผู้ร้าย อาจพบ
กับอันตรายนานาประการ ชาตินั้นหรือถิ่นนั้น
แน่นอนย่อมไม่เป็นที่ปรารถนาของคนที่จะย่างกราย
เข้าไป ถ้าสถานที่ใดหรือเมืองใดเป็นไปด้วยโจร
ร้ายและอันตรายต่าง ๆ มากมายย่อมเป็นเครื่องชี้ให้
เห็นว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐ (ข้าราชการ) ขาดการเอา
ใจใส่ในเรื่องนี้โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เจ้าหน้าที่ ซึ่งมี
หน้าที่โดยตรงควรได้รับการดำหน้อย่างยิ่ง การ
รักษาความสงบสุข ของชาตินั้นเป็นหน้าที่โดยตรง
ของข้าราชการ อาจจะมีผู้ไม่เห็นด้วยว่าเรื่องนี้
ไม่เป็นจริงเพราะเราไม่มีหน้าที่ในด้านนั้น ๆ ถูกชะ
ท่านอาจไม่มีหน้าที่ในเรื่องนั้น แต่ท่านในฐานะที่
เป็นผู้รักษาประโยชน์ของชาติ รักษาผลประโยชน์
ของนายจ้าง ท่านจะต้องให้ความร่วมมือกับเจ้า
หน้าที่หรือข้าราชการที่มีหน้าที่โดยตรง ให้ความ
ช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ นั้น ๆ ในการปฏิบัติตามหน้าที่
เมื่อพบผู้กระทำความผิดกฎหมายบ้านเมืองควรรีบแจ้งให้
ผู้มีหน้าที่โดยตรงได้ทราบเพื่อให้ได้มีการปฏิบัติตาม
กฎหมาย อย่าได้คิดว่า “ธุระไม่ใช่” หรือ “ไม่เกี่ยว

กับเรา” อันเป็นการไม่ถูกต้อง หากข้าราชการเห็นการกระทำผิดกฎหมายเกิดขึ้นควรรีบแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องทราบโดยทันที และถือว่าเป็น “ธุระของตน” หรือเป็น “หน้าที่” ของตนที่ต้องกระทำแล้ว เรื่องโจรผู้ร้ายและภัยต่าง ๆ ก็จะลดน้อยลงไปและจะหมดไปในที่สุด อย่างไรก็ตามเจ้าหน้าที่โดยตรง (ข้าราชการ ผู้มีหน้าที่ ทางด้านปราบปรามโจรผู้ร้าย) ต้องมุ่งมั่นปฏิบัติหน้าที่อย่างจริงจัง และเอาใจใส่โดยมุ่งมั่นพิทักษ์ความสงบสุขให้แก่ราษฎร (ประชาชน) ผู้จ้างมาทำงานแทนพวกเขา จึงจะมีผลทำให้โจรผู้ร้ายและภัยต่างลดน้อยหรือหมดไปในที่สุด

— การศึกษาหาทางที่จะให้บุคคลไม่กระทำความผิด การปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมายเป็นการแก้ปัญหาปลายเหตุ หรือการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ทางที่จะแก้ปัญหให้ได้ผลอย่างจริงจังนั้น ควรจะได้มีการศึกษาวิจัยออกมาว่า สาเหตุของการกระทำผิดต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นนั้นมีสาเหตุมาจากอะไร มีปัจจัยอะไรที่ก่อให้เกิดการกระทำผิดเช่นนั้น การศึกษาวิจัยนั้นจะช่วยให้ได้ทราบสาเหตุที่แท้จริง อันจะเป็นหนทางที่ให้แก่วิธีการได้ถูกจุดหรือเรียกได้ว่า “เกาะให้ถูกที่คัน” การศึกษาวิจัยในเรื่องนี้ควรจะได้รับ การ สนับสนุน ให้ ดำเนิน งาน ใน หน่วยราชการผู้เกี่ยวข้อง และน่าจะเป็นการแก้ปัญหาได้ตรงจุดมากกว่าการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ก็เช่นเดียวกันกับดังที่ได้กล่าวแล้วก็คือ ข้าราชการทั้งหลายจะต้องให้ความร่วมมือในด้าน การศึกษาวิจัยปัญหา

ต่าง ๆ ในเรื่องนี้

— การปลูกฝังในเรื่องศีลธรรม ประเทศไทยเป็นประเทศพุทธศาสนา การปลูกฝังในเรื่องศีลธรรมให้แก่ประชาชนควรได้รับการเอาใจใส่จากหน่วยงานหรือข้าราชการที่เกี่ยวข้อง การปลูกฝังเรื่องศีลธรรม และการประพฤติปฏิบัติปฏิบัติชอบนั้นควรได้รับการปลูกฝัง ตั้งแต่ในวัยเด็ก ในวัยศึกษาเล่าเรียน หรือในโรงเรียน เพราะบุคคลหรือเยาวชนเหล่านั้นสามารถฝึกฝนหรือปลูกฝังได้ในทำนอง “ไม้อ่อนดัดง่าย” ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องในด้านนี้โดยตรงต้องคำนึงหรือควรรหาทางปลูกฝังตั้งแต่ในวัยเด็ก

นอกจากนี้แล้วในการปฏิบัติตนหรือความประพฤติของผู้ที่เป็นข้าราชการควรจะต้องเป็นแบบอย่างของประชาชนโดยทั่วไป ประพฤติปฏิบัติตนเองให้เป็นผู้ให้บริการที่ดีต่อประชาชนผู้มาติดต่อขอความช่วยเหลือ พุดจาโยมยิ้มแจ่มใส ผูกไมตรีจิตไว้ ทำตนให้เป็นผู้มีศีลธรรม

เรื่องการปราศจากโจรผู้ร้าย การหาทางที่จะให้บุคคลไม่กระทำความผิด การปลูกฝังศีลธรรมเป็นเรื่องซึ่งเกี่ยวข้องกับการที่จะทำให้ประชาชนอยู่อย่างมีความสุขทั้งทางตรงและทางอ้อม เรื่องเหล่านี้ จึงน่าจะ อนุโลมให้ เป็นเรื่อง ของการพิทักษ์สันติราษฎร์

๓. **ผู้พิทักษ์ความมั่นคง** เมื่อเราพูดถึงความมั่นคงนั้นแน่นอน เราหมายถึง ความมั่นคง

ของประเทศ เรื่องนี้นับเป็นเรื่องสำคัญยิ่ง เกี่ยวกับความอยู่รอดของประเทศชาติ เรื่องความมั่นคงเราอาจพิจารณา การรักษา ความมั่นคง จากสถานการณ์ภายนอก ซึ่งอยู่นอกเหนือ การควบคุม ของเรา (ข้า-ราชการ) และการรักษาความมั่นคงภายใน ซึ่งอาจควบคุมได้ การ รุกราน จาก ภาย นอกใน ปัจจุบัน นี้ไม่ค่อยจะมีมากเท่าใดนัก จะมีก็เพียงแต่กลุ่มคน หรือ บุคคล ซึ่งมีลัทธิ ความเชื่อ แตกต่าง กันเท่านั้น จึงอาจจะเรียกได้ว่าเป็นการต่อสู้ระหว่างแนวความคิด หรือ กลุ่มลัทธิที่มีความเห็น แตกต่าง กันเท่านั้น อย่างไรก็ตาม เรื่องนี้จะแก้ได้ไม่ยากเท่าใดนักหากรัฐบาล (ซึ่งในที่นี้ก็หมายถึงข้าราช-การ) ได้พยายามแก้ไขในเรื่องปัญหาปากท้องของประชาชนให้ประชาชนได้มีการอยู่ดีกินดี ปัญหาเรื่องอื่น ๆ ก็จะหมดไป บทบาทที่สำคัญของรัฐบาลในเรื่องนี้ก็คือ การให้ข้าราชการได้ปฏิบัติหน้าที่ใน ด้านต่าง ๆ โดยอุทิศตนเองเพื่อชาติโดยส่วนรวม ละเว้นผลประโยชน์ส่วนตัว โดยคำนึงถึงเป้าหมายส่วนรวม คือ มุ่งให้ประชาชนได้อยู่ดีกินดี เมื่อประชาชนอยู่ดีกินดีแล้ว โอกาสที่ภัยจากภายนอกจะมาแทรกแซงนั้นยากมาก เพราะประชาชนย่อมต่อสู้ขัดขวางกับบุคคล ที่จะมาทำให้ เกิดความเดือดร้อนแก่พวกเขา ดังนั้น ข้าราชการต้องมุ่งปฏิบัติงานให้สนองความต้องการของประชาชนอันจะเป็นผลให้เกิดความมั่นคงแก่ชาติได้

ในด้านความมั่นคงภายใน ด้านนี้มุ่งในด้าน การเตรียมพร้อม และ ดำเนินการป้องกัน ภัยอันตราย

ซึ่งอาจจะเกิดขึ้นจากภายในและที่อาจทำให้เหตุการณ์หรือภัยจากภายนอกรุนแรงยิ่งขึ้น ในเรื่องความมั่นคงภายใน จึงควร จะได้รับ การเอาใจใส่อย่างมาก เรื่องความมั่นคงภายในอาจแยกพิจารณาได้เป็นด้านต่าง ๆ ดังนี้

— การรักษาความลับ ของทางราช-การ เรื่องสำคัญประการหนึ่งเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงก็คือ การรักษาความลับของทางราชการ ข้าราชการต้องตระหนักในเรื่องความลับของราชการ เพราะศัตรูหรือฝ่ายตรงข้ามมักจะส่งบุคคลมาเพื่อหาข่าวในรูปต่าง ๆ โดยหน้าที่แล้วข้าราชการต้องเก็บความลับของราชการ แต่ในปัจจุบันนี้ความสำคัญทางด้านการรักษาความลับของราชการก็ลดน้อยถอยลงไป หรือ ข้าราชการบางท่านอาจลืมเรื่องนี้เสียด้วยซ้ำไป อย่างไรก็ตาม เรื่องความลับนั้นมิใช่งานทุกอย่างเป็นความลับหมด งานใดควรเปิดเผยได้ ก็ควรเปิดเผยมิใช่ความลับทุกอย่างไป สิ่งใดที่เป็นความลับหากเปิดเผยแล้วจะเกิดความเสียหายต่องานราชการหรือต่อประเทศชาติ ควรจะเก็บรักษาความลับไว้ให้ดี และเก็บไว้ในที่มิดชิด เรื่องนี้ก็เป็นเรื่อง ซึ่ง สะเทือน ถึง ความ มั่นคง ปลอดภัย ของชาติ หากข้าราชการมิได้เห็น ความสำคัญ ของการรักษาความลับของราชการ

— การช่วยเป็นหูเป็นตาให้แก่ทางราชการ ในฐานะที่เป็นข้าราชการ นอกจากจะปฏิบัติงานในหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และอุทิศตนเองให้แก่ส่วนรวมแล้ว หน้าที่อีกประการ

หนึ่งซึ่งข้าราชการทุกคนควรจะต้องปฏิบัติตน คือ การช่วยเป็นหูเป็นตาให้แก่ราชการหรือรัฐบาลอีกด้วย เพราะภัยต่อความมั่นคงของประเทศชาตินั้น มาในรูปแบบต่าง ๆ หากข้าราชการท่านใดได้พบเห็นสิ่งที่เป็นสิ่งผิดปกติดรามดา หรือสิ่งซึ่งสงสัยว่าจะเป็นภัยต่อประเทศชาติ ควรจะต้องรีบแจ้งให้ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องทราบโดยเร็ว เรื่องนี้ต้องถือว่าเป็นภาระอันสำคัญประการหนึ่ง

— การให้ ประชาชนได้ ทราบ ว่า อะไรเป็นสิ่งที่ผิดและอะไรเป็นสิ่งที่ถูก ใน เรื่องที่เกี่ยวกับความมั่นคงของชาตินั้น จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากประชาชน หรือเรื่องนี้เกี่ยวข้องกับประชาชนอย่างแยกไม่ออก จำเป็นที่ทาง ราชการโดยเฉพาะ หน่วยงาน ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องจะ ได้ชี้แจงให้ ประชาชนได้ทราบ ถึงว่า อะไร ที่เป็นภัย ต่อประเทศชาติและอะไรที่มีใช้ภัยแก่ชาติ เพื่อให้ ประชาชนได้เข้าใจว่าอะไรผิดอะไรถูก และส่งเสริม ให้ประชาชนได้ร่วมมือ สนับสนุน ในการต่อต้านกับ ภัยต่าง ๆ ที่จะทำให้ประชาชนเดือดร้อน

ผู้พิทักษ์โดยทางอ้อม นั้นเป็นกิจการซึ่ง ข้าราชการกระทำแล้วไม่เกิดผลโดยตรงต่อประชาชน แต่จะเกิดผลโดยทางอ้อม ที่อาจเกิดขึ้นโดยที่ประชาชนไม่เห็นผลกระทบโดยทันที แต่จะมีผล กระทบต่อ ประชาชนในระยะเวลานานพอควร ในเรื่อง ผู้พิทักษ์ในทางอ้อมนั้นอาจพิจารณาได้ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

๑. **ผู้พิทักษ์ผลประโยชน์ของประชาชน** ในเรื่องนี้พิจารณาในแง่กิจกรรมต่าง ๆ ของ ข้าราชการที่กระทำแล้วก่อให้เกิดผลดีแก่ประชาชน และไม่เกิดผลเสียหายแก่ชาติโดยส่วนรวม สิ่ง เหล่านี้ข้าราชการต้องเอาใจใส่และคำนึงถึงประโยชน์ ของประชาชนเป็นหลัก และ มุ่งที่การบริการที่ดี ของประชาชน เรื่องนี้อาจแยกพิจารณาได้เป็นด้าน ต่าง ๆ ดังนี้

— การไม่ทุจริตคอร์รัปชัน การคอรัปชันอาจมองได้หลายรูปแบบหรือหลายอย่าง การคอร์รัปชันในที่นี้หมายถึง การคอร์รัปชันในด้านการเงิน ด้านการนำของราชการไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว การคอร์รัปชันเวลาราชการ ฯลฯ เป็นต้น การคอร์รัปชันมีอยู่ทั่วไปไม่ว่าชาติใดภาษาใด มีการคอร์รัปชันกันทั้งนั้น แต่มีความแตกต่างกันในด้านของความมากมายเท่านั้น การทุจริตคอร์รัปชัน อาจเปรียบเทียบสิ่งสกปรก เหนือโคลหรือฝุ่นซึ่งมา เกาะร่างกาย ย่อมมีเกิดขึ้นอยู่เสมอ หากไม่หาทางชำระล้าง หรือหากไม่สนใจที่จะอาบน้ำชำระร่าง กายแล้ว ก็จะมีสะสมมากยิ่งขึ้นทุกวัน การทุจริตคอร์รัปชันก็เช่นเดียวกัน หากไม่มีการขจัด หรือช่วยกันแก้ไขแล้วก็เหมือนบุคคลผู้เปื้อน สิ่งสกปรก แล้วไม่ อาบน้ำ ย่อม จะเต็มไปด้วย สิ่ง สกปรก ฝุ่นและเหนียวโคล ในเรื่องนี้ก็เช่นกันข้าราชการ ต้องปฏิบัติงานให้สมกับที่นายจ้าง (ประชาชน) เขาจ้างมา ตั้งใจปฏิบัติงาน ไม่ทุจริต พยายามปฏิบัติงานให้ คำนึงกับ เงินเดือน ซึ่งเป็น ภาษี ของประชาชน

เมื่อข้าราชการปฏิบัติดีปฏิบัติชอบแล้ว ผลที่ออกมา ก็ย่อมวัดได้ในรูป ของการ อยู่ดีกินดี ของ ประชาชน การปราศจากโจรผู้ร้าย การให้บริการที่ดีต่อประชาชน ประชาชนมีความสามัคคีกลมเกลียว ปราศจาก ภัยอันตราย ต่าง ๆ ที่มี ต่อ ความ มั่นคง ของ ชาติ การปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ เป็นต้น

— การใช้ ทรัพยากร ที่มี อยู่ อย่าง ประหยัดและให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทรัพยากร ในที่นี้หมายถึงวัสดุ สิ่งของ ซึ่งเป็นของ ราชการ ทรัพยากรเหล่านี้ควรใช้อย่างประหยัด และใช้ในสิ่ง ที่จำเป็น ไม่สุรุ่ยสุร่าย ไม่นำวัสดุครุภัณฑ์ที่เป็น ของราชการไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว นอกจากนั้น ในด้านวัสดุครุภัณฑ์ หรือสิ่งของซึ่งนำมา หรือจัดหา มาเพื่อให้ บริการแก่ประชาชน ควรที่จะ ต้องใช้วัสดุ หรือสิ่งของนั้น ๆ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด คือ ให้ ประชาชนได้รับบริการในสิ่งนั้นอย่างมากที่สุด เช่น วัสดุ ทางด้านเกษตรที่เกี่ยวกับปุ๋ย พันธุ์ไม้ เมล็ด พันธุ์ เมื่อรัฐบาลซื้อมาเพื่อเป็นตัวอย่างให้ประชาชนได้ทดลอง ก็ควรจะใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ ประชาชนมากที่สุด มิใช่拿去ใช้ ประโยชน์ส่วนตน นอกจากนี้ ทรัพยากร อื่น ที่เป็น ของ ทาง ราชการ ข้าราชการ จะต้องใช้ให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่ามากที่สุด มิให้สิ้นเปลืองเงินภาษีของราษฎร ไม่ควร จัดหาซื้อใหม่หรือสร้างใหม่ขึ้นมามากถ้าไม่จำเป็น

๒. ผู้ส่งเสริมระบอบประชาธิปไตย ในเรื่องการปกครองแบบประชาธิปไตยนั้น ข้าราชการต้องเป็นตัวอย่างในการนำวิธีการ ปกครอง

ในรูปของการฟังเสียงประชาชน โดยส่วนรวมให้ ประชาชนได้มีสิทธิออกความคิดเห็นและร่วมตัดสินใจ ปัญหาในเรื่องเกี่ยวกับท้องถิ่นของเขา ส่งเสริมให้มีการร่วมมือกันดำเนินการแก้ไขปัญหา และพัฒนา ท้องถิ่นที่อยู่อาศัยของพวกเขาเอง ข้าราชการต้อง เป็นผู้ส่งเสริม ให้แนวคิดเกี่ยวกับวิธีการดำเนินงานต่าง ๆ แบบประชาธิปไตย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ข้าราชการซึ่งปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับประชาชนและ ชุมชนยัง ต้องใช้ แนวความคิด แบบประชาธิปไตย ให้แก่ประชาชน ผูกมัดให้ประชาชนได้ปฏิบัติงาน ตามแบบของประชาธิปไตย

๓. การเข้าถึงประชาชน บทบาทใน ด้านการเข้าถึงประชาชนนั้นมีความสำคัญยิ่ง การ ทำงานของข้าราชการกับประชาชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งในถิ่นที่ห่างไกลจากกรุงเทพมหานคร การทำงาน ที่จะสำเร็จผลดี การทำงานที่ได้รับความร่วมมือจาก ประชาชน ความเข้าใจอันดีในระหว่างข้าราชการ และประชาชนในท้องถิ่นจะเกิดผลสำเร็จลงได้ก็ต้อง อาศัยการรู้จักเข้าถึงประชาชนของข้าราชการ ปัญหา ขัดแย้ง ซึ่งเกิดขึ้น หลายแห่งใน ประเทศ ก็เพราะ ข้าราชการไม่สามารถเข้าถึงประชาชนในท้องถิ่นนั้น ดีพอ การที่ข้าราชการจะเข้าถึงประชาชนในแต่ละ แห่งนั้น ข้าราชการจะต้องศึกษาให้เข้าใจถึงขนบ ธรรมเนียมประเพณีของแต่ละท้องถิ่น ความเชื่อถือ ของประชาชน ความต้องการของประชาชน ความ เชื่อถือในเรื่อง ศาสนา ลักษณะนิสัยใจคอ ของ ประชาชน นิสัยการกินอยู่ ภาษาพูด บุคคลสำคัญ

ซึ่งประชาชนในที่นั้นเคารพนับถือ และเรื่องสำคัญ
อื่นๆ ในแต่ละท้องถิ่น เมื่อข้าราชการเข้าใจเรื่อง
เหล่านี้แล้ว ข้าราชการจะต้องปรับตัวเองให้เข้ากับ
ท้องถิ่นนั้น ให้ความสนใจในกิจกรรมต่างๆ ของ
ท้องถิ่น ไม่ลู่หรืหนีหรือถูกเหยียดหยามประชาชน
ในท้องถิ่นนั้น ควรเข้าร่วมทำกิจกรรมทุกอย่างที่
ประชาชนในท้องถิ่นนั้นจัดให้มีขึ้น ไม่เหยียดหยาม
ประชาชนที่มีความเชื่อในเรื่องศาสนาแตกต่างไปจาก
ตนเอง เป็นต้น หากข้าราชการพยายามทำตนให้
เข้ากับประชาชนได้แล้ว การปฏิบัติงานในหน้าที่ก็

จะบรรลุเป้าหมาย ประชาชนจะให้ความร่วมมือใน
เรื่องทางราชการขอร้อง ก็จะเป็นความสามัคคี
ให้แก่ชนในชาติอีกด้วย

ที่กล่าวมาทั้งหมด อยากจะเรียกว่า เป็นบทบาท
ของข้าราชการในการปฏิบัติตนต่อประชาชน
ผู้เป็นนายจ้าง เป็นบทบาทของ “ผู้พิทักษ์” ในด้าน
ต่างๆ ที่ข้าราชการพึงจะปฏิบัติ หลังจากอ่านบท
ความนี้มาแล้ว ท่านข้าราชการที่รักทั้งหลายท่าน
ปฏิบัติตนสมกับเป็น “ผู้พิทักษ์” แล้วหรือยังละ

เกร็ดบริหาร

เล็ก ๆ น้อย ๆ เกี่ยวกับการมอบหมายงาน

การมอบหมายงาน เป็นสิ่งที่นักบริหารหรือหัวหน้างานทุกคนคุ้นเคยดี แต่หลาย ๆ คนก็พบว่าบ่อยครั้งที่การมอบหมายงานไม่ส่งผลดีเท่าที่ควร ท่านคงจะเคยได้ยินบุคคลในระดับหัวหน้างานหลายคนบ่นว่า ผู้ใต้บังคับบัญชาทำงานไม่ดี ไม่เป็นไปตามที่คาดหวังไว้ และบางครั้งหัวหน้างานต้องมาทำงานชิ้นนั้นใหม่เอง การที่การมอบหมายงานไม่ส่งผลดีเท่าที่ควร อาจเนื่องมาจากสาเหตุหลายประการ เช่น

- ผู้ได้รับมอบหมายงานขาดการฝึกอบรมที่เหมาะสมสำหรับการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายมา
- หัวหน้างานขาดความมั่นใจในตัวผู้บังคับบัญชา
- หัวหน้างานขาดความมั่นใจในตนเอง และไม่ต้องการที่จะเสี่ยงโดยการมอบหมายงานให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทำ
- หัวหน้างานชอบงานบางประเภทมากเกินไปกว่าที่จะต้องการมอบหมายให้ผู้อื่นทำ
- ทั้ง หัวหน้างาน และผู้ใต้ บังคับบัญชาไม่เข้าใจ ประโยชน์ อันพึงได้ จากการ มอบหมายงาน

อย่างไรก็ตาม การมอบหมายงานเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการพัฒนาประสิทธิภาพของหน่วยงาน ถึงแม้ จะไม่มี กฎเกณฑ์ตายตัว ที่จะถือปฏิบัติตามได้ แต่ก็อาจพอกำหนดหลักกว้าง ๆ ซึ่งหัวหน้างานอาจใช้พิจารณาเป็นแนวทางปฏิบัติในการมอบหมายงาน ดังนี้ คือ .

๑. ทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมาย และความสำคัญของการมอบหมายงาน

มีผู้ให้คำจำกัดความ ของการมอบหมายงานต่าง ๆ กันไป พิจารณาโดยแท้จริงแล้ว การมอบหมายงาน เป็นการกระจายแรงงานในรูปแบบหนึ่ง อาจกล่าวให้แคบลงได้ว่า เป็นความเต็มใจ และยินยอมของบุคคลซึ่งมีตำแหน่งอยู่ในระดับสูง

ของหน่วยงานที่จะยอมรับ และสนับสนุนการตัดสินใจ ตลอดจนการปฏิบัติงานของผู้อื่น ซึ่งมีตำแหน่งในระดับที่ต่ำกว่า การมอบหมายงาน มิใช่การปิดความรับผิดชอบออกไปให้พ้นจากตัว แต่เป็นการทำให้ความรับผิดชอบนั้นมีความหมายยิ่งขึ้น โดยผู้มอบหมายงานมีหน้าที่เป็นผู้นำ และยังเป็นผู้มีส่วนร่วมรับผิดชอบในผลงานนั้นด้วย

๒. กำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของหน่วยงานและของงาน

เพื่อให้การมอบหมายงานได้ผลดี ทุกๆ ฝ่ายที่เกี่ยวข้องจะต้องเข้าใจ วัตถุประสงค์ ของหน่วยงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งหัวหน้างานจะต้องอธิบายให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทราบว่า งานที่จะมอบหมายให้ทำนั้นมีความสำคัญ ต่อหน่วยงาน หรือ องค์การมากน้อยเพียงไร และอย่างไร

๓. ศึกษาความสามารถและคุณลักษณะของผู้ใต้บังคับบัญชา

เนื่องจากผู้ใต้บังคับบัญชาแต่ละคนก็มี ความสามารถ ทักษะ ความสนใจ ตลอดจนทัศนคติที่แตกต่างกัน หัวหน้างานจะต้องทำความเข้าใจกับลักษณะพิเศษเฉพาะบุคคล และมอบหมายงานตามที่เหมาะสมกับความสามารถและความสนใจของแต่ละคน

๔. ให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานของงาน

หัวหน้างาน จะต้องทำความเข้าใจกับผู้ใต้บังคับบัญชาที่เกี่ยวกับมาตรฐานงาน ซึ่งรวมถึงรายละเอียดต่างๆ อันได้แก่ คุณภาพของงานที่ต้องการ ปริมาณงาน เวลาที่ให้จนกระทั่งงานจะแล้วเสร็จ และข้อมูลอื่นๆ ที่จำเป็น

๕. ให้ผู้ใต้บังคับบัญชารับขอบข่ายของงานตลอดจนความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย

ในการมอบหมายงาน จะต้องมีการแนะแนวในการปฏิบัติงาน โดยอาจอธิบายให้ทราบถึงวิธีที่ตัวหัวหน้างานเองเคยปฏิบัติมาก่อน ขั้นตอนการทำงาน ตลอดจนแหล่งที่จะค้นหาข้อมูลสำหรับงานนั้นๆ นอกจากนั้นหัวหน้างานจะต้องชี้แจงให้ทราบขอบข่ายของความรับผิดชอบ เช่น ผู้ได้รับมอบหมายงาน จะมีอำนาจในการ ตัดสินใจ มากน้อยเพียงใด โดยอาจแจ้งให้ทราบว่ากรณีใดที่ต้องขอความเห็นจากตัวหัวหน้างานก่อน หรือกรณีใดที่ผู้ปฏิบัติงานสามารถตัดสินใจไปได้เองเลย

๖. แสดง ความสนใจในงาน ที่ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติอยู่

การแสดงความสนใจต่องานที่ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติอยู่ อาจทำได้หลายวิธี เช่น ชักถาม

ถึงอุปสรรคปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น แสดงให้ผู้ใต้บังคับบัญชา เห็นว่าเต็มใจ ที่จะช่วยเหลือ และสนับสนุนตลอดเวลา การแสดงออกดังกล่าวจะช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานพอใจและเห็นว่าไม่ถูกละเลย

๗. ประเมินผลงาน และ แก้ไข ข้อบกพร่อง

หัวหน้างาน ควรหา โอกาส พูดกับ ผู้ใต้บังคับบัญชาถึงการปฏิบัติงานเป็นการส่วนตัว ซึ่งการทำเช่นนั้นจะทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเห็นว่างานที่เขาทำมีความสำคัญ และในการประเมินผลงานนั้น หัวหน้างาน ควร ที่จะ พิจารณา ผลงาน ออกเป็น ๓ ระดับด้วยกัน คือ งานที่ผู้ใต้บังคับบัญชาทำได้ดีมาก งานที่ทำได้ดีพอควร และงานที่ยังบกพร่อง และต้องแก้ไขอยู่ ซึ่งสำหรับงานที่ยังบกพร่องอยู่นั้น หัวหน้างานอาจจะรู้สึกลำบากใจในการที่จะต้องพูดกับผู้ใต้บังคับบัญชา และมักจะพบว่าตัวผู้ใต้บังคับ บัญชาเอง ก็อาจไม่ยอมรับ หรือเห็นด้วยกับหัวหน้างานในการชี้ข้อบกพร่องนี้ หัวหน้างานอาจทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชา ยอมรับข้อบกพร่อง ได้ง่ายขึ้น โดยเห็นความสนใจไปในผลงานที่ดีเด่นก่อน แล้วจึงค่อยวกกลับมาถึงข้อบกพร่องที่หลัง

๘. มีความ อดทน ต่อ ความ แตกต่าง หรือความเปลี่ยนแปลง ที่อาจ เกิดขึ้นได้ จาก การมอบหมายงาน

หัวหน้างานจะพบว่า วิธีการทำงานของผู้ใต้บังคับบัญชานั้นแตกต่างกันออกไป เป็นธรรมดาที่หัวหน้างาน ซึ่งเคย ทำงาน นั้น ๆ มาแล้ว จะรู้สึกไม่สบายอารมณ์ ถ้างานไม่เป็นไปตามขั้นตอนที่เคยชิน อย่างไรก็ตาม ในการมอบหมายงานนั้น หัวหน้างานจะต้องให้อิสระในการปฏิบัติงานพอควร ดังนั้น หัวหน้างาน จะต้องฝึกตนเองไม่ให้เข้าไปยุ่ง และควบคุมงาน ของผู้ใต้ บังคับ บัญชา อย่าง ใกล้ชิดเกินไป นอกเสียจากว่าจะมีปัญหอะไรที่ผู้ใต้บังคับบัญชาไม่สามารถแก้ไขได้เอง

อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า หัวหน้างานจะต้องสร้างบรรยากาศที่จะกระตุ้นให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทำงานมากขึ้น มอบหมายงานให้เหมาะสม เพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชา มีความรับผิดชอบ ต่องานสูงขึ้น เรียนรู้และพัฒนาตนเองไปได้มากขึ้น ซึ่งผลที่ได้ก็คือ งานในความรับผิดชอบของท่านจะมีประสิทธิภาพสูงขึ้นนั่นเอง

เมทินี พงษ์เวช

ข่าวการสอบ

รับสมัครสอบ

ทุนรัฐบาล

สำนักงาน ก.พ. ประกาศรับสมัครสอบแข่งขันตามความต้องการของส่วนราชการฝ่ายพลเรือน เพื่อรับทุนรัฐบาลไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศ ประจำปี ๒๕๒๒ (ครั้งที่ ๑) ในสาขาวิชาต่างๆ ระดับปริญญาโท จำนวน ๖๖ หน่วย คือ ด้านวิศวกรรมศาสตร์ทุกสาขา เช่น วิศวกรรมสุขาภิบาล วิศวกรรมอุตสาหการ วิศวกรรมเครื่องกล เป็นต้น ด้านกฎหมายระหว่างประเทศ เช่น เน้นทางกฎหมายทะเล กฎหมายการประมง กฎหมายอื่นๆ เช่น เน้นกฎหมายล้มละลาย กฎหมายแรงงาน พยาบาลศาสตร์ ทันตแพทยศาสตร์ แพทยศาสตร์ จิตเวชศาสตร์ สาธารณสุขศาสตร์ วิทยาศาสตร์สาขาต่างๆ เช่น วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ วนศาสตร์ สถาปัตยกรรม ประวัติศาสตร์ อาชีววิทยาและพันธุวิทยา การบริหารงาน สถิติ การบัญชี บริหารธุรกิจ และเศรษฐศาสตร์สาขาต่างๆ

ทุนการรถไฟแห่งประเทศไทย

สำนักงาน ก.พ. ประกาศรับสมัครสอบแข่งขันเพื่อรับทุนการรถไฟแห่งประเทศไทย ไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศ ประจำปี ๒๕๒๒ โดยการรถไฟแห่งประเทศไทยได้กำหนดทุนให้จำนวน ๓ ทุน เพื่อไปศึกษาวิชาในระดับปริญญาโท ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา มีกำหนดระยะเวลา ๒ ปี ในสาขาวิชา *Computer Science* บริหารธุรกิจสาขาเศรษฐศาสตร์การขนส่ง และบริหารธุรกิจสาขาการตลาด

ผู้ประสงค์จะสมัครสอบทั้งทุนรัฐบาลและทุนการรถไฟแห่งประเทศไทย ขอและยื่นใบรับสมัครสอบพร้อมรูปถ่ายขนาด ๒ x ๒ นิ้ว จำนวน ๕ รูป และค่าธรรมเนียมสอบหน่วยละ ๔๐ บาท ได้ที่ กองการสอบ สำนักงาน ก.พ. ตั้งแต่วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๒๑ ถึงวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๒๑ ในเวลา
ราชการ

ส่วนรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับสาขาวิชาที่รับสมัครสอบ หลักสูตรและวิธีการดำเนินเกี่ยวกับการสอบแข่งขัน วัน เวลา สถานที่สอบ ตลอดจนเกณฑ์การตัดสิน การตรวจสอบสุขภาพ การอบรม การทดสอบ และการทำสัญญา จะประกาศให้ทราบที่ศูนย์ข่าวการสอบ สำนักงาน ก.พ.

เข้ารับราชการ

สำนักงาน ก.พ. ประกาศรับสมัครสอบแข่งขันเพื่อบรรจุและแต่งตั้งบุคคลเข้ารับราชการในส่วนราชการต่าง ๆ จำนวน ๗ หน่วย ดังต่อไปนี้ คือ ตำแหน่งเจ้าหน้าที่โสตทัศนศึกษา ๓ เจ้าหน้าที่แรงงาน ๓ นักสังคมสงเคราะห์ ๓ เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภาษี ๓ ช่างเทคนิคอุตสาหกรรม ๒ (ด้านช่างยนต์) ช่างเขียนแบบ ๒ เจ้าหน้าที่ฝึกอาชีพ ๒ (ด้านก่อสร้าง)

ผู้ประสงค์จะสมัครสอบ ขอและยื่นใบสมัครสอบได้ที่กองการสอบ สำนักงาน ก.พ. ถนนพิษณุโลก กรุงเทพมหานคร ตั้งแต่วันที่ ๔ กันยายน ๒๕๒๑ ถึงวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๒๑ ในเวลาราชการ

เอกสารและหลักฐานที่จะต้องนำมายื่นพร้อมใบสมัครสอบ คือ รูปถ่ายขนาด ๓ x ๔ ซม. จำนวน ๓ รูป ทะเบียนบ้าน สูติบัตร บัตรประจำตัวประชาชน หรือใบกองเกินทหาร (สด. ๙) อย่างใดอย่างหนึ่ง พร้อมสำเนา ๑ ฉบับ ใบรับรองแพทย์ ประกาศนียบัตรหรือปริญญาบัตร หรือหนังสือรับรองว่าสำเร็จตามหลักสูตร และหลักฐานอื่น ๆ ถ้ามี

ผู้สมัครสอบจะต้องเสียค่าธรรมเนียมในระดับ ๒ และ ๓ ตำแหน่งละ ๓๐ และ ๔๐ บาท ตามลำดับ

การประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิเข้าสอบ หลักสูตร และวิธีการแข่งขันตำแหน่งต่าง ๆ ตลอดจนการประกาศวัน เวลา และสถานที่สอบ ระเบียบเกี่ยวกับการสอบ จะประกาศให้ทราบก่อนวันสอบที่ศูนย์ข่าวการสอบ สำนักงาน ก.พ.

ก้าขเลม

และแล้วเราก็กพบกันในฉบับ—ข้าราชการกับประชาชน

เนื้อหาสาระภายในเล่มจึงเต็มไปด้วยคำสองคำคือ “ข้าราชการ” คำหนึ่งและ “ประชาชน” เป็นอีกคำหนึ่ง ตามนัยแห่งความหมายข้าราชการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐบาล ที่จะต้องปฏิบัติราชการโดยให้ประชาชนมีความพอใจมากที่สุด และข้าราชการเป็นผู้ที่ได้รับเงินเดือนในงบประมาณอันได้มาจากภาษีอากรของประชาชน ฉะนั้นข้าราชการ—จึงควรจะต้องทำงานให้ได้ผลสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนและเป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลที่มีเป้าหมายเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้าราชการจะต้องกระทำตนให้เป็น “ผู้รับใช้ประชาชน” อย่างแท้จริงนั่นเอง แต่เน้นละ การรับใช้ประชาชน ก็ควรอยู่ในขอบเขตแห่งตำแหน่งหน้าที่ของผู้นั้น โดยการทำงานยึดเอาความผาสุกของประชาชนเป็นหลัก

“ผู้พิทักษ์” จึงเป็นบทความที่น่าสนใจในการกล่าวอ้างถึง ผู้รับใช้และผู้รักษาผลประโยชน์ของประชาชน “บทบาทของข้าราชการกับความมั่นคงแห่งชาติ” ก็เป็นข้อเขียนที่น่าจะได้รับการกล่าวถึงในสภาวะปัจจุบันอยู่ไม่น้อย เป็นที่ทราบกันว่านับวันปัญหาต่างๆ ในแต่ละวงการจะเพิ่มมากขึ้น การหาหนทางแก้ไขปัญหารวมทั้งข้อเสนอปรับปรุงดูเหมือนว่า ผู้เขียน “ปัญหาการปกครอง : ล่อแหลมของการปกครองมองในแง่ของระบบราชการ” จะชี้ให้เห็นถึงปัญหาและทางแก้ระบบราชการได้ดีทีเดียว

ตั้งแต่ฉบับนี้ได้เพิ่มคอลัมน์ประจำขึ้นคือ “สรุปข่าวที่น่าสนใจในวงราชการ” โดยรวบรวมข่าวคราวต่างๆ ที่ผ่านมาในรอบเดือน จากสื่อมวลชนและหน่วยงานราชการเอง ทั้งนี้ก็เพื่อให้ท่านสมาชิกและผู้อ่านได้ทราบความเคลื่อนไหวในวงงานราชการ ซึ่งก็หวังไว้ว่าคงจะเป็นประโยชน์ ทางวารสารฯ พยายามอยู่ตลอดเวลาที่จะเสนอสิ่งใหม่ๆ มีสาระแก่ท่านสมาชิกและผู้อ่าน

ราชการเป็นงานอาชีพที่กำหนดเวลาให้คนที่อยู่ในอาชีพนั้นอยู่ได้เป็น ระยะ (ซึ่งค่อนข้างจะยาวนาน) โดยคำนึงถึงสมรรถภาพภายใต้เงื่อนไขแห่งสรีระและสมอง อีกไม่กี่วันข้างหน้าก็จะครบวาระของข้าราชการในวัยหกสิบที่จะอำลาชีพนี้ไป สำหรับเรื่องการออกจากราชการก่อนเกษียณอายุ การเกษียณอายุ การได้รับค่าตอบแทนในรูปบำเหน็จบำนาญและคิดคำนวณกันอย่างไร รวมทั้งข้าราชการครบเกษียณแล้วไปทำอะไรที่ไหนนั้นเป็นเรื่องที่น่าสนใจ ทางวารสารฯ จะนำเสนอในฉบับหน้า

พบกันฉบับหน้า—การพ้นจากราชการ